4
BT
392
FT MEADE
GenColl

THE LIBRARY OF CONGRESS
1800

Vid Korset.

Betraktelser

öfwer

Frälsningen i Kristus.

Af

O. O.

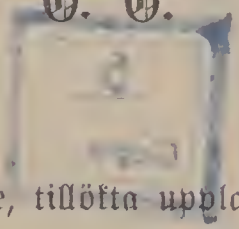

Fjerde, tillökta upplagan.

Rock Island, Ill.,
Augustana Book Concern,
1887.

4-BT
392

COPYRIGHTED.

Gift
Mrs. C. T. Saunders
Sept 25, 1946

5
Copy.....

Innehåll.

	Sid.
Till forfet	5
Det första löftet	11
Löftet till Abraham	17
Jakobs profetia	22
Påskalammet	26
Sinai	34
Trohetseden wid Sinai	39
Aarons första offer	45
Den stora försoningsdagen	52
Bileams profetia	57
Job	62
Psaltarens lidandesprofetior	68
Smärtornas man	73
Näpsten låg uppå honom	79
Si, Guds Lam	85
Syndabärandet	90
Syndaborttagandet	96
Ho är en sådan Gud som wår	105
Försoningen	115
Ställföreträdelsen	122
Laguppfyllelsen	128
Getsemane	134
Golgata	142
Det är fullkomnadt	149
Han lefwer	155
Rättfärdiggörelsen	162
Han utbydde dem Skrifterna	170
Herrens Jesu medlidande	177
Helgelsen	184
Till härligheten	190

Kære bröder, da jag kom till eder, kom jag icke med höga ord eller hög wisdom att förkunna eder Guds wittnesbörd; ty jag höll mig icke derför, att jag något wiſste ibland eder, utan Jeſus Kriſtus och honom korsfäſt. 1 Kor. 2: 1, 2.

Till Korset!

"När man wägde min jämmer och lade alla mitt lidande på en wåg, så skulle det wara swårare än sanden i hafwet". Job 6: 2—3.

Ända sedan fallets dag är hela mensklighetens historia en lång, obeskriflig **lidandeshistoria**. Om wi någon gång gåfwe oss tid att tänka öfwer werldshistorien, hwad skulle wi finna alla århundraden igenom hos alla folk? Lidanden och åter lidanden, ja, knappast annat än lidanden. Är det möjligt att öfwerdrifwa en beskrifning på menniskoslägtets lidanden? Hwad wi måste wara lättsinniga, wi, som så ytligt och kallt betrakta frågan om mensklighetens lidanden. Men det är sant, kände wi lidandet i werlden, sådant det werkligen är, så skulle wi icke kunna göra annat än fälla tårar, eller wi skulle inom kort borttäras af sorg.

Ett hjertslitande rop af weklagan och jämmer höres genom alla folks skrifter och i synnerhet genom deras sånger. Det mest lefnadsglada folk, som funnits, war det grekiska, och dock — detta folks största skalder hafwa i förtwiflan öfwer det mensklige lifwets lidanden sjungit de

mest gripande sorgesånger. Den, som har haft tillfälle att läsa, om ock blott i öfwersättning, Aiskylos' och Sofokles' sorgespel, måste, om han hyst mensskliga känslor, hafwa känt sig på det djupaste uppskakad. Jag bekänner, att jag wid sådan läsning blifwit gripen i hela mitt innersta. Och hwarför så? Ty dessa menniskor hafwa uttalat det mensskliga hjertats naturliga suckar och klagan öfwer lifwets lidanden på ett så naturligt och påtagligt sätt, att man måst känna: de woro menniskor som jag, och jag är menniska som de.

Men hwarför tala om hedniska skalder i en bok, som ju skulle handla om Kristi lidande? Af samma orsak som förmådde aposteln Paulus att i sina missionspredikningar anföra hedniska poeters ord. Äfwen om du och jag nu genom Guds nåd äro kristna, så äro wi likwäl slägt med alla slägten och folk, som finnas eller någonsin funnits på jorden.

Desse hedniske lidandes- och sorgesångare, ja, wi må wäl kalla dem botpredikanter, hafwa de då wetat, hwarifrån och af hwad orsak alla dessa oerhörda lidanden kommit öfwer menniskorna? Ack! hwad skulle de weta, de dyrkade ju stumma afgudar. Men wisste de då icke, att

synden är orsak till alla lidanden? Jo, de hade wisserligen ett slags kännedom om synden, men dock icke så, som wi af lagen känna synden; imellertid, de frågade, desse gamle grekiske wäckelsepredikanter, i de mest hjertslitande jämmerrop efter orsaken till och ändamålet med menniskoslägtets alla lidanden. Månne gudarne woro så grymma, att de wille pina menniskorna? Ja, sade de imellanåt, gudarne äro så afundsjuke, särskildt om de se en lycklig menniska, att de sända henne allehanda plågor för att dermed bewisa, att gudarne äro starkare än menniskorna. Wid andra tillfällen sade desse poeter: det är ett grymt outforskligt öde, som dömt alla menniskor till qwal och lidanden, ingen wet hwarför eller till hwad ändamål.

Ibland ljusnade det för desse skalder såsom för Aiskylos, då han rent af profeterar och säger till den lidande menskligheten: "du får icke hoppas en ände på dina qwal, förrän en Gud såsom ställföreträdare af dina smärtor uppenbarar sig och är beredwillig att nedstiga i dödens dystra rike och helwetets mörka afgrund. Dereſter må du rätta dig." Huru underbart! En hedniſk skald skrifwer en mycket mera bestämd förklaring öfwer Es. 53 kap., än mången kristen bibeltolkare

i wåra dagar. Tänk, om sådana hedningar hade fått höra Johannes ropa: **Si, Guds Lam!**

Wända wi oss nu till Guds ord, så höra wi der i gamla testamentet samma jämmerrop öfwer mensklighetens lidanden. Job kunde säga: "om man wägde min jämmer och lade allt mitt lidande på en wåg, så skulle det wara swårare än sanden i hafwet". Hwilken förfärande bild! Sanden i hela werldshafwet, huru tung den måste wara, om allt kunde wägas, och tänk hwilken mängd sandkorn, om de alla kunde räknas! En **enda** mans jordiska lidanden kunna liknas wid hafssandens tyngd och mängd, hwad skulle man då tala om för att finna en bild af hela mensklighetens lidanden?

Kan du wäga alla de lidanden, som de mångfaldiga sjukdomarne hafwa förorsakat menniskorna? Kan du sammanräkna de lidanden, som krigen hafwa åstadkommit i mensklighetens alltsedan Kain förklarade krig mot sin broder Abel? Man beräknar, att femtio tusen millioner menniskor hafwa stupat i krig. Huru lång tid skulle det taga dig att räkna femtio tusen millioner? Kan du mäta djupet af de lidanden, som alla slafwar och fångar hafwa utstått på jorden? Kan man förstå, huru menniskan har kunnat blifwa så

grym, som hon warit och är? Wore det möjligt att samla alla de blodsdroppar, som den mensk-liga grymheten har utgjutit på jorden, eller att räkna de tårar, som den lidande mensklighetens fält? Kan du föreställa dig alla de qwal, som hjertlösa menniskor med allehanda pinoredskap hafwa förorsakat sina medmenniskor? Man brukar i stora städer förewisa s. k. pinokammare, der man får se taflor och bilder af huru menniskor blifwit marterade; men man wore nästan färdig att säga, att hela jorden är en enda stor pinokammare, likasom hon är en enda stor kyrkogård. Hwar skulle man söka upp en fläck på jorden, som icke warit witne till menniskors lidanden, och hwar skulle man sätta ned sin fot, der icke menniskoblod eller menniskotårar fallit? Och allt detta har **synden** åstadkommit på jorden!

Hwart skola wi då wända oss med alla sorger och frågor, som storma i wårt inre wid betraktelsen af wåra egna och mensklighetens lidanden. **Till korset, till Jesu Kristi kors.** Utan korset på Golgatha wore menniskolifwet en så olöslig gåta, att alla menniskor wid betraktelsen af lifwet icke kunde annat än falla i den ytterste förtwiflan.

Wid korset går ljus upp öfwer den mörka jämmerdalen.

Wid Jesu kors, det dyra,
Jag will mig lägga ner,
Ty skugga här i törstigt land
Den höga klippan ger,
Ett ljufligt hem i ödemark,
En fridfull hwilopunkt,
Der dagens hetta, dagens tyngd
Ej käns, der allt är lugnt.

Så will jag i din skugga,
O kära kors, bli qwar.
Mig höfs ej annan sol än den
Jag uti honom har.
All werlden, med dess sorg, dess luft,
Jag lemnar nu förnöjd:
Fördömd i mig, i korset har
Jag ära, lif och fröjd.

Det första löftet.

"Den samme skall söndertrampa ditt hufwud, och du ikall stinga honom i hans häl". 1 Mos. 3: 15.

Alla folk hafwa på det bittraste sörjt och klagat öfwer lidandet i menskligheten. Alla folks wise män hafwa till det ytterste ansträngt sin skarpsinnighet för att lösa den hemska gåtan om det onda, om lidandet. Mestadels hafwa desse wise med sina forskninger strandat i hopplöshet och förtwiflan. Somlige hafwa dock sett en liten ensam hoppets stjerna i den annars så kolswarta natten. Hwad-war det för en stjerna, som lyste desse arme, i mörkret famlande hedningar? Läs om igen "det första evangelium"! Detta "förstlingsevangelium" gafs ju till Adam, hela slägtets stamfader. Månne icke någon dunkel erinran om detta löfte blef qwar äfwen hos de djupast fallna barnen? Förstod Adam löftet i dess fulla betydelse? Kunde hans efterkommande fatta, att i dessa korta ord en frälsning war utlofwad åt den fallna menniskowerlden? Nästan hwarje litet söndagsskolbarn i kristenheten wet, att det första löftet är en profetia om den kommande Frälsaren. Ja, wi böra weta så mycket.

Men de första menniskobarnen, huru mycket månne de kunde fatta af det gifna löftet? Hwarför talade icke Gud i så tydliga ord, att hwar och en strax kunde få höra samma evangelium, som förkunnades för Nikodemus i de underbara orden: "Så älskade Gud werlden, att han utgaf sin ende Son, på det att hwar och en, som tror på honom, skall icke förgås, utan få ewinnerligt lif." Det är ju alldeles samma evangelium i de båda språken, fastän wi räkna fyra tusen år från löftet i 1 Mos. 3: 15 till orden i Joh. 3: 16. Samma evangelium, samma nåd, samma hopp i de båda språken, men tänk hwilken skilnad i klarhet och tydlighet! Hwarför lät Gud de långa och hemska fyra tusen åren förflyta, innan Frälsaren kom, och hwarför gaf han först endast ett dunkelt löfte, som behöfde tusentals år för att utbildas till tydliga profetior? "Alle Herrens wägar äro godhet och sanning." Men **outransaklige** äro dock desse Herrens wägar. Likwäl, **godhet** och **sanning** äro begynnelsen och slutet af Guds frälsningswägar, och på **frälsningswägar** leder Gud hela menniskoslägtet tidsåldrarne igenom. Wid den förste menniskosonens (Adams) afsked från fadershemmet gafs honom af Gud det löftet, att det fallna menni-

skoslägtets mörka och hemska historia skulle bliswa en **frälsningshistoria**. Så utsåddes af Gud på jorden redan strax efter fallet det lilla löftesfrö, ur hwilket sedan de gammaltestamentliga profetiornas härliga träd uppwäxte, ett träd, hwars löf tjente folken till helbregdagörelse. I hela twå tusen år låg detta löftesfrö och grodde i mensklighetens, innan dess första ljusliga hjerteblad kunde wisa sig för Abraham. I twåtusenårig hemsk natt samlade slägte efter slägte af de förlorade sönerna och döttrarna. I denna natt tilltog synden med så förfärande wåldsamhet, att Gud måste sätta en gräns för det onda genom syndafloden. Löftet gafs till Noak, och dermed återupplifwades det första löftet till det slägte, som nu liksom på nytt begynte sin wandring genom tiderna. Under dessa långa twå tusen år mellan Adam och Abraham, månne ingen enda frågade efter det första löftets betydelse? Wi minnas ju Abel; wi minnas ock Henoch, om hwilken det heter: "efter han förde ett gudligt lefwerne, tog Gud honom bort." Wi minnas ock Noak, om hwilken det heter: "Noak fann nåd för Herren; Noak war en from man och fullkomlig, och förde ett gudligt lefwerne i sin tid." Desse män stu-

derade säkerligen den lilla bibel de hade, nämligen det första löftet. Men wi undra, hwarför icke Gud gaf löfte på löfte hastigare än som skedde. Ack, här gälde det ju att lära menniskorna frälsningens A. B. C. Hwilken skola! Hwilka tröglärda lärjungar! Hafwa wi läst några missionsberättelser från Afrika och Australien, så kunna wi göra oss en liten föreställning om huru långsamt missionen gick framåt under de första årtusenden efter syndafallet. Ingen wäntar för länge, som wäntar på något godt. Länge, länge, ja, årtusenden måste menniskoslägtet för syndens skull wänta på frälsningen och förlossningen. Bittert måste slägte efter slägte smaka swinadrafwen och utstå hemska lidanden, innan några af de fallne och bortkomne bewekas att fråga efter det första gemensamma löftets betydelse.

Hwad betyda då de underliga orden? "Söndertrampa ormens hufwud". "Ormens hufwud", det måste betyda den onde och det onda, synden i all dess makt och elände. Således, synden, dess skuld, dess elände, dess herrawälde, alla dess följder skulle blifwa krossade och tillintetgjorda. Många löftet betyder så mycket Så säga åtminstone orden. När en orms hufwud är krossadt, huru mycket är då qwar af or-

mens förderfwande och dödande makt? Tänk, hwilken himmel af nåd och frälsning och salighet, som i detta första löfte öppnar sig för hela det fallna slägtet! Och hwem skall utföra denna underbara seger? Qwinnans säd. Hwem är han? Han måste wara en menniskoson, men mer än blott en menniskoson, ty huru skulle en blott menniska kunna söndertrampa ormens hufwud, tillintetgöra hela satans wälde? Men ormen skall stinga denne frälsare i hälen. En **lidande** frälsare måste den kommande frälsaren wara. Dock, det är stor skilnad mellan ett stygn i hälen och ett söndertrampadt hufwud.

O, om wi wågade fatta djupet af detta löfte, huru menskligheten mörka historia skulle ljusna, huru alla jordiska lidanden skulle blifwa ringa emot den stora seger, som winnes af qwinnans säd!

Skola wi förskjutas
Utan hjelp och tröst!
Skall din himmel slutas
För wår qwalda röst!
Skall din jord oss nära
Till förtappelse
Och blott tistlar bära
Och förbannelse!
Herre, dig förbarma!
War oss nådelig!
Herre, hjelp oss arma!

Nej, på ormen träder
Qwinnans helga säd.
Gud, din nåd oss gläder
Än wid korsets träd.
Jesus kom, och jorden
Är wälsignad än,
Himlen öppnad worden,
Döden sjelf wår wän.
Herre, dig förbarma!
War oss nådelig!
Herre, hjelp oss arma!

Löftet till Abraham.

"I din säd skall allt folk på jorden välsignadt warda. 1 Mos. 22: 18.

Hwilken skada, att wi hafwa så liten lust att ransaka profetiorna. Wi lefwa **efter** Kristi ankomst i köttet, och derför mena wi oss hafwa intet att beställa med det, som skedde **före** Kristi födelse. Genom denna wår likgiltighet för gamla testamentet lida wi en oersättlig förlust. Gamla och nya testamentet äro oupplösligt förenade i samma bibel. Ingen kan förstå det nya testamentet utan det gamla; ingen kan heller fatta det gamla utan det nya.

För att rätt lära känna Herren Jesus, wår Frälsare, måste wi nödwändigt ransaka gamla testamentets profetior. Det borde wara för oss den allra ljufligaste sysselsättning att i ordning följa profetiorna genom gamla testamentet. Wi skulle då få lära känna Guds underliga wisdom, huru han tid efter tid har förökat denna nådelöftets skatt, som han gifwit mensklighetens. Wi skulle på så sätt få en inblick i Guds underbara sätt att leda och fostra mensklighetens till frälsning. Profetiorna äro strödda såsom kostliga

perlor och ädelstenar här och der i det gamla testamentets historia. Denna historia är ofta fasawäckande och hemsk, emedan de menniskor, med hwilka Gud haft att göra, warit stora och hemska syndare. Så snart Gud sett någon utwäg och möjlighet, att någon menniska welat lyssna, så har han gifwit ett nådelöfte. Huru länge måste Gud wänta, innan han kunde finna en sådan man som Abraham? Omkring två tusen år. Hade det funnits någon förut, som welat mottaga det löfte, som Abraham fick, nog hade wår kära himmelske Fader gifwit löftet. Men ingen fans, förrän Herren Gud fann Abraham i Ur i Chaldeen. Abraham fördes som en emigrant från sitt fädernesland till det för honom främmande Kanaan. Der wistades han hela den öfriga delen af sitt jordiska lif såsom en mottagare och wårdare af profetian. Så skildes Abraham från slägt och wänner för att af Gud särskildt fostras att wara "de troendes fader". Det är icke underligt, att han kallas "de trognas fader". Underbar war Abrahams tro i sanning. Huru lydde löftet? "I dig (i din säd) skola wälsignade warda alla slägter på jorden." "**Alla slägter**", "**alla folk på jorden**" skulle wälsignas. Hwar syntes något spår till sådan wälsignelse för Abra-

hams ögon? Alla folk lågo nedsänkta i den nesligaste syndaträldom och afgudadyrkan. I all synnerhet woro Kanaans inwånare ett förderfwadt slägte. Hwilken fasawäckande dom måste icke Gud sända öfwer Sodom, Gomorra och omkringliggande städer! Till allt sådant måste Abraham wara ögonwitne. Huru skulle han då kunna tro, att **alla** slägter, **alla** folk på jorden skulle kunna blifwa wälsignade? Han såg ju idel synd och förbannelse för sina ögon, huru skulle han då kunna tro, att idel wälsignelse skulle kunna komma öfwer alla slägter och folk?

Aposteln Paulus säger om Abraham: "han trodde på det hopp, der intet hopp war, att han skulle warda många hedningars fader." Ja, i sanning, det war att tro på det hopp, der intet hopp war, då Abraham skulle tro, att alla slägter på jorden skulle wälsignas i hans säd.

Det står om Abraham, att han "predikade Herrens namn" på åtskilliga ställen bland Kanaans folk. Månne stora wäckelser uppstodo efter hans predikan, månne Kanaans folk blefwo omwända genom missionären Abraham? Twärtom, Gud sade: "de amoreers ondska är ännu icke all fullkomnad." Herren wäntade sålunda, att amoreerna, d. ä. kananiterna, skulle fortsät-

ta sitt syndalif, oaktadt alla Abrahams predikningar. Likwäl skulle Abraham tro löftet, att **alla slägter** på jorden skulle wälsignas. Ja, Abraham hade inga efterkommande, likwäl skulle han tro de orden: "**i din säd** skall allt folk på jorden wälsignadt warda." Uppfyllelsen af den första delen af detta löfte dröjde, tills alla naturens wanliga lagar gjorde uppfyllelsen omöjlig. Likwäl skulle Abraham tro, och under mången kamp och strid trodde han, ja, "han war fullwiss deruppå, att den, som lofwade, han war ock mäktig det att hålla."

Den första delen af löftet är nu för längesedan uppfyld. Abrahams säd är kommen. Ty säden war "**en, uti din säd, som är Kristus**", säger aposteln i Gal. 3: 16. Wälsignelsen för alla menniskor är ock genom Kristus. Men är ock allt folk på jorden i werklighet och sanning **wälsignadt**? Hwad swara missionsberättelserna på en sådan fråga? Och dock skola **alla slägter på jorden warda wälsignade** i Abraham. Så har **han** lofwat, som är **mäktig** att hålla hwad han lofwar. Att äfwen den senare delen af löftet skall till fullo uppfyllas, är lika swårt för oss att tro, som det war för Abraham. Hwad se wi för wåra ögon, när wi skåda ut öf-

wer menniſkowerlden, folken och ſlägterna? Är det wälſignelſe, ſom möter wåra blickar? Wi ſe hos många folk blott ſynd och förbannelſe. Likwäl ſkola wi tro, att **alla folk** på jorden ſkola warda wälſignade i Abrahams ſäd, **Kriſtus**.

Här gäller det för oſs, ſåſom fordom för Abraham, att "**tro på det hopp**, der intet hopp är." Här gäller det att tro den "Gud, hwilken de döda gör leſwande och kallar de ting, ſom icke äro, likſom de wore."

Jeſus! du, ſom nådigt ſträckte
Till min nöd din kärleksblick
Och för mig i döden gick,
I ditt blod wårt fallna ſlägte,
När det följer dina ſpår,
Lif och ſällhet återfår.

Jakobs profetia.

"Hjelten kommer; och honom skola folken tillfalla."

"Herre, jag wäntar efter din helsa." 1 Mos. 49: 10, 18.

Patriarken Jakobs lif — en kedja af öfwerflödande synd och ännu mer öfwerflödande nåd! Wid flera tillfällen i Jakobs lif äro wi färdiga att utropa: huru kan en sådan man med **sådana** barn wara en patriark, en af Guds utkorade, en af Gud särskildt älskad? Huru kan det heta: "Jakob älskade jag, men Esau hatade jag"?

Wid ett tillfälle hörde jag den berömde pastor Theodor Harms i en predikan säga om ynglingen Jakob: "han war en slyngel." Huru kan Gud utwälja en pojke, som är en slyngel, och göra honom till en **patriark**, en af trons och nådens fäder? När wi läsa gamla testamentet, tycka wi ofta, att Guds tålamod går allt för långt. Kunde icke Gud hafwa funnit bättre menniskor, då han wille wälja patriarker? War det Gud wärdigt att tåla och fördraga så fula synder hos sina heliga? Borde icke Gud hafwa utwalt bättre berättelser, då han gaf oss en bibel? Hwarför skall

det stå så mycket styggt och syndigt i bibeln, så mycket i gamla testamentet, som wi icke skulle wilja läsa högt i ett fint sällskap bland nutidens bildade folk? Ja, hwarför? Kanhända det hade warit bättre, om Gud hade diktat katolska helgonsagor och deraf gjort en bibel, eller om Gud hade låtit skrifwa de bibliska berättelserna så, som kristliga berättelser nu ofta skrifwas för wåra söndagsskolbibliotek? I wåra berättelser finna wi ofta intet annat än rena änglar, som aldrig med sitt hjerta eller med sin fot berört den syndiga jorden. Det är många gånger blott protestantiska helgonsagor wi bjuda wåra barn att läsa. Eller ock träffar man på bland nutidens kristliga barnberättelser små onda andars lefwernesbeskrifningar, hwilka wisserligen icke äro uppbyggliga för de werkliga menniskobarnen.

Gud återigen, när han skulle berätta om menniskor och menniskobarn, så wille han framför allt tala sanning, och derför lät han beskrifwa dem, sådana de i werkligheten woro. Och när Gud wille frälsa syndare, huru skulle han bära sig åt? Skulle han wänta, tills menniskorna af sig sjelfwa upphörde att synda, och då begynna att frälsa dem? Huru hade det då gått med frälsningen? När Gud wille uppfostra arme syndare till sina

barn, huru skulle han göra? Borde han icke hafwa utrotat synden hos dem **på en gång** och sedan låtit dem lefwa på jorden såsom fullkomligt rena helgon i många år? Ack, då hade Gud måst döda alla menniskor på en gång, ty det fans ingen, som wille låta hos sig utrota synden på en gång. Wi, när wi läsa Guds ords berättelser om Guds handlingssätt mot menniskor, likna ofta de menniskor, som aldrig haft **egna** barn att uppfostra. Sådana fullkomliga helgon kunna aldrig tåla att se synder, fel och ofullkomligheter hos barn. De mena, att föräldrarne borde piska ut det onda hos barnen **på en gång.** Föräldrar kunna lika gerna slå ihjäl sina barn som att försöka slå ut det onda ur deras hjertan **på en gång.** En fader måste tukta, en moder likaså — men att slå ihjäl barnet, det förmår ingen sann moder, ej heller en fader, som är wärd det namnet. Fader och moder älska äfwen det elaka barnet.

När wi läsa om Guds barn, synnerligen i gamla testamentet, så tåla wi icke att hos dem se synder. fel och fula brister, utan wi wore färdige att utbrista: Gud borde hafwa kastat bort sådana barn, som göra honom så liten heder i werlden. Ja, wi fordra, att de trogne i gamla testamentet skulle wara lika långt komne i helgelse

som de förnämste kristne i nya testamentet. Wi fordra, att barn skola wara lika wisa och heliga som en fullkommen man i Kristus. Wore wi missionärer, så sloge wi säkert ihjäl de nyomwände, hellre än wi fördroge att se deras brister och skröpligheter.

Men wår käre Gud fick wara nöjd med att taga arma syndare om hand och fostra dem så småningom under långa och många år. Så gjorde han med Jakob och många andra. När wi jämföra den gamle man, som på sitt dödsläger uttalar de profetior, hwarur wi anfört några ord wid begynnelsen af wår betraktelse, medynglingen Jakob, hwilket under wi då skåda för wåra ögon! Hwem utaf oss kan undgå att med djupaste wördnad sjunka ned på sina knän wid den gamle Jakobs dödsläger att tillbedja — icke Jakob, men Gud? Huru många år af bittra synder, bittra sorger, hugswalande och fostrande nåd mellan ynglingen Jakob och den gamle grånade patriarken Jakob? Med af sorger och ålder darrande röst och knän hade Jakob inför Farao witnat: "Min eländes tid är hundrade och trettio år; liten och ond är min eländes tid och räcker intet till mina fäders eländes tid."

Nu ligger han, den gamle patriarken, på sin

dödsbädd; med underbara profetior tager han afsked af sina barn. Han har icke likt en Vanderbilt millioner att testamentera åt de sina. Han testamenterar åt dem sorger och nöd för deras synders skull, men ock **nåd, öfwerflödande nåd.** "**Hjelten kommer**", säger han, "och honom skola folken tillfalla." Frälsaren kommer med frälsningen; och honom skola de i synden lidande och stridande folken tillfalla. Hwilket ljus i lidandets mörker! Hwilken klar blick in i den långt aflägsna framtiden! Det är profetia sådan Gud gifwer den, så tydlig, att de gamle judarne i sina synagogor läste såsom deras förklaringsbibel säger: **Messias kommer, honom tillhörer riket.**

"**Herre, jag wäntar efter din helsa.**" Jag wäntar efter din **frälsnings hjelp.** Så utropar den döende patriarken, då han ser tillbaka på sitt eget lif och framåt på sina efterkommandes synder och lidanden. "Herre, nu låter du din tjenare fara i frid, ty mina ögon hafwa sett din salighet", sade den gamle Simeon. Huru underbart att jämföra de twänne gamle!

Och nu, huru är det med dig och mig, huru skola wi sluta wåra jordiska dagar?

Må wi som dina barn få bo
När dig och alltid njuta
Kraft af ditt ord till hopp och tro,
Till själens ro,
Tills wi wår wandring sluta.

Du är i lidandet wårt stöd,
O kärlek utan like;
Du för oss genom sorg och nöd
Och qwal och död
Till härlighetens rike.

Påskalammet.

> När jag ser blodet, skall jag gå fram om eder; och eder icke wederfaras skall den plåga, som eder förderfwa må, när jag slår Egypti land. 2 Mos. 12: 13.

Herren gifwe oss nu mycken nåd att med enfaldig trosblick skåda in i den underbara berättelsen om det första förebildande påskalammet, på det wi må i klart ljus skåda påskalammet på Sions berg, Kristus, Guds lam, som dödadt är ifrån werldens begynnelse (Uppb. 13: 8) och har igenlöst oss Gudi med sitt blod!

Guds ord är att likna wid det allra skönaste tafwelgalleri, der wi få beskåda de mest lefwande bilder och taflor, hwilka med himmelska färger måla för oss wår Jesus så, att han står alldeles lifslefwande för wåra ögon såsom Guds lam, som borttager werldens, d. ä. dina, mina och allas synder. Gud sjelf är konstnären, som målat dessa taflor, och det märkliga är, att **blodsfärgen** är den mest framstående i alla de bilder af Jesus, som Guds Ande i Skriften målat. När du derför får i dina händer en bok, som föregifwer sig wilja måla och predika för dig

Jesus, så bed Guds Ande, att dina ögon må warda smorda med den rätta ögonsalfwan, att du må tydligt och säkert upptäcka, om Jesus är i den boken målad med den **äkta** blodsfärgen. När du ser wanliga taflor, så gör du stor skilnad mellan wattenfärg och äkta oljefärg. Du finner i många böcker Jesus målad med wattenfärg i rödt, liknande blodet; och ett oöfwadt öga upptäcker ej skilnaden; men när blodet målas med wattenfärg, **bleknar** det snart. Med Guds Andes och sanningens rena olja måste blodsfärgen målas, om den ej skall efter en tid bliswa blek och slutligen oigenkännelig. Wi behöfwa Jesus Kristus **i går och i dag** och **desslikes i ewighet**. Har du någon gång beskådat en wälmålad oljetafla, så har du märkt, att den bliswit skönare, ju längre du fäst dina ögon på den samma. Ja, många hafwa förgätit både mat, dryck och hwila, då deras öga intagits af en skön målning. Ännu mera så är det med wår Jesus, då han i ordet ställes framför syndare i sin blodsdrägt: man tröttnar icke att åter och åter se honom. Och de ewigt frälsta skola aldrig i ewighet tröttna att skåda och följa **Lammet**, ehwart det går.

Låtom oss nu närmare beskåda den tafla, hwarpå påskalammet är af Guds Ande målad

lifslefwande för wåra ögon! Läs sjelf hela 2 Mos. 12:te kap. Först märker du, att det war Gud sjelf, som anordnade alltsammans. Det ser du redan af 1:sta wersen, der det heter: **Herren sade.** Det war **Gud sjelf**, som dödade allt förstfödt i Egypti land. Så heter det: "förty **jag** will i den samma natten gå genom Egypti land och **slå** allt det förstfödt är i Egypti land både af menniskor och boskap och bewisa mitt straff" m. m. 2 Mos. 12: 12. Det war ock Gud sjelf, som gick förbi och ej dödade de israeliter, som woro inom de med lammets blod bestrukna husen. Se vv. 13 och 23! Det war således **Guds** dödsdom och dödsstraff egyptierna fingo erfara; det war från Guds dödsdom israeliterna blefwo befriade. Märk wäl, att till följd af Guds dom en död måste ske i hwarje hus i hela Egypti land, men märk ock åtskilnaden: i egyptiernas hus måste deras egne förstfödde söner dö och hela egyptiska hären slutligen dö i Röda hafwet; i israeliternas hus återigen, der måste **lammen** dö, men **menniskorna** fingo alla lefwa. Men märk ock: om några israeliter försummade att slagta ett lam eller försummade att stryka blodet på dörrträden eller gingo ut ur det blodbestrukna huset under natten, så måste de **sjelfwa** dö.

Ser du här fingret, som pekar på Guds Lam, Jesus, som dog den död du skulle hafwa dött för dina synder? Ser du här, att om du går förbi det dödade Guds Lam, och om du ej är **inom** skydd af hans blod, så måste du sjelf ewinnerligen dö för dina synder. Se wäl på wår text och du skall finna, att **lammets blod** war för israeliterna det **enda försvaret, deras enda skydd och wärn** emot **döden** och **plågan**, hwarmed **Herren** gick straffande omkring. Du kan nog tänka dig, att israeliterna skulle hwar för sig begynna mycket fundera, samtala och resonnera öfwer den underliga förordningen om lammets död och blod. Israeliterna woro nog förnuftiga såwäl som wi. Der funnos utan twifwel de, som tänkte: nog wore det mera rimligt, att jag på dörrträdet upphängde en lista på alla mina goda gerningar eller en beskrifning på min omwändelse, eller att jag fölle på knä, både och läste utanför dörren, än att jag skulle blott och bart stryka detta lams blod på dörrträden. O, det fans en mängd af olika ting, som efter förnuftet hade warit bättre än detta lams blod. Tänk, om man hade försökt något annat än lammets blod, huru tror du det hade gått? Der funnos möjligen också de, som tänkte: i stället för att

ſtryka lammets blod på mitt hus, ſkrifwer jag på dörrträdet: **Gud är kärleken.** Hwad tror du? Äfwen funnos ſådana, ſom kunde mycket klokt ſpråka och ſäga: det är Gud ſjelf, ſom kommer i natt, icke bör jag hafwa lammets **blod** ſåſom **hjelp** och **ſköld emot Gud**, icke ſkall jag hafwa blodet **mellan** mig och Gud!

Det hjelpte ej, huru klokt och märkwärdigt man talade; när Gud war utgången till att **döma** och **döda** för ſynder, ſå måſte man hafwa lammets blod till ſitt ſkydd och förſwar; man måſte wara **bakom** blodet, ſom Gud i ſin kärlek och helighet hade förordnat, annars måſte man ſjelf dö för ſina ſynder.

Du kan ock tänka dig, hwilken ifwer och brådſka det ſkulle wara bland Iſraels barn den dagen, då lammet ſkulle ſlagtas. Gud hade ſagt: **och ingen menniſka gånge ut genom ſins hus dörr intill morgonen**, 22 v. Tänk, när det led mot aftonen, huru de, ſom woro borta, ſkyndade att komma inom de blodbeſtrukna huſen, innan det war för ſent! Man ſkickade ſäkert bud till alla, man ſåg noga efter, att ingen känd eller anförwandt måtte wara ute. Ack, de ſom ſtannade ute den natten, då de dock hade haft rätt att bo i trygghet i blodſtänkta hus!

Behöfwer jag säga mer? Ser du icke i denna text idel Johannesfingrar, som peka på Guds Lam? Och fridsmåltiden sedan kring det stekta lammet och rustningen för resan? O, huru allt detta talar om Jesus och oss!

Guds rena Lam! oskyldig
På korset för oss slagtad,
Alltid befunnen tålig,
Ehur' du war föraktad!
Wår synd du hafwer dragit
Och syndens makt nedslagit,
Gif oss din frid, o Jesu!

Sinai.

På tredje dagen warder Herren nederstigandes uppå Sinai berg för allo folkena. 2 Mos. 19: 11.

Har du någon gång med rätt allwar genomläst 2 Mos. 19 och 20 kapitel? Äfwen om du förr läst de Herrens majestäts ord, som der stå skrifna, slå dock nu åter upp din bibel; läs högt och tydligt i Andens kraft den allsmäktige Guds ord! Stanna wid de särskilda wäldiga orden, och om du ej är alldeles förhärdad i synden, så måste du se, att du är en arm syndare, som är skyldig och twungen att inför den allsmäktige Gud göra räkenskap för alla dina tankar, ord och gerningar. Här är den högste domaren och högste domstolen för hela menniskowerlden, från hwilken ingen kunde wädja till högre rätt, om ej den samme Gud och all werldens Herre hade uppstält en nådastol, dit arma syndare, så länge nådatiden warar, få wädja och wara för ewig tid benådade.

Här är nu att först märka, att wid Sinai på den stora lagutgifningens dag ej är fråga om bilder och liknelser, utan här hafwa wi för

wåra ögon och öron lefwande och werkligt tima-
de händelser. Endaſt **en** ſådan dag ſom den
wid Sinai har funnits och ſkall finnas i hela
menſklighetens hiſtoria. Endaſt **en gång** har
den allsmäktige Gud ſtigit ned för allt folket och
låtit höra ſin tordönsröſt, då han ſjelf talade
ſin egen heliga lags ord. Wi läſa i Guds ord
om **en** den ſtora **lagſtiftningens** dag på **Sinai**
och om **en** den ſtora **laguppfyllelſens** dag på
Golgata, då ende Sonen i menniſkonatur dör
till uppfyllelſe af den lag, ſom i ſådan Guds
majeſtäts härlighet utgafs på **Sinai**. Sjelfwa
ordet Sinai, när du betänker, hwad ſom der
ſkedde, måſte för dig wara en ditt innerſta hjerta
och ſamwete gripande predikan om hwad det be-
tyder, att Gud är **Gud**, en **helig** Gud, att du är
menniſka, en **ohelig** menniſka. Förberedelſerna
och händelſerna under ſjelfwa dagen på Sinai,
ja, allt bär ett öfwerwäldigande witnesbörd, att
Gud är den Helige, ſom ej låter gäcka ſig, att
Han **ſtraffar ſynd**, och att du och jag ſamt alla
menniſkor äro de, ſom hafwa föröfwat och i ſina
hjertan hafwa de ſynder, dem Gud den Helige
ſtraffar med ſin ſtränga och rättwiſa doms ſtraff.
Dundret, ljungelden, molnſkyn, det ſkarpa baſun-
ljudet, hela Sinai bergs bäfwande och Guds

majestäts starka röst: allt betygar, att wi stå till answar inför Gud, den allena Helige, och hans heliga lag. Hwarje dunderslag, hwarje ljungeldens wäldiga flammande, den tjocka molnskyns hotande skuggor, de skarpa basunstötarne, hwarje skalf af det bäfwande berget, hwarje ljud och ord af Guds öfwerljudt uttalade lag; allt ropar med gudomskraft: du, o menniska måste **fullkomna** all denna lagens ord! **Fullkomna, fullkomna,** eller war förbannad och dö, ljuder det med hwarje allsmäktigt och heligt lagsord, som går af Guds mun. Hela Sinai bäfwar derwid, och du, till hwilken dessa ord äro talade, skulle **du** icke bäfwa? Har du ett hjerta hårdare än Sinais uråldriga bergsklippa? Hörer du icke, att basunens ljud går och warder ju starkare, under det du lyssnar till de **tio orden**, och huru detta basunaljud ropar: du är den mannen, som är skyldig att hålla dessa bud i hjerta, håg, sinne och med alla krafter; men du har brutit dem alla och skall för dina synders skull döden dö. Fall ned för Herren, gif dig skyldig och säg: jag hafwer syndat emot Herren. Försmäkta icke dina ben, då du wid Sinai will **förtiga** dina synder? Fly kan du icke, ty du är befald att stå stilla och höra all denna lagens ord. Stilla måste allt folket

stå wid Sinai, tills Gud hade talat ut alla sina ord. Endast en plats finnes, dit du kan löpa och warda beskärmad. Hwilken plats är det, som är säker och trygg för syndare? Du wet det. Bor du der?

En wigtig fråga måste wi hafwa besvarad, innan wi lemna Sinai. Frågan är denna: **kräfwer, fordrar, älskar Gud fullkomlig lydnad** för alla de ord han talade på Sinai? **Kräfwer Gud straff, blodsutgjutelse** och **död** för wår olydnad, wåra synder? Fråga det berget Sinai, som **bäfwade swårligen**, och sjelfwa det stumma berget swarar dig med ett "**ja**", som höres i himmel och på jord, under det tordönet med slag på slag bekräftar detta majestätiska "**ja**". Fråga hwarje ord, som gick af Guds mun på den stora dagen wid Sinai, och du skall höra Gud uttala det ena **befallande, kräfwande** och **dömande** "**skall**" efter det andra, under det att det ena skallet efter det andra af Guds basun bekräftar denna Guds fordran, Guds **kraf**. Hör de wäldiga orden, inför hwilka all mensklig motbewisningskonst måste darra såsom ett asplöf: **ty jag, Herren din Gud, är en stark hämnare, den som söker fädernas missgerning m. m.** Han söker missgerning, han låter ej missgerningen wara ostraffad.

Fråga folket och presterna, som woro med wid Sinai. De hade i twänne dagar helgat och twagit sig, men likwäl sade Gud: men presterna och folket skola icke träda intill, så att de uppstiga till Herren, **på det han icke skall förgöra dem.** Dessa måste weta att swara **ja** på den frågan, om Gud **kräfwer** lidande, **straff** och död för wåra synder. Min wän, wågar du säga, att händelserna och Guds ord på Sinai woro en **lek?** Gud skall icke låta **gäcka** sig.

"Från Sinai till Golgatha min blick, mitt öga wänder sig, och mina händer sträckas". Wid Sinai är oss bäfwan påkommen, wid Sinai är intet annat än **förbannelse** öfwer **syndare,** men wi skynda till korset, der **Jesus wardt förbannelsen för oss,** och att **wid korset** se Sinai är saligt.

Det säger Gud: Jag, Herren, är
En hämnare för alla.
Betänkom hwad det innebär,
Till doms han skall oss kalla;
Ty helig och rättfärdig han
Ej någon synd fördraga kan,
Han låter sig ej gäckas.

Trohetseden wid Sinai.

> Moſes kom och förtäljde folket all Herrens ord och alla rätter; då ſwarade allt folket med en röſt och ſade: all de ord, ſom Herren ſagt hafwer, wilja wi göra. 2 Moſ. 24: 3.

Om du med uppmärkſamhet genomläſer hela det 24 kap. af 2 Moſ., ſkall du finna, att det war en ſtund af det högtidligaſte allwar, då hela Israel, ſtående omkring Sinai, med en mun och en röſt ſwuro och loſwade Herren, ſin himmelſke Konung, trohet och lydnad. Bed Herren, att du med ditt hjerta och ſinne måtte få leſwande ſkåda denna tilldragelſe, ſom i ſanning är en uppenbarelſe af Herrens helighet och majeſtät.

Wi ſtå i andanom med bland den ſamlade ſkaran af hela Israels folk. Öfwerſt på bergets ſpets ſtrålar Herrens härlighet ſåſom en förtärande eld för Israels barns ögon. Har du förſökt att med dina blotta ögon ſkåda in i ſolen, då hon brinner öfwer ditt hufwud i ſin middagsglöd? Tror du icke, att Herrens härlighets glans på Sinai war något outſägligt underbart, ſå gå ut wid middagstiden en ſolklar dag, ſe upp och

säg: huru strålande ljus måste icke, o Gud, din klarhets glans wara, då jag icke ens kan se på solen, ett af dina skapade werk! Du kan tänka dig, att Israels barn med undran och helig bäfwan skulle åskåda den bländande ljusglansen öfwerst på Sinai. Det heter: "**Och Herrens härlighets anseende war såsom en förtärande eld öfwerst på berget för Israels barn.**" 2 Mos. 24: 17. Närmast Herrens härlighet stod Moses öfwerst på berget. **Och Mose nalkade sig allena intill Herren**, heter det i v. 2. Längre ned under Herrens härlighets ljusglans stodo ock Aaron, Nadab och Abihu och de sjuttio äldste af Israel. (Se 9 v.) Om dessa heter det: "**och sågo Israels Gud; under hans fötter war såsom en skön safir och såsom en himmel, då han klar är.**" (Se 10 v.) Sedan de hade skådat Gud, blefwo de såsom gäster hos Gud inbjudna till en förbunds- och fridsmåltid. Och då de hade skådat Gud, åto de och drucko, heter det i 11 v. Under allt detta stod hela folkskaran nederst wid bergets fot. Folket kunde ock se den förtärande elden, Moses, Aaron och de öfriga, som stodo närmast Moses. För hela folket lästes lagförbundets bok. Den församlade skaran måste åtminstone den gången hafwa hört Herrens ord med den mest spända och

allwarliga uppmärksamhet. Det war säkerligen uppriktigt allwar och hjertlig mening, då folket sade: **"Allt det Herren sagt hafwer wilja wi göra och efterlyda."** (Se 7 v.) Då besegglade ock Moses med blods bestänkelse detta allwarliga **lag- och lydnadsförbund.** Det heter: **"då tog Mose blodet och stänkte folket dermed och sade: si, detta är förbundsens blod, hwilket Herren med eder gör öfwer all dessa orden".** (Se 8 v.)

Detta blod talar wäldigt om den död, som är syndens och olydnadens lön. Folket skulle i dessa blodsdroppar, hwarmed de bestänktes, se de starkaste witnesbörd derom, att Herren är en stark hämnare, som med blodsutgjutelse hemsöker olydnad mot den heliga lagens förbundsord. Här måste hwarje israelit se på blodsdroppar-ne, som woro fallna på hans kläder, och derwid i sitt innersta samwete känna den dödsdom, som hwilade öfwer honom, om han i det minsta bröt något af den nyss hörda Guds lags ord. Här war nu ett blod, som **talade** om syndens **lön,** som är döden. Men, o Israel, hwarför gaf du så wissa löften till Gud, att du skulle hålla och efterlyda **allt,** det Herren sagt hade? Hade det icke warit mycket bättre, att du strax hade sagt:

o Herre, jag kan icke göra och efterlyda allt, det du sagt hafwer? Israels barn erkände i sitt hjertas innersta och bekände med sin mun, att Guds lag war helig, rätt och god. Israel måste bejaka och beswärja Guds heliga och rättfärdiga lag. Men ack, huru skulle det gå med hållandet af den gångna eden och det gifna löftet? Säkert hade mången israelit wid löftets gifwande känslor i sitt innersta, dem han skulle hafwa welat uttrycka så: "jag måste gifwa löftet, ty lagen är helig och rättwis, men hålla löftet kan jag ej, och då hwilar domen, dödens dom öfwer mig, löftesbrytaren och menedaren".

Och nu till dig, du som läser den djupt uppskakande berättelsen om trohetseden wid Sinai, har du någon del i denna ed? Kan hända, att du aldrig gifwit Gud några löften att göra och efterlyda hans lag, att du menar dig således wara fri från all skyldighet att hålla lagen? Om någon israelit i den allwarliga stund, då allt folket med en röst afgaf det högtidliga löftet, hade tänkt: jag skall tiga och intet lofwa, ingen märker mig bland så många, tror du, att en sådan med sin tystnad gjort sig fri från all förbindelse att hålla lagen? Gud låter icke gäcka sig; när han gifwit en helig lag, så måste dess bud

hållas, så wisst som Gud är Gud. Äfwen den, som drager sig undan Guds församling, Guds ord och alla förbindelser, står likwäl skyldig och brottslig inför Gud. Har du någon gång blifwit framdragen till Sinai för att höra lagens ord och den allsmäktige Guds röst: **gör det, så får du lefwa**? Hwad gjorde du, då Guds heliga lag stämde dig inför Guds domstol till räkenskap? Föll du icke ned med den gäldbundne tjenaren och sade: "**Herre, haf tålamod med mig, jag will allt betala dig** Huru gick det? Höll du löftet, betalte du allt, både dina begångna synder så wäl som ock dina ännu widlådande? Blef du fullkomligt ren, helig och obesmittad af synd i hjerta, håg och alla krafter inför lagen? Gick det icke för dig, såsom det gick för en mycket stark och allwarlig man, som wille betala allt? Han säger: "**då tog synden tillfälle af budordet och uppwäckte i mig all begärelse — — men synden, på det hon skulle synas wara synd, hafwer med det godt är werkat döden i mig; på det synden skulle wara öfwermåttan syndig genom budordet**". När du fick se, att du war död i öfwerträdelser och synder, när du såg lagens rättfärdiga dödsdom hwila öfwer dig, hwart tog du din tillflykt?

Wid korset, wid korset allena är ro för de betungade och frid för de arbetande.

Det war af nöden, att Guds lag
Fullbordan måste winna,
Om inför Gud på domens dag
Wi skulle miskund finna.
Pris ware Gud, som såg wår nöd!
Att frälsa oss från ewig död
Sin egen Son han sände.

Aarons första offer.

Och Moſes ſade till Aaron: gack fram till altaret och gör ditt ſyndoffer och ditt bränneoffer och förſona dig och folket. Derefter gör folkets offer och förſona deſslikes dem, ſåſom Herren budit haſwer. 3 Moſ. 9: 7.

Moſes hade gått in i ſkyn på Sinai och förblifwit der allena med Herren i fyratio dagar och fyratio nätter (Se 2 Moſ. 24: 18). Under den tiden talade Herren med Moſes och gaf lagen om hela offergudstjenſten, preſtämbetet, tabernaklet och allt heligt, ſom dertill hörde. I klara och tydliga drag gaf Gud åt Moſes ritningen till allt och förewiſte honom hwad ſom hörde till offergudstjenſten. Under tiden hade hela Iſrael fallit i den grufliga afgudatjenſt, hwarom wi läſa i 2 Moſ. 32 kap. Tänk, tänk, ſå ſnart efter den afgifna allwarliga trohets- och lydnadseden hade hela folket med ſjelfwa Aaron i ſpetſen fallit i ſå gräsliga ſynder redan mot första budet. Icke ens första budet kunde de hålla. Hwad ſer du här? Det är i ſanning den meſt uppſkakande ſyn att ſe hela det folk, ſom nyſs med en röſt lofwat trohet

och lydnad mot sin Gud, nu i wildaste yra dansa och leka omkring guldkalfwen. Ser du bilden af dig sjelf på denna hemska tafla?

Wi minnas hwad som skedde, när Moses kom ned af berget. Gud hade i sin heliga wrede och rättwisa dömt hela menedareskaran till döden; Gud wille i sin rättfärdighet utsläppa sin wredes förtärande eld öfwer hela det affälliga folket. Tror du, att detta war lek och gyckel? Wågar du smäda den helige Gud i ansigtet? Moses stiger upp såsom medlare och förebedjare till Gud. Om hwad då försiggick mellan Moses och Gud, måste du sjelf läsa de heliga skriftorden uti 2 Mos. 32 kap. Underbara allwar! outsägliga Guds nåd! outgrundliga Guds wrede! obegripliga medlareskap! Ser du icke **åt korset**, när du läser dessa märg och ben genomskärande Guds ord? Nya lagtaflor gåfwos, förbundet förnyades, och när Moses åter kommer ned från Sinai, begyntes en i sanning storartad subskription eller insamling för tabernaklets byggnad och inredning efter Herrens bud, för presternas klädsel, öfwersteprestens ämbetsskrud m. m. Den frimilliga insamlingen blef så riklig, att Moses måste påbjuda, att ej mer nu behöfde gifwas. Tabernaklet blir färdigt, helgas och inwiges, **Herrens här-**

lighet uppfyller det samma, och Herren gifwer lagen om **synd- och skuldoffer** samt **tackoffer.** Sedan inwigas presterna under åsyn af hela menigheten, som war samlad inför dörren af witnesbördets tabernakel, hwarom du kan läsa i 3 Mos. 8 kap. På åttonde dagen derefter samlas, på Herrens kallelse genom Moses, Aaron och hans söner, de äldste i Israel samt hela Israels folk fram för Herren wid stiftshyddan. Du kan tänka dig, med hwilken undran Israels folk hade åskådat byggandet af tabernaklet och presternas inwigning. Det måste hafwa gått från man till man, från tjäll till tjäll, ja, ock ibland qwinnor och barn den ifrigaste förfrågan om hwad allt detta skulle wara och betyda. På morgonen af den nämde åttonde dagen, då budskapet ljöd: i dag är dagen för Aarons, öfwersteprestens, offer — kommen alla till witnesbördets tabernakel; måste allas hjertan hafwa klappat med owanlig hastighet. Hela folket måste hafwa haft lefwande i minnet sin fasliga synd och mened. Åtminstone måste några samweten hafwa warit wakna efter den allwarliga domen öfwer dansen kring guldkalfwen, det grofwa löftesbrottet mot Gud. Gud hade sagt: på min sökningsdag skall jag söka deras synder öfwer dem. 2 Mos. 32: 34. Många

nu denna sökningsdag war kommen? Med bäfwande hjertan måste folket hafwa samlats denna dag; i synnerhet de, som kände sina synder, måste hafwa tänkt: i dag går den rättwisa dödsdomen öfwer oss för wåra synder i fullbordan.

När allt folket war församladt och fick se offerdjurens blod rinna och höra dessa djurs hjertslitande dödswrål, hwad skulle folket tänka? Månne icke detta dödande blott war en begynnelse till den död, som denna dag skulle träffa allt folket för deras synder? Hwilken ifrig wäntan der måste hafwa warit bland den samlade folkmassan att se utgången af allt detta! Sedan till yttermera förskräckelse blod war struket och stänkt kring altaret allt omkring, så att hwart man såg war **blod**, bara **blod**, då gingo Moses och Aaron in i witnesbördets tabernakel. O, hwad folket måste hafwa stått i spänd, tyst wäntan, knappast wågande hämta anden, medan Moses och Aaron woro inne hos Herren! Och när de kommo ut igen, hwad då? "Då **wälsignade de folket**". Hör, hör! Hwarifrån kom wälsignelsen? Från Gud. Men han hade ju förut i lagen uttalat förbannelse öfwer syndare och nu wälsignade han! Hade han blifwit — **försonad**? **De wälsignade.** Hwad för ett folk? Det syndi-

ga folket, som affallit, brutit ed och löfte, dyrkat guldkalfwen i stället för Herren. Sjelfwa den stränge lagmannen Moses **wälsignade** på denna dag det **folk**, som brutit lagen. Således, här träffade **dödsångest, blodsutgjutelse** och **död offerdjuren**, men **nåd** och **wälsignelse** kom öfwer **folket**. Om du jämför djurens hemska **dödsskräu** med **wälsignelsens** ljufwa röst, o, hwilken förebild det är, som talar om **korset** och den **Korsfäste**! Men widare: **då lät Herrens härlighet se sig för allt folket, ty eld kom ut ifrån Herranom och förtärde bränneoffret och det feta på altaret.** 3 Mos. 9: 23, 24. Tänk, den förtärande elden **förtärde offret**, men lät **folket**, som hade syndat, lefwa och fröjdas! Ja, Herrens härlighet war en **förtärande** eld för offret, men war för **folket** en nådens och wälsignelsens ljusglans. Märker du, huru allt detta talar om **Jesus, Guds Lam**, offret för wåra synder? Widare heter det: **då allt folket såg detta, fröjdade de sig** (jubilerade) **och föllo på deras anlete.** 3 Mos. 9: 24. War det underligt, att folket fröjdade sig öfwer sådant under?

Men läs ock begynnelsen af det följande 10:de kap. Sjelfwa Aarons söner stälde till ett eget offer: **då kom eld ut ifrån Herranom och**

förtärde dem. Den första elden **förtärde offret** och lät **folket** lefwa; denna eld förtärde **menniskorna,** emedan de förkastade det rätta offret. Ser du, hur det går med dem, som förkasta Herrens Jesu ställföreträdande offer?

Huru allt detta talar om **korset! Är du wid korset?**

Jag flyr till dig, min Frälsare!
Som lät för arme syndare
Ditt blod på korset rinna.
I ditt tillbedjanswärda namn
Jag skyndar till en faders famn
Att nåd och tillgift winna.
Wid korsets fot jag faller ner
Och under ångrens tårar ber:
Låt blodet, som der flutit,
Försona hwad jag brutit!

Den stora försoningsdagen.

> Förty på den dagen sker eder försoning, så att I warden rengjorde, ifrån alla edra synder warden I rengjorde för Herranom. 3 Mos. 16: 30.

Sedan Herren Gud i några kapitel med förfärande, men sannfärdiga ord gifwit en oss alla träffande beskrifning på de syndastyggelser och den orenlighet, som finnas i wår natur, förordnar han i 3 Mos. 16 kap. om den stora **försoningsdagen**, som skulle firas en gång om året.

Först måste wi tillse, hwad Herren menar med detta ordet **försona**, som så ofta förekommer i detta kapitel. Det är oss alla bekant, att det ord, som i wår bibel heter **försona**, på bibelns grundspråk egentligen betyder **betäcka, täcka öfwer, breda ett täckelse öfwer.** Wår bibelöfwersättning är icke oriktig, men wi påminna om ordets ursprungliga betydelse, på det du, om möjligt, må se, hwad som ligger i det ordet **försona**. Alltså när du i Moseböckerna ser, att det talas om **försona helgedomen, witnesbördets tabernakel, altaret och Israels menighet**, så bör du

erinra dig, att ordet ursprungligen betyder **betäcka, täcka öfwer helgedomen** m. m. och **folket.** Du frågar, hwarför sjelfwa **tabernaklet** och **altaret** skulle försonas eller **öfwertäckas.** Läser du Guds ord med uppmärksamhet, så skall du finna, att folkets synder woro så stora och många, att icke allenast menniskorna woro af synder besmittade, utan ock sjelfwa helgedomen war af dessa synder **besmittad** och **förorenad.** Allt talade och witnade om folkets stora synder; Israels skuldregister öfwertäckte hela tabernaklet. När nu allt detta skulle wid försoningen, särskildt på den stora försoningsdagen, **betäckas, hwarmed** skulle allt **täckas öfwer,** då det förut war öfwertäckt med folkets synder? **Med blodet** skulle allt det, som war af synder besmittadt, **öfwertäckas.** Derför ser du, att **blodet** skulle strykas på altarets horn allt omkring. (Se 18 v.) Att **blodet** war det, hwarmed allt syndbesmittadt skulle **öfwertäckas** eller **öfwerskylas,** ser du af 3 Mos. 17: 11, der det i slutet heter: **förty blodet är försoningen för lifwet.** Läs hela versen. Således skulle alla, som hade syndat, och allt, som war syndbesmittadt, **ingömmas** och **inhöljas** under **blodbetäckningen.** Tänk, att hafwa ett **täckelse** af **blod** öfwer sig, huru underligt! Och dock måste det så wara, ty

de, som icke woro under **blodstäckelset**, fingo ingen syndaförlåtelse, utan måste sjelfwa döden dö för sina synder. Att wara **inhöljd** i en blodbestänkt klädnad war den enda utwägen att undslippa syndens lön, som är döden. Märker du, hur detta talar om twagningen i **Jesu Kristi Guds Sons blod**?

Men du frågar: huru kan detta **blodsbestänkande kallas en försoning**? Om du läser de första kapitlen af 3 Mos. 3, som handla om synd- och skuldoffer, skall allt detta blifwa dig tydligt. Der heter det (bland många andra ställen, som säga detsamma) i 6 kap. 7 vers sålunda: **så skall presten försona honom för Herranom, så warder honom förlåtet allt det han gjorde, der han sig med förbröt.** Se noga, och du skall finna, att **syndaförlåtelsen** stod i det närmaste samband med **blodsbetäckningen**, ja, så nära war detta samband, att **syndaförlåtelsen** war en **frukt** och **följd** af **blodsbestänkningen**. Märk orden: **så warder honom förlåtet!** Besinnar du också, att ordet om syndernas förlåtelse är ett ord, som ursprungligen betyder, att Gud blifwer **blid, nådig** öfwer syndaren och hans synd, så skall det wara dig tydligt, hwarför blodsbetäckningen kallas en **försoning**.

Widare skall du noga märka, att försoningen på den stora försoningsdagen skedde genom **blodsutgjutelse** och **död**. Här måste således på denna dag **död** ske för syndare, ty syndens lön är döden; ett **blodstäckelse** måste höljas **öfwer** hela Israels menighet och allt, som war af synden besmittadt. Men, säger du, det war ju en lefwande bock, som skulle **bortbära** synderna. Ja, men märk, att de synder, som den lefwande bocken bortbar, woro **förut försonade**, öfwertäckta med den **d ö d a d e** bockens **blod**. Till och med den lefwande bocken sjelf måste först försonas, innan han kunde bortbära de **försonade** synderna (Se 10 v.). Glöm ej hwad som stod i 9 versen: "och skall **offra** den bocken till ett syndoffer, på hwilken Herrens lott föll", och i 20 versen: "och när han **fullkomnat** hafwer — — — skall han hafwa fram den lefwande bocken" m. m. Det är endast de genom syndoffrets död och blodsutgjutelse **blodbetäckta** synderna, som Gud will låta wara ifrån oss så långt, som öster är ifrån wester. Det är de **blodbetäckta**, med **blod** borttagna, renade och försonade synderna, som Gud sänder ut i glömskans öken. Det är de genom offrets **b l o d** och **d ö d** aftwagna och utplånade synderna, som Gud ej mera **w i l l** se, utan **sänder dem bort och kommer dem ej mer ihåg**. Läs

Fjellstedts härliga förklaring till 3 Mos. 16! Glöm ej heller, att på den stora försoningsdagen är det öfwerstepresten sjelf, som ensam sköter hela offergudstjensten. Hwilken syn måste det icke hafwa warit att skåda den öfwerstepresten klädd helt och hållet i glänsande hwitt linne, och att derjämte se det strömmande högröda blodet! Med lifwets och renhetens skinande hwita färg och med dödsoffrets blod war den öfwerstepresten prydd, då han ingick i det allra heligaste inför Gud. Wi behöfwa en tafla i lefwande färger öfwer allt detta för att lifligt kunna skåda bilden af wår ende öfwersteprest, Jesus wår wän, **hwit** och **röd**, utkorad bland mång tusen. Märker du, huru allt wisar på Jesus, som war fullkomligt ren från all egen synd, en fullkomlig laguppfyllare för oss och som dock utgöt sitt blod och led döden för wåra synder? Du fattar ju ock nu, hwarför det står: "på den dagen sker **eder försoning**". Syndarena, folket, blefwo **blodbestänkta, ingömda med sina synder i blod**, och derför kom **Guds nåd** och **syndernas förlåtelse** öfwer dem, och så skedde deras försoning.

Hörer du, huru hwarje ord i berättelsen om den stora försoningsdagen ropar om den enda stora försoningsdagen, då Jesus dog

för werldens synder? Behöfwer du wara betäckt och bestänkt med försoningsblodet? Behöfwer du skydd bakom **blodet** mot den dödsdom, hwartill du för dina synder är skyldig? Will du ock följa Jesus?

För mig sitt lif, sitt dyra blod
Han wille icke spara,
Att för den dom, mig förestod,
Jag måtte tryggad wara.
Han blef hos Gud min löftesman,
Uti hans död min synd förswann:
Så är jag frälsad worden.

Bileams profetia.

"En stjerna skall uppgå utaf Jakob, och en spira uppkomma af Israel — — Israel skall winna seger." 4 Mos. 24: 17—18.

Bileam — hwilken owärdig profet! Han är ju rent af en ogudaktig menniska! Hör, hwilket betyg Bileam får utaf Guds Ande i 2 Petr. 2: 15: "öfwergifwa rätta wägen och gå wille och efterfölja Balaams, Bosors sons, wäg, hwilken älskade wrånghetens lön"; och i Jud. 1: 11: "we dem, ty de gå i Kains wäg och falla i Balaams willfarelse för löns skull"; sammaledes i Upp. B. 2: 14: "du hafwer der dem, som hålla Balaams lärdom, hwilken lärde genom Balak åstadkomma förargelse för Israels barn, till att äta af det afgudar offradt war och bedrifwa boleri". Likwäl lät Gud uttala härliga profetior genom denne man. Ack, denne Bileam, wi se, att han kände och älskade sanningen, ja, att han war kraftigt dragen och påwerkad af Guds Ande, men när det hos honom kom till Andens strid emot köttet, då segrade köttet. Huru sorgligt! Månne icke Bileam har många bröder och systrar midt ibland oss? För oss lyser den evangeliska

sanningen så klar; likwäl lefwa många af evangelii bekännare ett **köttsligt** lif. Att hafwa så stor kunskap i Guds ord, men likwäl lefwa twärt emot detta samma Guds ord — hwilken förblindelse! Nu predikar Bileam det skönaste evangelium, som på den tiden kunde predikas, men strax derefter stannar han hos midianiterna, råder dem att förleda Israel till skändliga synder. Han will sålunda genom förförelse till synd förderfwa det folk, som han nyss så kraftigt wälsignat. Derför måste ock Bileam förgås tillsammans med midianiterna, såsom wi läsa i 4 Mos. 31: 8, 16. Bileams personliga lefwerne står upptecknadt oss till uppwäckelse och warning, men hans profetior äro gifna oss till hugswalelse och tröst. De härliga profetiorna äro **Guds** ord, fastän de uttalades af Bileam. Det heter uttryckligt, att Gud talade med Bileam och att "Guds Ande kom öfwer honom."

Gud, wår kära himmelske Fader, kunde icke låta sig sjelf och sin frälsning wara utan witnesbörd. Äfwen ibland hedningarne måste det finnas profeter såsom denne Bileam. Han bodde långt bort wid "älfwen" Eufrat; hans rykte såsom profet hade gått wida omkring i dessa hednaländer, såsom wi kunna se deraf, att Balak,

som bodde wid Jordan, kände Bileam, som bodde wid Eufrat. "Om desse tege, skulle stenarne ropa." Om Gud icke finner uppriktige tjenare, som wilja förkunna hans evangelium, så måste han mången gång anwända en oomwänd, ja, en skrymtare att predika förlosningens ord. Wi wilja öfwerlåta åt Gud sjelf afgörandet om det passande eller opassande uti att göra en hednisk spåman till profet. Sjelfwa profetian är underbar och wärd wår djupaste beundran. Guds Ande låter ofta erinra om Guds wälsignelse genom Bileam, såsom wi se af Jos. 9, 10; Mik. 6: 5; Neh. 13: 2.

Israels folk hade just nu stött tillsammans med de mäktiga hednafolk, hwilka stängde wägen in i Kanaan. Af edomeerna, sina närmaste anförwandter, begärde Israel att få begagna landswägen genom deras land. Israeliterna wille betala sjelfwa wattnet, som de drucko, och önskade blott till fots tåga igenom för att komma till sitt "hem", Kanaan. Edomeerna woro hjertlösa nog att swara nej på en så ödmjuk och wänlig fråga. Israel undwek strid med sina bröder och tog en annan wäg. De öfriga hedniska stammarne förklarade genast krig. Israel wann en grundlig seger. Då blef Balak, Moabs konung, förskräckt

och såg strax, att ingen annan än Gud kunde besegra Israel. Det war då Bileam eftersändes för att förbanna Israel. Bileam kunde dock icke annat än wälsigna. **Fyra** gånger försöker han, men af den wäntade förbannelsen blifwer idel wälsignelse. Då han från Moabs berg ser ned öfwer Israels skaror, öppnas för hans ögon en widsträckt blick in i Guds rikes strider och segrar. Han ser, att Israel är det af Gud utkorade folket, genom hwilket **frälsningens** seger skall komma. Alla folk, som motsätta sig denna Guds frälsning måste gå under. Bileam ser hän ända till den tid, då Assyrien skall utföra Guds domar öfwer de öfwermodige hednastammarne. Ja, han ser den tid, då Chittim, den grekisk-romerska werldsmakten, skall hafwa österlandet och sjelf i sin tid blifwa öfwerwunnen. Och alla dessa stora werldshändelser skola tima blott för att bereda wägen för "stjernan af Jakob" och "spiran af Israel". "Jag ser honom, men icke **nu**; jag skådar honom, men icke **nära**", säger Bileam. Länge, länge skall det dröja, innan "stjernan af Jakob" blifwer synlig, men hennes ankomst är lika wiss som stjernornas omlopp i rymden.

De naturkunnige tala mycket om naturlagarne och den säkerhet, med hwilken allt sker, som går

efter naturens lagar. Men Guds rike har ock sina lagar, profetians underbara lagar. **När tiden är fullbordad**, så uppfylles profetian med ytterſta noggrannhet. Tänk, om wi hade profetians gåfwa, om wi kunde ſe werldshändelſerna, framföreåt, om wi kunde ſe Guds rikes hiſtoria, ſådan hon ännu ligger framför oſs, hwilka under! "I ſinom tid ſkall det om Jakob ſagdt warda och om Israel, **hwilka under Gud gör**".

Lys, helga ſtjerna, mild och ren,
Kring jorden ſprid Guds klarhets ſken!
Alla knän må böjas
Wid Jeſu nådefulla röſt,
Alla böner höjas
I Jeſu namn med hopp och tröſt
Och hans kärlek röjas
Uti alla bröſt!

Job.

"Jag wet, att min Förlossare lefwer."
Job 19: 25.

Jobs bok är en af de underbaraste böcker i hela den heliga Skrift. Det lönar i sanning mödan att gifwa sig tid till ett närmare begrundande af denna boks hufwudinnehåll. Wid första påseendet synes Jobs bok wara så dunkel, att det icke är möjligt att fatta den werkliga meningen och affigten med berättelsen och de många talen. Så länge wi saknа företal till boken, wilja wi nog icke göra oss beswär med dessa underliga ord, hwilka dock innehålla stora, för oss alla wigtiga sanningar. Med företal till Jobs bok menar jag **lidande.** Den, som aldrig erfarit något slags lidande, är allt för lättsinnig och liknöjd för att hafwa lust till så allwarliga betraktelser som de wäldiga talen i Jobs bok. Åter igen, den, som sjelf något smakat på sorgen och lidandet, finner, så snart han begynner läsa Jobs bok, någonting, som tilltalar hans innersta.

Hwad är orsaken till och ändamålet med menniskors lidande, i synnerhet Guds barns och wän-

ners lidande? Detta är den stora fråga, som diskuteras på det märkwärdiga bibelsamtal, som hålles i Jobs bok. Hwarför måste den **rättfärdige** lida så grufligt? Så har det ropat i menniskors innerste under alla tidehwarf och bland alla folk.

Om Job aflade Gud sjelf det witnesbördet: "hans like är icke i landet, from och rättfärdig, gudfruktig och flyr det onda." Så war han ock känd bland alla sina wänner. Imellertid, helt plötsligt och oförmodadt träffades han af förfärliga yttre och inre lidanden. I början war han tålig, glad och frimodig: "Herren gaf och Herren tog, wälsignadt ware Herrens namn." Men lidandet blef allt swårare och swårare. Hans wänner fingo höra om hans grufliga olycka och kommo för att trösta honom. När de kommo, kände de icke igen honom. De begynte bittert gråta och gåfwo med andra tecken sin djupa sorg till känna, ja, "de sutto med honom på jorden i sju dagar och sju nätter och talade intet med honom, ty de sågo, att hans sweda war ganska stor." Slutligen utbrister Job i hemsk förbannelse af sin födelsedag. Wännerna blefwo af allt detta alldeles öfwerwäldigade. Hela deras innerste uppfakades af fasa öfwer en sådan händelse. Den, som de hade ansett såsom den frommaste och mest gudfruktige i hela landet, war

i sjelfwa werket den mest ogudaktige, ty han bar det swåraste lidande, som de någonsin sett. Wännernas lära war denna: ju swårare någons lidande är, desto förfärligare äro hans synder. Lidandet följer synden, ty Gud låter icke gäcka sig; utan synd kan ingen lida, den, som är utan synd, kan icke lida. Och nu följde ett bibelsamtal öfwer den djupaste fråga, som någonsin kan sysselsätta den menskliga tanken. Jobs wänner tänkte: här måste hållas de allra strängaste bot- och wäckelsepredik-ningar emot denne skrymtaren och ogerningsman-nen Job. De predika ock wäldeligen om den ogud-aktiges och skrymtarens ofärd. Det lönar icke, mena de, att du, Job, nekar till din ondska och ogudaktighet; ty wi se den för wåra ögon, då wi se dina lidanden; dina synder och dina lidanden äro ett, ty Gud straffar ingen oskyldig. Hwad skulle Job göra, och hwad gör han? Erkänner han, att han är en ogudaktig och en skrymtare? Han ne-kar på det bestämdaste. Ja, till wännernas stora häpnad och förskräckelse går Job så långt, att han helt öppet och djerft påstår, att Gud straffar den gudfruktige och rättfärdige, men låter den ogudak-tige wara ostraffad. Gud tillfogar den **rättfärdige** de allra swåraste lidanden; Gud **straffar den oskyldige.**

Wärre willfarelser hade Jobs wänner aldrig hört. De uttala de häftigaste fördömelsedomar öfwer en sådan hädelse. Aldrig hade de trott, att den förr så fromme Job kunde falla i en så gudlös förwillelse. Job sjelf är förskräckt öfwer Guds handlingssätt. Men det är sant likwäl, påstår Job, att Gud låter den **rättfärdige** lida allra swåraste och att han hårdast straffar den **oskyldige**. Det kan icke wara sant, ropa wännerna. Det är så, swarar Job, och det lönar ej, att I försöken på ett orätt sätt förswara Gud och hans handlingssätt. "Wiljen I förswara Gud med orätt och för honom bruka swek? Wiljen I anse hans person? Wiljen I gifwa eder i förswar för Gud?" Job 13: 7—8. Det duger icke att tala osanning; då Gud handlar orättfärdigt, så måste wi säga så. Job wädjar till Guds egen domstol. Gud sjelf, så menar Job, måste erkänna, att han handlar orättfärdigt. Läs Jobs 16 kap. Har någonsin en menniska warit så djerf inför Gud som Job? En af wännerna håller nu en förskräcklig domspredikan öfwer Job. Hade du och jag warit med, så hade wi också utropat: Job är den ogudaktigaste menniska, som någonsin funnits. Wännen slutar sitt tal med att kalla Job "**honom, som intet wet af Gud.**"

Hwad skall den arme Job säga efter en sådan dom? Han är alldeles öfwerwäldigad af sorg och grämelse. Han tager dock ej tillbaka sina ord, men midt i sin djupa sorg och förtwiflan utbrister han i en af de härligaste profetior, som någonsin blifwit uttalade: "**Jag wet, att min Förlossare lefwer**", m. m. Job 19: 25—27. **Du wet intet af Gud**, hade Bildad af Suah sagt till Job. "**Jag wet, att min Förlossare lefwer**", swarar han.

Men hwad blef det af Jobs förfärliga lära, att Gud dömer den **rättfärdige** till outsägliga lidanden? Job sjelf war icke den fullkomligt rättfärdige, det måste han sedermera inför Gud bekänna. Men Gud sjelf erkänner Jobs teologi och förkastar wännernas. I hafwen icke rätteligen talat om mig, såsom min tjenare Job, så lyder Guds utslag i Jobs 42: 7. Alltså, Jobs lära är sann: Gud tillfogar den rättfärdige grufliga lidanden och straffar den oskyldige. Här war en profetisk bibelgåta framkastad, som sannnerligen icke war lätt att lösa.

Löstes denna fråga någon gång i gamla testamentet? Ja, i Es. 53 kap. Der hafwa wi den fullkomligt rättfärdige, som Herren slog med krankhet och lidanden öfwer all beskrifning. När

wi rätt tänka efter, så är denna bibelgåta hufwudämnet för hela bibeln: "**rättfärdig för orättfärdiga**". Hela Jobs bok är sålunda i sjelfwa werket en profetia, som står i innerſta samband särskildt med profeten Esaias.

Jag wet, på hwem jag tror, när lifwets glädje rymmer
Och hjertat brista will bland oro och bekymmer;
Jag mins, hwad Jesus led; min själ ock måste så
Igenom swåra prof in i Guds rike gå.

Jag wet, på hwem jag tror, när dödens timme nalkas
Och dagens heta qwal i aftonskuggan swalkas:
Min Jesus i sin död har döden bragt på fall;
Han lefwer, och min själ med honom lefwa skall.

Psaltarens lidandesprofetior.

"De skola komma och predika hans rättfärdighet; för det folk, som födas skall, att han det gör." Ps. 22: 32.

Herren Jesus har sjelf på korset bewisat, att den 22 Dav. ps. är en profetia om hans eget lidande. De orden: "min Gud, min Gud, hwi hafwer du öfwergifwit mig", stå ordagrant i 22 Ps. 2 vers. När Herren, wår Frälsare, wille gifwa ett passande uttryck för sitt djupa, outsägliga lidande, så walde han dessa ord ur Davids psalm. Wid närmare uppmärksamhet finna wi ock, att det underbara ordet: "**det är fullkomnadt**", är taget ur samma psalms sista vers, ty de orden: "att han det gör", böra egentligen på wårt språk heta: att han det **fullkomnat**.

Hwad är det, som gör, att Davids psalmer så djupt, innerligt och oemotståndligt tilltalat menniskohjertan under förflutna århundraden bland olika folk i olika länder? Hwad är orsaken, att dessa samma psalmer ännu i detta nittonde århundradet efter Kristus äro lika lefwande och friska, som om de wore skrifna just nu, ja, att hwar och en känner det, som om de wore gifna

särskildt åt oss? Tänk, huru olika allting är nu mot hwad det war på Davids tid! Det är knappast möjligt att finna en enda jämförelse mellan wår tid och Davids. Men hjertat, menniskohjertat är precis detsamma. Tre tusen år hafwa icke kunnat ändra menniskohjertas behof och menniskohjertats frågor. **Synden, synden**, huru skall jag blifwa fri från synden? **Lidandet**, när skall det taga slut? Och hwarför är lidandet kommet? För **syndens** skull. Men hwarför måste då den **rättfärdige**, som hatar och flyr synden, **lida**?

En af Davids wänner, Asaf, grubblade så mycket öfwer frågan om den **rättfärdiges** lidanden, att han nära nog blef en fritänkare. Icke kan det wara en **rättfärdig** Gud, som skonar de ogudaktiga från olycka och plåga, ja, som gifwer de ogudaktiga all lycka i werlden? Icke kan det wara en rättfärdig Gud, som låter den **oskyldige** och **oskyldige** dagligen warda plågad? Jag ser det ju för mina ögon och erfar det sjelf, att "jag dagligen warder plågad, och att min näpst är hwar morgon för handen."

Sådana betraktelser anstälde Asaf gång på gång, och wi göra det samma. Huru skall då den swåra frågan om den rättfärdiges lidanden

löſas? Wi minnas, huru Aſſaf löſer den i 73 pſalmen. Wi minnas ock, med hwilka upp-ſkakande ord den rättfärdiges lidanden ſkildras i den 22 pſalmen. Likaſå i den 69 pſalmen och på många andra ſtällen i pſaltaren. Särſkildt böra wi läſa den 22 pſalmen med mycken upp-märkſamhet. Det är en "paſſionspſalm" i ordets fulla betydelſe. Sedan nu den rättfärdiges lidanden äro beſkrifna, heter det i ſiſta verſen: "de ſkola komma och predika hans rättfärdighet för det folk, ſom födas ſkall, att han det gör."

Är det blott om de fromme och rättfärdige, ſom ledo under gamla teſtamentets tid, ſom man ſkall predika? Deſſe rättfärdige i gamla teſtamentet woro endaſt ofullkomligt rättfärdige, och derför woro ock deras lidanden ofullkomliga. De woro endaſt en förebild till den **fullkomligt** rättfärdige. Hwem är då han? Den ende rättfärdige, ſom funnits på jorden. Det kunde icke wara någon annan än han, om hwilken det heter: "**rättfärdig för orättfärdiga**". Om **hans rättfärdighet** ſkall man predika, att han det gör, att han **fullkomnat** det. Hwad har han **fullkomnat**? **All** rättfärdighet, **allt** lidande, **allt**, ſom behöfwes för att befria arma ſyndare från ſyndalidandet. Mån-

ne de fromme, som sjöngo lidandessångerna i psaltaren, werkligt trodde, att en sådan **fullkomligt rättfärdig** skulle komma och lida så, att man om hans lidande kunde säga: "**han har fullkomnat det**"? Då sjelfwa hedningarne, såsom wi sågo i wår första betraktelse, anade, att en sådan rättfärdig, ja, en Gud skulle komma och stiga ned i det djupaste lidande, månne icke då de profetiska sångarne i gamla testamentet "tillförene betygat de lidanden, som i Kristus äro"? Jo, förwisso. Se 1 Petr. 1: 10.

Det, som kan synas oss underligt, är, att de trogne i gamla testamentet sammanblandade beskrifningen på sina egna lidanden med profetiorna om Kristi lidande, så att wi knappast weta, huru mycket som handlar om deras lidanden, och huru mycket som är en profetia om Kristi kors. Wid närmare eftersinnande finna wi här en stor Guds wisdom. Gamla testamentets fromme woro icke några werldswise, som blott spekulerade öfwer dessa frågor om synden och lidandet. De kände sjelfwe synden på det djupaste, de måste ock sjelfwe utstå bittra lidanden. Det war på det sättet Gud kunde anwända dem till profeter om Kristi lidande. Lidandet är än i dag den bästa bibeltolk. "Tuktan lärer gifwa akt på orden",

heter det. Just de lidande woro bäst tjenlige att profetera om **den fullkomligt lidande.** Profetiorna om Kristi lidande äro derför som ädelstenar innefattade uti beskrifningarna om de trognas lidanden i gamla testamentet.

Lifwets qwal och dödens smärta
Du för mina synder led;
Kärleksblodet ur ditt hjerta
Rann för mig på korset ned.
Allt är inför Gud fullkomnadt.
Ljude ock uti mitt bröst
Samma himmelskt ljufwa tröst!

Smärtornas man.

"Han war den allra mest föraktade och wanwördade, full med wärk och krankhet." Es. 53: 3.

Det 53 kap. hos profeten Esaias är hela gamla testamentets medelpunkt, kärna och stjerna. Gamla testamentets alla förebilder, betraktelser och profetior om **synd, offer, lidande, död** och **frälsning** sammanföras i detta kapitel till en summa och öfwersigt öfwer det hela. Här hafwa wi då sammanknytningspunkten mellan gamla och nya testamentet. Man har kallat Esaias gamla testamentets **evangelist**. Wi fråga: hwad är hufwudsumman af gamla testamentets löften och evangelium? Swar: Esaie 53 kap.

Ack, om wi ock hade en trogen och samwetsgrann utläggning af detta kapitel! Det är sant, hela nya testamentet är den bästa och mest trogna utläggning af detta kapitel. Men wi pläga ock gerna wilja läsa mensliga förklaringar. Ack, likwäl, huru swaga och bristfälliga alla mensliga utläggningar äro! Den, som wille förklara Es. 53 kap., måste wara på det djupaste bewandrad i hela gamla testamentet och förtrogen med hwarje

ords betydelse genom alla böckerna i gamla testamentet, t. ex. de orden: han **bar** wår krankhet", "mångas synder **bar**". Huru lätt man kan fuska bort den djupa betydelsen af ett sådant litet ord som "**bära synd!**" I sådana små ord är hela evangelium inneslutet. Nu är det ytterst få bibelläsare och bibeltolkare, som gifwa sig tid att se efter alla de ställen i gamla testamentet, der uttrycket **bära synd** förekommer. Och skulle man i en sådan liten bok som denna anföra **alla** sådana bibelställen, så skulle ingen gifwa sig tid att uppsöka och genomläsa dem. Wanligtwis anför man blott något språk här och der, och så gör man sin förklaring så, som man sjelf finner för godt. Sålunda beror det helt och hållet på, huru wäl bibelutläggaren sjelf har läst bibeln och huru samwetsgrann han är inför Gud och menniskor. De flesta af oss lita naturligtwis på den bibelutläggning, som är gällande inom det kyrkosamfund wi tillhöra, eller den utläggning, som förekommer i de andliga skrifter wi läsa. Nog är det sant, att kyrkans, samfundets och trogne lärares utläggning är af stort wärde. Men hwarför kallas wi protestanter? Derför att wi äro skyldiga att hafwa en djup, grundlig och sjelfständig **bibelkunskap.** Wi behöfde sannerligen wara ro-

tade i sanningen, d. ä. i Guds ord, "på det wi icke längre må wara barn, som låta sig föras hit och dit af allehanda lärdomswäder." Detta säger jag icke derför, att jag tror mig kunna på egen hand utlägga bibeln och särskildt det härliga 53 kap. hos profeten Esaias, utan derför, att jag känner mer och mer behof af att "ransaka skrifterna och i dem finna ewinnerligt lif."

Men nu något om "**smärtornas man**". Herren hade särskildt gifwit sitt folk i gamla testamentet i uppdrag att studera de stora frågorna om synd, offer, lidande, död och frälsning. Att **synd, lidande** och död oskiljaktigt och oupplösligt följa hwarandra, det måste Israels folk lära tydligare än andra folk. **Hwarest synd är, der måste lidande wara, hwarest öfwerträdelse är, der måste död wara,** detta är ämnet för hela gamla testamentets historia. Detta är den stora wedergällningens lag, som är hufwudsumman af hela lagförbundet. Men gamla testamentets trogna hade ock fått lära en annan sanning: **den rättfärdige, den oskyldige måste lida allra swårast.** Dessa båda sanningar syntes ju stå i rak strid mot hwarandra, och det är denna underliga motsägelse, som framställes i Es. 53 kap. Det är på så

sätt som detta kap. är hufwudsumman af hela gamla testamentets teologi.

Just under de grufliga lidanden, som Guds folk måste utstå i den babyloniska fångenskapen, lärde man ännu djupare känna dessa hwarandra motsägande sanningar. Att denna gräsliga fångenskap wär ett straff för folkets synder hade alla profeterna med en mun på det kraftigaste förkunnat. "Det är din ondskas skull, att du så plågad warder, och din olydnads, att du så näpst warder." Så utropar Jeremias i 2 kap. 19 v. Och så alla profeterna med honom. Det war nu ju alldeles rätt och rättfärdigt, att de ogudaktige straffades för sina synders skull, men den oförklarliga saken war denna, att de gudfruktige och trogne måste lida med de ogudaktige och måste lida swårast af alla. Jeremias, den fromme och trogne Herrens profet, måste ju lida så, att han likt Job förbannade sin födelsedag, såsom wi se af det 20 kap. hos Jer. Wi behöfwa blott läsa Jer. Klagowisor, så få wi se, hwad de trogne måste lida under den babyloniska fångenskapen. Dessa klagowisor äro så gripande, att den store Messiassångaren Händel har tillämpat dem på Kristus och till den 12 v. i 1 kapitlet satt en hjertgripande melodi. I Es. 64 kap. är det ock de trogne som bekänna,

att straffet kommit öfwer dem. När nu profeterna betraktade, att de ogudaktige efter lagen borde straffas, men att de fromme och rättfärdige borde wara utan straff; när de nu ock sågo, hwad som skulle ske i den babyloniska fångenskapen, att de rättfärdige då skulle komma att lida allra swåraste, hwad skulle de då säga? Det war då Guds Ande wisade dem den fullkomligt rättfärdige, Guds tjenare, Messias sjelf. **"Han war den allra mest föraktade och wanwördade, full med wärk och krankhet."** Enligt wedergällningens lag hörde **stora synder** och **stora lidanden** tillsamman. Nu war Messias den allra mest lidande. Alltså måste han wara den **störste syndaren.** Så trodde alla. Derför "wardt han ogerningsmän lik räknad", derför "är han begrafwen såsom de ogudaktige." Gud straffar den ogudaktige förfärligt, ja, Gud, den rättfärdige, måste lägga det swåraste straffet på den wärste syndaren. Något wärre straff, än det Messias måste lida, har man aldrig sett; någon wärre syndare kunde man derför aldrig få se.

Sådan war den allmänna domen öfwer Messias, likasom wännernas dom öfwer Job. Men så waknade man till besinning och kom att tänka på den andra Guds ordning i sitt rike: **den**

oskyldige och rättfärdige måste ju lida allra swåraſt. Denne Meſſias är "min tjenare, **den rättfärdige.**" **"Han har ingen orätt gjort, ej heller war något swek i hans mun."**

Hwarför måſte han, den **rättfärdige och oskyldige** då lida ſå förſkräckligt, wärre än någon annan lidit? Så begynte profeterna och de öfrige med dem fråga. Ja, ſå fråga wi. Eſaias giſwer också ett mycket tydligt ſwar på denna fråga.

Se menniſkan! Ack! hwilken lott
Den kärleksfulle medlarens är worden;
Ack! hwilken lön den gode fått,
Som ſteg med himlens ſalighet till jorden.

En menſkoſon ej lidit har
Så oförſkyld, ſå grym, ſå gränslös ſmärta.
En tyngd ſå ſwår ej någon bar:
Han bär all werldens ſynder på ſitt hjerta.

Näpsten lag uppå honom.

"Näpsten låg uppå honom, på det wi skulle frid hafwa, och genom hans sår äro wi helade." Es. 53: 5.

Hwarför måste då han, "min tjenare", lida mer än någonsin någon lidit? Han kunde ju icke lida för egna synder, då "han ingen orätt gjort hade, ej heller något swek i hans mun war." Han war ju den **rättfärdige** och den **fullkomligt** rättfärdige, det må wi wara wissa om; huru kunde han då lida efter wedergällningens lag?

"Han är sargad **för wåra missgerningars skull och slagen för wåra synders skull**", swarar profeten. Ja, der hafwa wi det. Ack, att wi ock kunde känna det, såsom det står skrifwet så tydligt för wåra ögon! Således äro alla de rättfärdiges och frommes lidanden i gamla testamentet endast **förebilder** till den **fullkomligt rättfärdiges** näpst och plåga, likasom de trognes lidanden i nya testamentet äro efterträdare och afbilder till Jesu Kristi lidande. Härom talar aposteln Paulus så underbara ord i Kol. 1: 24.

Men nu skulle wi innerligt bedja Guds Ande om nåd att kunna fatta, hwad de orden betyda:

"näpsten låg uppå honom, på det wi skulle frid hafwa." Att här är fråga om ett underbart "**utbyte**", såsom de gamle kyrkofäderna kallade det, det höra och märka wi strax. **Wi** fingo **friden**; **han** fick **näpsten**. **Näpsten** låg uppå **honom**; **friden** kom öfwer och till **oss**. **Frid** och **näpst** kunna icke wara samma sak, så mycket se wi strax. **Näpst** måste wara någonting grufligt och förskräckligt; **frid** måste wara någonting outsägligt ljufligt och saligt. Synd och rättfärdighet äro ju de skarpaste motsatser mot hwarandra. **Wi** woro syndare, **han** war den rättfärdige. Rättfärdighet och oskuld är enligt lagen det samma; den som är rättfärdig inför lagen, han är ock oskyldig inför samma lag. Oskuld och lidande stå i skarpaste motsats mot hwarandra enligt rättwisans lag, ty enligt lag och rätt skall den skyldige lida, men den oskyldige gå fri. Här låg nu dock näpsten på **honom**, den oskyldige, men **wi**, de skyldige, fingo friden, d. w. s. wi fingo gå frie.

Nu skulle wi dock weta, hwad den **näpst** war, som låg uppå Messias. Somliga hafwa förklarat det så, att näpst betyder blott **tuktan** och **uppfostran**. Enligt denna mening skulle Herren Jesus tuktas och uppfostras af och genom judar-

nes synder, ondska och elakhet, så att han skulle bliswa skicklig att hjelpa oss ifrån synden. Herren Jesus måste komma till jorden för att studera till själaläkare, liksom den, som skall bliswa kroppsläkare, först måste studera på ett lazarett bland de sjuka. Likasom den, som skall uppfostra en hel hop elaka barn, först måste gå i skola och lära bland de wärsta barn, som kunna uppletas, så måste Herren Kristus gå i skola hos de elaka judarne, hwilka woro de wärsta barn, som Gud någonsin haft. Detta skulle nu enligt många wara betydelsen af det ordet: **näpsten** låg uppå honom. Enligt dessés mening får ordet för ingen del betyda: **straffet** för wåra synder låg uppå honom. Hwad wilja wi nu här säga? Betyder icke ordet näpst så mycket som: **tuktan, aga** och **uppfostran**? Står det icke i Ebr. 5: 8, att Guds Son skulle "**lära** lydnad", att han sålunda behöfde uppfostras genom aga och lidande till något godt? Allt detta är sant, men det är icke hela sanningen. Wilja wi nu weta hela sanningen, så måste wi undersöka, hwad näpst betyder i gamla testamentets skrifter. Läsa wi då först igenom Ordspråksboken, som man brukar anföra såsom bewis på att ordet näpst betyder **tuktan** och **uppfostran**, så finna wi, att detta ord i denna

betydelse ofta förekommer i denna bok. Här talas det ofta om, huru en fader **näpser, tuktar** och **uppfostrar** sin son. Till denna **tuktan** hörer således en faders både strängare och mildare behandling af sitt barn. I samma Ordspråksbok framställes ock Gud såsom den rätte Fadern, som **tuktar** sina barn, sitt folk. Likaså i Jobs bok. Alltså, **hela Guds handlingssätt** med sitt folk under gamla testamentets tid kallas en **tuktan** eller **näpst.** Funnes icke synder, så behöfdes icke **tuktan** eller **näpst.**

Wi begagna ord och talesätt så, att wi säga, att en **fader tuktar** för synden, men **domare** och **konungar** återigen **straffa** för synder. Nu är frågan den: är Gud endast **Fader** för sitt folk, eller är han ock **domare** och **konung**? Han är både **Fader, domare** och **konung.** Guds näpst är sålunda både **tuktan** och **straff,** både mildare och strängare. Derför talas det ock om tuktan i myc ket sträng betydelse, såsom när det heter i 3 Mos. 26; 28: "så skall jag ock i **grymhet** wandra emot eder, och skall sjufaldt mer **näpsa** eder för edra synders skull." Wille wi gifwa oss tid att genomläsa profeterna Jeremias och Hesekiel, så skulle wi finna betydelsen af ordet **näpst.** Jeremias anwänder mycket ofta detta ord och säger

redan i 2 kap. 19 vers, att näpsten och synden höra tillsamman; "det är din ondskas skull, att du så plågad warder, och din olydnads, att du så **näpst** warder." I de första kapiteln af sina profetior wisar Jeremias, att Herren wille **näpsa** för att slippa straffa med den förfärliga babyloniska fångenskapen, men då den mildare tuktan icke hjelpte, måste det hårdare straffet komma. I Jer. 30: 11—14 kallas sjelfwa denna babyloniska fångenskap en **tuktan**, och Herren säger derom: "Jag hafwer slagit dig, lika som jag sloge en fiende och såsom en obarmhertig stupat dig för dina stora missgerningars skull, och för dina stora synders skull." War nu den babyloniska fångenskapen ett **Guds straff i wrede för synden's skull**? Den som är twefsam om swaret på denna fråga, han läse profeten Hesekiel. Sedan du noga läst denna profet i jämförelse med Jeremias och Esaias, så säg om icke **näpst** betyder **straff** för synden! Det är ur de profetior, som handla om den babyloniska fångenskapen, som wi måste hemta betydelsen af det ordet **näpst**; det är ock ur samma profetior wi måste lära betydelsen af ordet **frid** och frälsning. Likawisst som babyloniska fångenskapen war ett werkligt **straff** för synden, men ett **syndastraff** till **frälsning**, likawisst war den

"**näpst**, som låg uppå honom" ett werkligt **strafflidande** för wåra synder, men ett **strafflidande** till **frälsning** för oss alla, "på det wi skulle frid hafwa."

Ack, om jag kunde beweka alla dem, som läsa denna lilla bok, att uppsöka alla de ställen i gamla testamentet, der ordet **näpst** förekommer, och de ställen, der ordet **frid** står, och om jag finge bedja, att man gåfwe sig tid att öfwerwäga dessa ställen såsom de stå i sitt sammanhang, så skulle för alla blifwa klart, att **näpst** betyder både **tuktan** och **straff**. Men här war det fråga om en tuktan **till döds**, ty Herren Jesus **dog** för wåra synder. Kan man kalla döden blott en tuktan? Herren Jesus "**smakade döden**" för allas wåra synder.

Jesu! lär mig rätt betänka
Din tänkwärda swåra död
Och din bittra pinas nöd;
Hjelp, att jag mig nu må sänka
Ned i dina helga sår,
Der jag lif och helsa får!

Si, Guds Lam!

Joh. 1: 36.

Wi hafwa betraktat några af de underbara förutsägelser om Kristus, dem Gud i gamla testamentet framstälde i talande bilder och liknelser. Wilja wi hafwa en kort, tydlig och sann förklaring och uttydning af alla dessa förebilder, så kunna wi ingen bättre sådan få än just dessa orden: **si, Guds Lam!**

Hela gamla testamentet med dess lag, gudstjenst, offer och allt är ett enda wäldigt och majestätiskt **si**, wisande hela menniskowerlden till **Kristus, Guds Lam.** Hela tabernaklet, med altaren, kärl och allt hwad dertill hörde, prestämbetet, prestdrägten, i synnerhet öfwerstepresten med sin ämbetsskrud och hwita linneklädnad, offren, högtiderna; allt ropar: **si Guds Lam.** Men i synnerhet offerdjurens dödsskri och **framförallt blodet talar** och **predikar** med wäldighet öfwer denna text: **si Guds Lam!** Den som icke ser Guds Lam, den som icke hör predikan om **Jesu blod** uti gamla testamentet, han ser idel mörker och hör idel förwirring deri. Tänk blott på den oräkneliga mängd af offerdjur,

som dödades under G. T:s tid, och den omätliga massa af **blod**, som utgöts! Om allt detta blod wore samladt på en plats, måste icke det blifwa snart sagdt ett haf af **blod**? Josefus, den judiske historieskrifwaren, berättar, att man blott wid en enda påskhelg i Jerusalem beräknade, att 250,500 påskalam slagtades. Wid Salomos tempels inwigning offrades 22,000 oxar och 120,000 får. Om wi nu räkna hwarje dag och hwarje år af de många hundrade åren och de många offren hwarje dag, deribland ock de många dufworna — ty **blod** måste det wara, om ock blott en dufwas — tänk hwilken massa af **blod**! Hwartill allt detta? Bara till att predika, ropa och basuna denna text: si **Guds Lam**! Hwartill de mångtusende offerdjurens hjertslitande dödsångestrop? Hwartill de hundratals tusenden små påskalams så djupt wemodiga och hjertuppskakande jämmer? Hwarför skulle dessa millioner lam **bindas** och **dödas**? Hwartill denna under århundraden årligen och dagligen upprepade **blodbestrykning** och **blodbestänkning**? Allt blott för det ändamålet att utropa och utwisa detta: si **Guds Lam**! O, det måste wara en långt outsägligare betydelse och kraft i Jesu blod, än wi wilja och kunna tro! Än sedan alla pro-

fetior, alla psalmer, sånger och profeters wäldiga förkunnelser, alla Guds Andes hjertehänförande witnesbörd i det profetiska skriftordet mot hwilket alla menskliga snilleord äro som en torr öken mot en lustgård, hwad säger allt detta? Hwarje bokstaf, hwarje ord, hwarje sats, hwarje vers, hwarje kapitel ropar: **si, Guds Lam!**

Skola alla dessa talande bilder, alla dessa Guds kraftord, alla dessa rop och witnesbörd wara ett intet för dig? Skall du aldrig under nådatiden upplyfta din själs öga till att se Guds Lam, hwad det är och har gjort för dig?—Du som blott grubblar med ditt förnuft och finner idel orimligheter i evangelium om Guds Lam, skall du aldrig få sinne för det i sanning underbart sköna uti Herrens gudstjenst, som witnar om Guds Lam? Skall du aldrig komma att grundligt inse, huru tomt allt är, hwad werlden och dess wisdom har, mot Guds wisdom och härlighet, Guds Lam? — Du oroliga själ, som irrat omkring till allehanda wisdoms- och förnöjelsebrunnar, hwilka aldrig gifwit dig den himmelska fridens lefwande watten, skall du icke öppna ditt öga och se Guds Lam, att du måtte få lif och frid?—Och du, som kanske länge gått suckande och klagande under lagens hårda dom; du, som ar-

betat, sträfwat, bedit, läst, sjungit och wäntat att få se rättfärdighetens frukt uppwäxa i ditt hjertas och lifs jordmån, skall du aldrig wakna och se, att, om rättfärdighet, lif och frid kunde komma af ett werk i ditt hjerta, så hade aldrig dessa strömmar af offerblod och dessa profetior, som ropa: si, Guds Lam! warit af nöden? Skall icke redan G. T:s underbara offergudstjenst öfwertyga dig, att en annan, som starkare är än du och allt, hwad blott menniska heter, nämligen Guds Lam, måste lida döden för dina synder och fullgöra lagen till rättfärdighet, så att du måtte få syndaförlåtelse och rättfärdighet såsom en skänk och gåfwa. Och du, som ännu lefwer trygg i ditt syndalif, ditt werldswäsende och oomwända tillstånd, skall icke allt detta blod, hwarom wi hört, skall icke detta: si, Guds Lam! få blifwa ett genomträngande rop till ditt hjerta, så att du måtte få se, att din fördömelse måste blifwa ewig och outsäglig, om du icke nu i nådatiden ser och tror Guds Lam, som allena med sitt blod kan rena dig af alla dina synder och gifwa dig ewig frid och ro?

Du, Guds barn, som ofta går i mörker efter din känsla, du wille allt jämt smaka och se, huru ljuflig Herren är. Skall du icke af alla Guds wit-

nesbörd lära att se, att det är nog till salighet att såsom en arm syndare se **Guds Lam!**

Märk, se **Guds Lam!** Det står icke: se dig sjelf, huru god du är, huru långt du har kommit i fullkomlighet **inom** dig, utan det står: **si, Guds Lam!** Är det icke förunderligt, att Gud med en sådan massa af **blod** och med så många bilder i G. T. witnade om det frälsningswerk, som måste ske **utom** och **utanför** oss? Försonings-offren skedde icke i menniskornas hjertan, utan de skedde **inför**, hos Herren i witnesbördets tabernakel. **Blodet ingöts ej i menniskornas hjertan**, då det skulle wara ett försonande blod utan det inbars till Gud i det allra heligaste. Hos **Gud** måste förlåtelsen med blodet winnas; icke skulle blodet winna förlåtelse genom att winna wåra hjertan. Wi skulle blott mottaga och tro, hwad blodet hos Gud fann för oss.

Märker du, att det ligger en djup betydelse i detta: **si, Guds Lam!** Se, hwad som **är gjordt**, och les! Gå sedan att tacka Herren genom att följa honom.

Du går, Guds Lam, du milda,
Oskyldiga och rena!
Att oss, från Gudi skilda,
Med Gud igen förena.
Ditt hjerta bär wår sweda
Att wåra hjertan freda.
Pris ware dig, o Jesu!

Syndabärandet.

Och mångas synder bar. Es. 53: 12.

När wi nu sett och hört, att hela gamla testamentet förebildade och förebådade Guds Lam, när nu alla Guds ord och gudstjenstinrättningar ropa: **Si, Guds Lam!** så låtom oss ock werkligen se och **beskåda** detta Lam. Hurudant ser då detta Guds Lam ut? Det ser ut såsom ett **syndabärande** Lam. Ja, det är ock i sanning ett **syndabärande** Lam. Fördenskull heter och är wår Jesus ett Guds Lam. Just för det ändamålet kom han, Guds ende Son, hit ned på jorden, att han skulle **bära** synd. Och **huru mycken** synd skulle han **bära**? All werldens alla synder. **Bära synd**, huru underligt det låter! Men det måste wara någon djup betydelse deri, någon för oss ewighetswigtig sanning wara dermed till oss uttalad; något outsägligt stort werk måste **för oss** wara gjordt med detta **bärande** af synd. Nödwändigt måste wi hafwa reda på, hwad **bära synd** betyder, på det wi må weta, **hwad** wi tro, när wi tro, att Kristus, Guds Lam, bar werldens synder. Guds ord gifwer oss en enkel

och tydlig underwisning om hwad det är att **bära synd**. Låtom oss noga se och höra!

Bära synd har flere med hwarandra nära sammanhängande betydelser. Först betyda orden **bära synd** att enligt Guds lag och dom wara **skyldig** till synd, wara **brottslig** inför Gud; så att synden warder **tillräknad**. Så heter det: **om en själ syndar och gör emot något Herrens bud, det hon icke göra skulle och wisste det icke, hon är brottslig och är skyldig åt den missgerningen.** 3 Mos. 5: 17. Här begagnas ett ord, som ordagrant heter **bära synd**. Så talas ock i 3 Mos. 17: 16; 20: 19; 24: 15 m. fl. ställen i Skriften. Härmed sammanhänger den betydelsen af **bära synd**, att det betyder **lida döden** för den synd, till hwilken man är skyldig. Att **bära synd** är alltså att **lida döden** för synd. Så heter det: **derför skola de hålla mina stadgar, att de icke skola lägga synd uppå sig och dö deröfwer, när de ohelga sig.** 3 Mos. 22: 9. **Hwilken själ, som syndar, hon skall dö: sonen skall icke bära faderns missgerning** m. m. Hes. 18: 20. Se ock 4 Mos. 14: 33. Hes. 23: 35.

Härmed står ock i nära samband den underliga betydelsen af orden **bära synd**, att det betyder **bära andras synder**, det är att wara

brottslig inför Gud för synder, som andra menniskor hafwa begått, och att **lida** till och med **döden** såsom **lön** för **andras** synder. Så heter det: **Wåra fäder hafwa syndat och äro icke mer för handen, och wi måste deras missgerningar umgälla** (**bära** enligt grundtextens tydliga ord). Jerem. Kl. 5: 7. "Du skall ock lägga dig på din wenstra sida och Israels hus missgerningar ofwan uppå: i så många dagar som du ligger deruppå, så länge skall du ock bära deras missgerningar" m. m. Hes. 4: 4, 5. "På det I skolen bära menighetens missgerningar och försona dem för Herranom". 3 Mos. 10: 17. Men i synnerhet gäller detta **bärande** af **andras** synder offerdjuren. Dessa offerdjur måste **bära folkets** synder, det är de måste **dö för folkets** synder. Deraf kommer det, att offren heta **synd**- och **skuld**-offer, ja, på det gamla bibelspråket heta offerdjuren rent af **synd, skuld** med precis samma ord, hwarmed synden benämnes. Se 3 Mos. 4: 1—35; 6: 18, 23 med många andra ställen. Häraf kom det, att **syndarena** sjelfwa och **presterna**, som **buro** folkets synder till att försona dem för Herren, skulle **lägga händerna på offerdjuren**, hwarigenom dessa lam och andra till syndoffer bestämda djur gjor-

des rent af **till synd**, så att hela folkets synd kastades på dessa djur, och så måste djuren dö för andras d. ä. folkets synder. O, hwad detta allt talar klart och högt om det **syndabärande** Guds Lam!

Slutligen måste wi ännu ytterligare omnämna en härlig betydelse af de orden **bära** synd. Dessa ord betyda ock: **förlåta synder** d. ä. **bära** i den betydelsen: **aflyfta syndaskuldens tunga börda från syndaren**, så att han får nåd och förlåtelse för alla sina synder. Derför säges det om Gud, att han **bär, aflyfter** synd, då han förlåter synd. Härom kan kan du se 2 Mos. 34: 7; Ps. 32: 5; 25: 18 och andra ställen, der orden **förlåta synd** på grundspråket heta **bära, aflyfta synd.** Nu måste du dock noga märka, att det är allenast **blodbetäckta** synder, som Gud förlåter. De synder, som Gud will genom förlåtelsen bära af och lyfta af syndaren, måste wara af offerdjuren i döden burna och med det i döden utgjutna blodet öfwerhöljda och öfwersköljda. Det är allenast **i blod** synderna renas och förlåtas.

Du må ock nu sjelf uppsöka och genomläsa i G. och N. T. de ställen, som tala om Guds Lams **syndabärande**, huru Jesus **bär wåra synder** enligt Esaie 53 kap., huru han **bär** werldens synder

(Joh. 1: 29), huru han **offrade wåra synder i sin lekamen** på korsets träd (1 Petr. 2: 24), huru han wardt gjord **till synd för oss** (2 Kor. 5: 21), ja, huru han war ett Lam, som bar **förbannelsen för oss** (Gal. 3: 13). Sådana och andra Guds ord behöfwer du under Guds Andes närwaro läsa och läsa om igen; då skall du begynna märka, att det är en outsägligt dyrbar sanning, att Guds Lam wardt **skyldigt** och **brottsligt** inför Gud för wåra synder, och att detta Guds Lam måste **umgälla, bära** och **lida den död,** som war **wåra** synders lön. Då skall du ock se, hwarför menniskans Son hade makt på jorden och ännu har makt att förlåta synder; det skall då wara dig ljust och wisst, hwarför den himmelske Fadern förlåter endast de **i Lammets blod aftwagna, öfwertäckta** och **borttagna** synderna. O, hwilken salig syn för en syndare att se det **syndabärande Guds Lam!**

Men kanhända du är en af dem, som säga, att de icke kunde wara **syndare** år **33 utanför Jerusalem,** emedan de äro födda på 1800-talet efter Kristi födelse? Tänk om gamle Abraham hade uppfunnit en dylik lärdom, han skulle då icke så långt förut hafwa kunnat se Kristi dag och warit glad (Joh. 8: 56.) Men som sagdt,

du kanske ej förstår, huru Guds Lam kunde **bära** dina synder långt innan du war född. **Du** menar kanhända, att det war blott de år 33 i Jerusalem lefwande judarnes synder, som Guds Lam bar. O, min dyra själ, huru kan du låta ditt blinda förnuft bortskymma för dig det **syndabärande Guds Lam** och bortjaga dig från delaktighet i det en gång för alla dig till salighet skedna syndabärandet? **Bort, bort** med all filosofia och såfängt bedrägeri! **Hem, hem till korset** och se huru dina synder blefwo burna, så att **du** slipper bära dem!

Det fins ett ord, för mig så kärt,
Så fast och så anammanswärdt
Till själens lif och helsa:
Att Jesus werldens synder bar,
Att han i werlden kommit hor
De fallna till att frälsa!
O, nådens evangelium:
Att han, som röfwaren ett rum
I paradis förunnar,
Sig öfwer mig warkunnar!

Syndaborttagandet.

Se, Guds Lam, som borttager werldens synd!
Joh. 1: 29.

Med **syndabärandet** står **syndaborttagandet** i det allra närmaste samband, ja, så nära besläg-tad är betydelsen af dessa nådesunder, att orden "borttager werldens synd" rätteligen på wårt språk kunna heta "bär werldens synd". Men här gifwer nu återigen Guds ord en wäldig stöt åt wårt högwisa förnuft. När jag ser omkring mig i werlden, så märker jag, att werlden är stadd i det onda, ja, hwad wärre är: när jag betraktar mitt eget hjerta, så finner jag, att det öfwerflödar af synd. Hwad kan då wara orim-ligare, än att tala om att werldens synder äro borttagna? När icke ens Guds barns synder äro borttagna, huru kunna då den ogudaktiga werl-dens synder wara borttagna? Huru kan det wa-ra borta, som icke är borta? Ja, nu hafwa wi wisserligen råkat på "korsets förargelse" igen. Huru skola wi här bära oss åt? Skola wi med wårt kloka tal göra Kristi kors om intet, eller skola wi låta Gud göra wår werldsliga wishet till galenskap? Se 1 Kor. 1: 17, 20. O, wakta

dig, att djefwulen, som är en mästare i förnuftig bewisningskonst, icke förleder dig att bruka ditt kortsynta förnuft till ett gudlöst lekande med Guds ord. Låter du ditt kortsynta förnuft leka med Guds ord, så föreståt dig förwisso "en ände med förskräckelse". Om icke förr, så skall du åtminstone i dödens stund lära att känna och inse, hwad det betyder att hafwa att göra med den allseende och allwetande, helige och rättfärdige Herren Gud af himmelen. Är du rustad att möta döden med ett samwete så skuldfritt, ett hjerta så rent, att Gud sjelf icke kan förebrå dig något, icke upptäcka ens den minsta syndasmitta hos dig? Guds ord, lagen, som är skarpare än något tweeggadt swärd, skall träda dig nära, gå igenom, åtskilja själ och ande, märg och ben, wara en domare öfwer dina tankar och ditt hjertas uppsåt. Och we dig då, om ej alla synder äro fullkomligt borttagna ur ditt hjerta, och om du icke på samma gång är fullkomligt fri och rättfärdigad från allt answar och all straffskyldighet för dina synder, om du icke på fullkomligt rättfärdig grund frikallas från allt, som heter syndens lön, om du icke är så oskyldig och obrottslig inför lagen, att du icke är saker till ett. Ja, we dig då, om du ej wet om något annat syndaborttagande än det, att syndiga

tankar, luſtar och begärelſer ſkulle wara helt utrotade ur ditt inre. Det ſkall då ej hjelpa dig att diſputera: alla dina ſolklara förnuftsbewis ſkola då blåſa bort ſåſom agnar för winden. Nu kan du nog, ſå länge ingen dödsfara ſynes wara för handen, wara munwig, men då, i dödens ſtund, om Herren går till rätta med dig för dina ſynder, ſkall du icke kunna ſwara ett emot tuſende.

Finnes det då något annat ſyndaborttagande än det, att ſynden i tankar, begär och gerningar tillintetgöres hos oſs? Kan ſynden wara borttagen inför Gud, faſtän hon ännu finnes qwar i wåra hjertan? Här hafwa wi lifsfrågor framför oſs, och kunna wi icke i Guds ord finna ett Guds ja på deſſa frågor, ſå är det ſå godt att wi ſtrax uppgifwa allt hopp om himmel och ſalighet. Huru ſtår det härom ſkrifwet i Guds ord? Märk, det är icke fråga om, huru det ſtår ſkrifwet i wårt förnuft och wårt hjerta, utan frågan är: huru ſtår det ſkrifwet i Guds ord? Hwem borttager ſynder? Si, Guds Lam, ſom borttager werldens ſynd heter det. Således är det Guds Lam och ingen annan, ſom borttager ſynden. Huru och hwarigenom borttager Guds Lam ſynden? På det ſättet och derigenom, att han utgifwit ſig ſjelf för oſs till gåfwa och offer, Gudi

till en söt lukt. Så heter det ock med tydliga ord om Kristus, Guds Lam: "Men nu på werldens ändalykt är han en gång uppenbarad genom sitt eget offer till att borttaga synden." Ebr. 9: 26. Widare: "Så är ock Kristus en resa offrad till att borttaga mång mans synder." Ebr. 9: 28. Och uti Sak. 3: 9 finna wi en profetia om Kristus, i hwilken det säges om honom: "och skall borttaga dess lands synder på en dag." Uti 1 Joh. 3: 5 läsa wi ock, att "han (Kristus) war uppenbarad, på det han skulle borttaga wåra synder." Ytterligare läsa wi uti Ebr. 1: 3 om Guds Son, att han hafwer renſat wåra synder ("werkstält wåra synders rening") genom sig sjelf; samt uti 2 Tim. 1: 10, att han döden (syndens lön) borttagit hafwer. Och att wår Herre Kristus, då han war "en gång uppenbarad", "en resa offrad till att borttaga synden", också werkligen borttog synden och alltså icke i detta afseende, lika litet som i något annat, förfelade ändamålet med sin uppenbarelse i köttet — derom kan du wäl icke twifla, då du hör honom sjelf från korset witna om sitt werk: det är fullkomnadt.

Synden är således werkligen borttagen i och genom Kristi offer, i och genom Kristi förſonings-

död. Men huru mycken synd är så borttagen? Si, Guds Lam, som borttager **werldens synd!** säger Johannes. Tror du orden, såsom de stå? Håller Kristus **fortfarande på med** att offra sig till syndens borttagande? Nej, **en gång, ett offer,** heter det gång på gång i Ebreerbrefwet. När skedde då detta underbara syndaborttagande? Det skedde då, **när Kristus wåra synder sjelf offrade i sin lekamen på träd.** 1 Pet. 2: 24. Det skedde då, när Kristus mångas synder bar. Es 53: 12. Om du wet, **när** Lammets **syndabärande** skedde, så wet du ock, när Lammets **syndaborttagande** skedde, ty Lammets syndabärande och syndaborttagande höra oupplösligen tillsammans, såsom du kan se af de ställen i Skriften, der dessa ord förekomma.

Men huru kan ett sådant **syndaborttagande,** som skedde **långt innan** wi föddes hit till werlden, gälla för oss **nu?** Huru det så kan gälla, det kan jag ej förklara, men att det werkligen gäller för oss nu och i all ewighet, det säger oss Guds tydliga ord. "Men denne, då han hade offrat ett offer för synderna, det ewinnerliga gäller" m. m. Ebr. 10: 12. "Ty med ett offer hafwer han ewinnerligen fullkomnat dem, som helige warda." Ebr. 10: 14. De orden äro tydliga nog. Men

kunde jag icke få weta, hwad ett sådant här underligt syndaborttagande betyder? Jo, om du enfaldigt will läsa och tro Skriften, så kan du närmare få blicka in i hemligheten af detta Lams märkwärdiga syndaborttagande. I Ebr. 7: 18 heter det: ty dermed sker, att den förra lagen **afkommer** för hennes swaghets och onyttas skull. Lagen **afkommer** d. ä. **upphäfwes, borttages.** Detta ord **afkommer** är på nya testamentets urspråk precis samma ord, som i Ebr. 9: 26 begagnas om Kristi borttagande af synden genom det offer, som han offrat. Lagen, som **afkommer**, d. ä. gamla testamentets offerlag. Nu står dock denna offer- och ceremoniallag qwar i bibeln, men han är "afkommen": han är worden **kraftlös.** Denna lag war så sträng, att om man ej åt påskalammet och offrade, såsom föreskrifwet war, skulle man **utrotas.** Wi äta ej påskalammet, wi offra ej såsom judarne, och dock kan den qwarstående offerlagen icke alls döma och utrota oss. Och orsaken, hwarför denna lag ingenting har att säga emot oss, wet du.

Likasom denna lag är "afkommen" och icke längre kan fördöma och "utrota" oss, fastän han finnes qwar; så är ock synden (nämligen derigenom och för den skull, att Gud, sändande sin

Son i syndeligt kötts liknelse, fördömde synden köttet, d. w. s. i Kristi lekamen, 1 Petr. 2: 24) så "afkommen" och borttagen, att, fastän hon äfwen hos de troende finnes qwar, förblifwer det likwäl ewigt sant, att **intet fördömligt är i dem**, d. ä. **för dem, som äro i Kristus Jesus.** Rom. 8: 1. Att wåra synder äro borttagna innebär alltså icke, att wåra synder alls icke finnas till; ty, en gång gjorda, kunna de icke göras ogjorda, och synden såsom arfsynd låder alltid wid oss. Men att wåra synder äro borttagna, det innebär, att Kristus i och genom sin död och sitt offer för synderna wunnit åt oss en så fullkomlig och ewigt gällande **förlossning** från **förbannelsen, fördömelsen och näpsten** för wåra synder, med ett ord: från allt, som heter **syndens lön**, att den, som tror Sonen, genom hwilken wi fått denna förlikning, **icke kommer i domen** för sina synders skull, **utan är gången ifrån döden till lifwet.** Se härom: Ebr. 10: 12; 9: 12; Gal. 3: 13; Es. 53: 5; 2 Tim. 1: 10; Rom. 5: 11; Joh. 5: 24. Och will du werkligen se, i hwad förhållande detta borttagande af wåra synder står till Kristi död, så öfwerwäg noga jämte andra Skriftens språk följande: **Hwilken är den, som will fördöma? Kristus är den, som lidit hafwer**

döden. Rom. 8: 24. **Kristi död** är det alltså aposteln angifwer som den **enda grunden** dertill, att syndare **icke blifwa fördömda.**

Men, säger du, synden måste dock borttagas genom helgelse och köttets korsfästande? Ja wäl! Wi förneka icke nödwändigheten af Andens werk i wåra hjertan. Men den **helige Andes werk** har till ändamål att fria oss från syndens **makt** och **herrawälde.** Deremot finnes ingen frihet för syndare från syndens **skuld** och **straff,** eller från det, som är **syndens lön,** utan allenast i och genom **Kristi** försoningswerk. Och det war Lammets syndaborttagande, som wi här hade för affigt att framställa.

Och hwad är nu frukten och nyttan af Lammets syndaborttagande? Ack, min wän, har du icke erfarit denna nytta för ditt eget hjerta? O, måtte du då nu till din ewiga glädje och salighet höra, att du och jag och alla Adams barn—alla hafwa wi nu, nämligen **genom Jesu blod, frihet till att ingå uti det helga,** d. ä. den rolighet, som står Guds folk tillbaka! Måtte du höra och mottaga den bjudning, som nu på grund af det syndaborttagande, som skett i Kristi död, utgår till alla: **allting är redo;** kommen till bröllop! Ja, måtte du med den förlorade sonen stå

upp och gå till din Fader, att du på ett lefwande sätt sjelf må erfara, att den yppersta klädningen och den himmelske Faderns hela hem, ja, allting **på förhand** är redo för dig. Och sedan du "kommit och sett", så sjung Lammets lof!

Nu lof och pris! Jag wet ej mer,
Som återstår, så allt är färdigt.
Hwad helst hos mig jag känner, ser,
Är Lammet dock den äran wärdigt,
Att det för mig försonadt allt,
Och gäller ewigt tusenfallt,
Mer än allt.

Ho är en sådan Gud som wår?

Gud är kärleken. Herren är rättfärdig i alla sina wägar och helig i alla sina gerningar. 1 Joh. 4: 8; Ps. 145: 17.

Wid korset är det wi lära känna Gud. Fåfängt söker du annorstädes en sann kunskap om Gud. "Och detta är ewinnerligt lif, att de känna dig allena sannan Gud och den du sändt hafwer, Jesus Kristus." Joh. 17: 3. Är det nu ewinnerligt lif att hafwa kunskap om Gud, tänk huru nödwändigt det då är, att wi söka denna kunskap! När wi stå wid korset, när wi betänka, hwad på korset är fullkomnadt af wår Jesus, då är det wi kunna med fullaste sanning af hjertat utropa: Ho är en sådan Gud som wår? Ty ingenstädes flammar ware sig Guds kärleks och Guds nitälskans eld så, som på Golgata. Om någonstädes, så är det wisserligen här Gud i fullaste mått uppenbarar sig både såsom den Gud, som **är kärleken**, och såsom den, som **är rättfärdig i alla sina wägar och helig i alla sina gerningar.** Låtom oss då något litet dröja wid korset i stilla begrundning af såwäl Guds kärlek som rättfärdighet.

Du ser här Gud Fader så älska, att han icke skonar sin **ende Son**, utan gifwer honom ut för dig och alla. Du ser här Guds Son förnedra sig sjelf, wara lydig intill döden, ja, intill korsets död. Du ser här honom, för hwilken Keruber och Serafer under salig tillbedjan skyla sina anleten, offra allt, hwad offras kan: sig sjelf, sitt eget lif och blod — allt, ja allt. Och detta för sina **owänner**! till återlösning för **syndare**! O, hwem kan wäl fatta och uttala den outsägliga storheten och härligheten af Guds kärlek i Kristus? Se djupet af dess allwar och innerlighet, då han, när han måtte haft glädje, lider korset och aktar icke smäleken! då han, ehuru rik, blir fattig för wår skull, att wi genom hans fattigdom skulle rike warda! Se höjden af dess priswärdhet, då han **dör** för **oss**, när wi ännu woro syndare! Se slutligen ock denna kärlek, då han i lika grad förbarmar sig öfwer alla: **smakar döden för alla**! Se rikedomen deraf, då han låter oss få dubbelt af Herrens hand för alla wåra synder! Se slutligen ock denna kärlek såsom en kärlek **i sanningen**! **Kärleken är lagens fullbordan.** Detta Guds ord måste förwisso hafwa sin allra fullaste tillämpning på den återlösande kärleken, på Guds kärlek i Kristus; ty wisserligen är Guds kärlek i

Kriſtus i allra fullkomligaſte mening lagens fullbordan. Du ſer här en kärlek, ſom bereder ſyndare frälsning, icke genom att åſidoſätta eller trotſa den rättfärdiga lagen, ſom för deras ſynders ſkull är dem emot och håller dem fångna, utan derigenom, att han, **gjord under lagen**, förlossar **genom lydnad** för **lagen** dem, ſom under lagen äro, ſå att de få barnaſkapet. Se Gal. 4:4, 5; Rom. 5: 19. Du ſer här en kärlek, ſom, då han icke will ſyndarens död, frälſar ſyndaren från wreden och från den öfwer lagbrytaren i lagen afkunnade döds- och förbannelſedomen, icke genom att förbiſe denna dom eller förklara den ſamma ogiltig och betydelſelös (hwilket wore en hädelſe att tänka), utan genom att **taga uppå ſig** denna dom, genom att blifwa en **förbannelſe för oſs**, genom att frambära det ewinnerligen gällande offret för wåra ſynder, genom att i görande och lidande lydnad blifwa förſoningen för wåra ſynder. Detta är en kärlek i ſanningen. Detta är en kärlek lika härlig och ſtor i anſeende till nåden och barmhertigheten ſom i anſeende till rättfärdigheten och heligheten.

Men du är till äfwentyrs af en annan mening, käre läſare, i detta ſtycke. Du berömmer

dig måhända af ett renare gudsbegrepp, än den läran erbjuder, som fasthåller såsom en oföränderlig, ewigt giltig sanning i Guds nådeshushållning detta: **utan blodsutgjutelse sker ingen förlåtelse.** Du menar, att Gud i sin kärlek är sådan, att han icke **kräfwer** något offer, någon tillfyllestgörelse, någon upprättelse och försoning för synden såsom förutsättning och rättslig grund för syndarens rättfärdiggörelse och benådning. Men hwad winner du då på detta ditt s. k. renare begrepp? Månne ett evangelium, en tro, som **upprättar** lagen? Månne en sådan Guds kärlek i Kristus, som är **lagens fullbordan**? Månne en benådning, en rättfärdiggörelse på säker, på **rättfärdig** grund? Månne en Gud, hwars kärlek icke är i strid med hans rättfärdighet? En Gud, som icke förnekar sig sjelf? som icke låter gäcka sig? O nej! Detta winner du icke. Men du får i stället ett evangelium, en tro, som gör lagen om intet, och en sådan Guds kärlek och nåd, som åsidosätter och upplossar lagen, dess kraf och domar; korteligen: en Gud, som wid syndares benådning låter rätt och rättfärdighet falla. Enligt detta ditt förmenta renare begrepp skulle Gud wara söndrad mot sig sjelf och öfwa kärlek och nåd på bekostnad af sin rättfär-

dighet och helighet; han skulle förneka sig sjelf genom ett evangelium, som gjorde lagen om intet. Wakta dig, min wän, att du icke genom inbillade s. k. renare begrepp om Gud bedrager dig sjelf och så förtrampar Guds Sons blod! Det står dig då **intet offer åter för synderna.** Ack, wänd dig bort från all mensklig klokskap och konst och stanna i stilla andakt wid korset! Der lär du känna Gud, såsom den der sjelf i outsäglig kärlek gifwer och blifwer det försoningsoffer för syndare, hwilket han i lika outsäglig rättfärdighet icke kunde annat än kräfwa såsom förutsättning och rättslig grund för syndarens benådning. Här blir det dig möjligt att skåda Guds kärlek och rättfärdighet i full och härlig harmoni. Och ju mer korsets hemlighet afslöjas för dig, desto större skäl skall du hafwa att utbrista: Ho är en sådan Gud som wår?

Wid korset är det ock, och der allena, som wi kunna få den sanna kunskapen om Guds rättfärdighet eller derom, att **Herren wår Gud är rättfärdig i alla sina wägar och helig i alla sina gerningar.** Kunskapen om Guds rättfärdighet är för wår naturliga wisdom fördold; endast i Guds ords klara ljus är det wi kunna fatta, hwad det är, att Gud är rättfärdig. Många

hafwa fallit på den tanken, att Guds rättfärdighet är blott och bart **detsamma** som Guds **godhet** och **nåd**. Har du den tron, att Guds rättfärdighet är **idel godhet** och **nåd**, så är det ock din öfwertygelse, att lag och evangelium äro precis ett och detsamma. Någon större och farligare andlig förwillelse kan icke finnas än den, att man tror och säger, att lag är det samma som evangelium och evangelium det samma som lag. För den, som så sammanblandar lag och evangelium, är hela bibeln en tillsluten bok, och han har mistat Kristus lika wisst, som de kristne i Galatien hade mistat Kristus, då de ej gjorde någon skilnad mellan lag och löfte eller evangelium. Läs härom apostelns ord i Galaterbrefwet!

Men wisa icke tydliga bibelord, att med Guds rättfärdighet ofta menas Guds **godhet** och **nåd**? Jo, wisserligen! Men lika tydliga Guds ord wisa oss, att Guds rättfärdighet ock är en dömande och straffande rättfärdighet. Så heter det i Uppb. 16: 5: "rättfärdig är du, Herre, som är och warit hafwer, och helig, att du detta dömt hafwer." "Herren, som rättfärdig är, hafwer de ogudaktigas rep afhuggit". Ps. 129: 4. "Gud är en rätt domare." Ps. 7: 12. "Ja, Herre Gud allswåldig, sanne och rätte äro dina do-

mar". Uppb. 16: 7. "Herren — den rättfärdige domaren". 2 Tim. 4: 8. Häraf ser du klarligen, att Guds rättfärdighet är en **straffande** och **dömande** rättfärdighet. Men de många bibelställen, som tala om Guds **rättfärdighet** i Kristus och som säga, att wi warda Guds rättfärdighet genom Kristus, icke förkunna de en Guds **dömande** och **straffande** rättfärdighet, så att wi skulle warda dömde och straffade, då wi warda rättfärdige af hans nåd? O nej! "Herren wår rättfärdighet" är den Herre, som i fullaste mening bewisar syndare sin **nåd**. Huru skall jag då fatta detta underliga förhållande, att Skriften på somliga ställen talar om Guds rättfärdighet såsom **dömande** och **straffande** och på andra ställen beskrifwer Guds rättfärdighet såsom **förlåtande** och **benådande**! Detta underliga skall du fatta alldeles såsom du, om du läser med ögon, öppnade af Guds Ande, måste fatta Skriftens framställning af **lag** och **evangelium**. Lagen predikar **förbannelse** och **fördömelse** öfwer syndare; löftet eller evangelium förkunnar wälsignelse, nåd och förlåtelse öfwer dessa samma syndare. Och dock äro lag och evangelium samme **Guds** ord. Så afkunnar Guds rättfärdighet i lagen den domen öfwer syndaren: **du skall döden dö**, och

Guds rättfärdighet i evangelium utropar till syndaren det glada budskapet: **du skall icke dö, utan lefwa; war wid godt mod, dina synder förlåtas dig.** Om du läser de ställen i Skriften, som tala om Guds rättfärdighet, så skall du finna, att Guds ord lärer en Guds rättfärdighet efter **lagen**, som **straffar** och fördömer, och en Guds rättfärdighet efter evangelium, som benådar och förlåter. Så talar aposteln om Guds rättfärdighet efter lagen, då han säger: "så är wäl lagen helig och budordet heligt och rättfärdigt och godt." Rom. 7: 12. Likaså när han talar om "wredens dag, när Guds rättwisa dom blifwer uppenbar." Rom. 2: 5. Men samme apostel talar om Guds rättfärdighet efter evangelium, då han säger: "jag skämmes icke wid Kristi evangelium — — — derför att derutinnan warder Guds rättfärdighet uppenbar af tro i tro." Rom. 1: 16, 17. Ställer du dig inför **Guds rättfärdighet i lagen**, då måste du, som är en syndare, bäfwa och förskräckas och utropa: "we mig, jag förgås!" Ställer du dig åter inför **Guds rättfärdighet i evangelium**, då får du, fastän du är en syndare, under fröjd och frid sjunga: "lofwa Herren, min själ, och allt det uti mig är, hans heliga namn, lofwa Herren, min själ, och förgät

icke, hwad godt han dig gjort hafwer: den dig alla dina synder förlåter.“

Hwarför få arme syndare warda delaktige af Guds nådesrättfärdighet efter evangelium, och hwarför slippa arme syndare, som fly till Kristus, erfara Guds rättfärdighet efter lagen? Just derför, att Fadern bewisade på Kristus sin rättfärdighet efter lagen, i det att “han gjorde Kristus till synd för oss och kastade allas wåra synder uppå honom, och i det att Kristus wardt gjord under lagen och wardt en förbannelse för oss“, på det wi skulle **förlossas** och få **wälsignelse** och **frid**. Härom kan du läsa Es. 53: 5, 6; Gal. 3: 13, 14; 4: 4, 5. När det är fråga om Guds **rättfärdighet efter lagen**, då behöfwer du, arme syndare, **Kristus såsom din förswarare när Fadern** emot lagens **rättfärdiga** dom och förbannelse; när det är fråga om Guds rättfärdighet efter evangelium, då är Kristus i sitt werk denna **din rättfärdighet hos Fodern**, och du är gjord täck uti honom, som kärkommen är. 1 Joh. 2: 1, 2; Efes. 1: 6, 7.

När du hörer Herren, din Öfwerstepreſt, på korset utropa: **det är fullkomnadt**, då hörer du, huru Guds rättfärdighet i lagen är fullbordad och huru Guds rättfärdighet i evangelium ock är

fullkomnad. Sätt dig wid korset och betrakta, hwad som talades och skedde på Sinai och Golgata, och så skall du under Guds Andes ledning mer och mer komma dertill, att du af salig glädje och förundran icke nog kan framhålla detta: Ho är en sådan Gud, som wår?

Så högt har Gud, oss till stor fröjd,
Den fallna werlden älskat,
Att han sin Son från himlens höjd
Har sändt, som oss har frälsat.
I synder war så werlden sänkt,
Att hjelp ej stod att finna,
Ej nåd att winna,
Om Gud sin Son ej skänkt;
O menska! det besinna!

Försoningen.

Deruti står kärleken: icke det wi hafwa älskat Gud, men det han hafwer älskat oss, och sändt sin Son till en försoning för wåra synder. 1 Joh. 4: 10.

Gå ej hastigt förbi sådana underbara Guds ord som dessa! Fattar du rätt hwarje ord i den anförda versen, så fattar du rätt hela den stora sanningen om försoningen. Märk först, huru här talas både om Guds **kärlek** och **försoningen** för synder. Hade någon försoning skett, om icke Gud hade älskat oss? **Nej.** War **försoningen** för wåra synder nödwändig, **fastän** Gud älskade oss? **Ja.** Stanna och begrunda detta språk! Således är det sant, att Gud älskade oss så, att han sände sin Son; men det är ock sant, att Guds kärlek icke war nog till wår frälsning, utan en **försoning** för wåra synder måste ock ske. Derför älskade Gud oss så, att han sände sin Son till en **försoning** för wåra synder. Ack, wårt otrogna hjerta, som icke will taga mot och hålla fast Guds tydliga ord! Bibeln lärer då någonting så underligt och besynnerligt som detta, att Gud älskade werlden, men att han ändock måste

försonas för och öfwer werldens synder. Wisserligen lärer bibeln så. Hurn är det möjligt? Huru det är möjligt, wet jag ej, men att det är så, det wet jag af tydliga Guds ord. Den **försoning** för wåra synder, som här är fråga om, är ingenting annat än just det, som ock omtalas i Ebr. 8: 12, der det heter: "ty jag warder **förblidkad** öfwer deras orättfärdigheter, och deras synder och deras ondska skall jag icke mer ihågkomma". De orden **försoning** och **förblidkad** äro på bibelns språk af samma rot och stam (hileos blid, försonad, nådig). Men skulle Sonen, Kristus, göra något till denna försoning? Ja, han war just sänd att wara denna försoning. Derför heter det ock om Kristus: **Han är försoningen för wåra synder; icke allenast för wåra, utan ock för hela werldens.** 1 Joh. 2: 2. Det står icke, att Fadern är försoningen, ej heller att Guds kärlek är försoningen för wåra synder; utan han (Kristus) är försoningen.

Men kunde det här icke wara fråga om en försoning **hos oss, i wåra hjertan**? frågar du. Ja, försök att wända till det så, får du se, hwad det blifwer af Guds ord. Här är försoningen det samma som **förblidkning**, hwarwid det är fråga om **blidhet** och **nåd**, såsom du ser af de klara och

tydliga orden. Kanhända du will hafwa Guds ord wändt så, att det är **du**, som skall blifwa **blid, nådig**, försonad och förlåtande mot **Gud**, likſom om Gud hade brutit emot dig? Förgäfwes ſkall du i bibeln söka efter något ställe, der Gud bekänner ſynden för dig och beder, att du ſkall wara nådig emot honom och förlåta honom. Ack, min wän, du måtte wäl ſe, att det är **du**, ſom behöfwer **Guds** förlåtelſe och nåd för dina ſynder; du måtte wäl derför ock ſe, hwad ſlags förſoning du behöfwer. Mins du, hwad ſom måſte ſke wid förſoningen i G. T.? At Gud måſte offret offras, icke åt folket. Till **Gud** ſkulle öfwerſtepreſten ingå med blodet i det allra heligaſte, och ſå kunde öfwerſtepreſten utgå till folket med wälſignelſe, nåd och förlåtelſe från Gud. Med **blod** måſte ſyndaren **betäckas inför Herrens anſigte**, om ſyndaförlåtelſe ſkulle fås; ty ſå länge Gud ſåg ſyndaren betäckt blott med ſynder, ſå måſte han ſåſom en ſtark hämnare handla med ſyndaren; men ſedan offerdjuret utgjutit ſitt blod för ſyndarens ſynder, ſåg Gud ſyndaren inhöljd i detta förebildande förſoningsblod, hwarmed ſynderna då woro borttagna och derför bleſwo af Gud förlåtna. Läs om allt detta i 3 Moſ. Tror du, att någonting mindre ſkedde, då allt detta

fullbordades i Kristi offerdöd för wåra synder? Kristi död kom imellan till förlossning ifrån de öfwerträdelser, som woro under lagtestamentet. Ebr. 9: 15. På Kristus kastades all werldens synder; i Kristi blod måste syndaren wara inhöljd och renad, och då kommer Guds nåd och förlåtelse öfwer den syndare, som annars skulle för sina synders skull dö den ewiga fördömelsens död. Icke winnes förlossning, nåd och förlåtelse genom en försoning, som sker i ditt hjerta, såsom icke heller syndoffren i gamla testamentet skedde **i menniskornas hjertan**, utan de skedde på altaret wid witnesbördets tabernakel **inför, hos Herren.** Så ingick icke heller Herren Jesus **i ditt hjerta** med sitt blod, då han skulle winna en ewig förlossning, för dig och alla, utan han är genom sitt eget blod ena reso ingången uti det heliga och hafwer funnit en ewig förlossning. Ebr. 9: 12.

Will du närmare lära känna, huru det tillgick wid denna försoning, så bör du uppmärksamt läsa Rom. 5: 10, 11; Ef. 2: 16; Kol. 1: 20—22; 2 Kor. 5: 18—21. I dessa Herrens ord begagnas om **försoningen** ett ord, som ursprungligen heter: **omwexla, utwexla, utbyta, försona.** Hwad det war för **utwexling** och **utbyte**, som skedde wid försoningen, kan du ock der

se i 2 Kor. 5: 21, hwareſt det med ſå tydliga ord heter: "ty den der af ingen ſynd wiſste, honom hafwer han för oſs gjort till ſynd, på det wi ſkulle warda Guds **rättfärdighet** genom honom". Ser du det underbara **utbytet**? **Kriſtus** hade ingen ſynd, **du** hade intet annat än ſynd. **Kriſtus** hade idel rättfärdighet, **du** hade ingen rättfärdighet; **Kriſtus** hade intet ſtraff och ingen död förtjent, **du** hade förtjent intet annat än ſtraff och död. Nu gjordes af Gud ſjelf ett **utbyte** eller **omwexling**, och detta kallar Skriften förſoning. Hwad för **utbyte** gjordes? Ser du det icke i de tydliga Guds orden? **Kriſtus gjordes till ſynd med wåra ſynder**, Kriſtus led den **död**, ſom war **wåra** ſynders **lön**. Hwad ſkulle wi då få? Guds rättfärdighet. Kriſtus fick **wår** ſynd, näpſt och död, **wi** ſkulle få hans rättfärdighet: det är förſoning efter Skriften. Du behöfwer intet göra och lida **till förſoning**; Kriſtus led och gjorde allt till förſoning för dig. Du får all nåd, wälſignelſe, förlåtelſe och ſalighet **för intet**; Kriſtus fick all förbannelſe, död och dom, ſom du ſkulle hafwa haft. Eſ. 53; Gal. 3: 13.

Will du icke af hjertat uppſtämma loſſånger, då du ſer, att förſoningen har en ſådan betydelſe? Är det icke juſt detta, ſom du för ditt hjerta be-

höfwer alla dagar? Ja, min wän, det är en lära, som i sanning är kostligt, himmelskt balsam för arme syndares hjertan. När nu en sådan försoning är skedd, då är wid nådastolen rum för dig och mig, såsom de förnämligaste bland syndare. Tänk, om du skulle lita blott på en försoning, skedd i ditt hjerta, om din försonlighet mot Gud wore nådastolen, dit du skulle gå med dina synder, huru kunde du då tro dig wara Guds barn, när du till din bedröfwelse och förskräckelse finge se ditt hjerta wara fullt af missnöje, knot och uppror mot Gud? Du behöfwer en wissare och fullkomligare försoning att lita på än den, som är werkad hos dig; du behöfwer den försoning, som har skett hos Gud derigenom, att ende Sonen utbyttes mot dig så, att han fick näpsten, och att du får friden. Hosianna i höjden!

Nu dig tackar allt mitt hjerta,
Jesu! för din mycka nöd,
För din ångest, för din smärta,
För ditt kors och för din död;
Ja, för allt det bittra, swåra,
Som du led för synder wåra.
Pris och ära ware dig,
Herre Jesu, innerlig!

Ställföreträdelsen.

> Såsom menniskans Son är icke kommen, på det han will låta tjena sig, utan att han will tjena och gifwa sitt lif till återlösning för många. Matt. 20: 28.

Här hafwa wi i en enda wers en predikan af Jesus sjelf, hwari han säger oss i bestämda och tydliga ord ändamålet, hwarför han kom hit ned på jorden, blef menniska och gjorde under sitt lif på jorden det han gjorde.

Det måste wara ett outsägligt stort werk, som skulle göras, då ett så oerhördt stort under skedde, att Gud sjelf blef menniska. Du tycker, att skapelsens werk war ett obeskrifligt stort under. Sant så. Om du tager dig en stund till att i stilla betraktelse öfwerskåda Guds skapade werk, om du ser ned öfwer jorden och upp mot höjden, så måste du i sanning öfwerwäldigas af undran öfwer den stora skapelsen; och huru mycket af allt kan du den solklaraste dag eller den stjernklaraste natt se med ditt blotta öga? Se derjämte dig sjelf, d. ä., betrakta menniskan, skapelsens krona; o, hwad under! Och dock blef ej Gud menniska för att kunna skapa werlden

och menniſkan. Men när det werk ſkulle ſke, ſom Jeſus i de anförda orden kallar **återlösning**, då måſte det under öfwer under ſke, att Gud bleſ menniſka. När gudmenniſkan Jeſus kom, ſå kom han för att tjena och gifwa ſitt liſ till återlösning, ſäger han ſjelf. Tänk, att Herren Jeſus kom ſåſom menniſka ſärſkildt för att gifwa ſitt liſ i döden, hwad det ſäger mycket och betyder mycket. Betänk ſärſkildt det ſtora undret, att Guds Son bleſ menniſka, ſå att allt hwad han ſåſom medlare gjorde och led, war gjordt och lidet af hela ſlägtet. En för alla och alla i en.

Du torde kanſke tycka, att det hade warit bättre, om Jeſus hade ſtannat qwar i ſynlig måtto intill ytterſta domens dag. Du tycker måhända att det hade warit bättre, om Herren Jeſus under alla deſſa århundraden hade reſt omkring i alla länder på jorden, ſå att wi äfwen nu för tiden hade fått annonſera i alla tidningar, att Herren Jeſus ſjelf der och der, den och den dagen kommer att predika och göra underwerk. Men nej, endaſt en kort tid ſtannade han qwar på jorden, och under hela tiden talade han om att han ſkulle låta ſitt liſ i döden. Han dog ock; uppſtod och for upp i ſin härlighet. Att han lade

så stor wigt på sin **död**, att han kom till jorden hufwudsakligen och i synnerhet för att **dö** här, hwad månde det betyda? Att denne wår Herres, Jesu Kristi, död skulle ske till **återlösning för många** (för den stora menniskomängden, **för alla** 1 Tim. 2: 6), hwad är det? Stora, många, ewiga sanningar ligga i dessa få, gudomligt rika ord. Det är i all synnerhet det lilla ordet **för**, som wi närmare wille hafwa reda på.

Du ser, att det står så ofta i Skriften, att Kristus led och dog **för oss**. Det är ju så saligt för dig, o arme, usle syndare, att dagligen få tro, hwad Kristus har lidit och gjort för dig. Hwad är nu detta **för oss**? Du har till äfwentyrs hört samtal om detta lilla ord **för**. Du har då märkt, att somlige säga, att det betyder **i stället för**; men att andra alls icke wilja höra talas om detta **i stället för**, utan wilja hafwa det att blott betyda **till förmån för**. Du är kanske färdig att utropa: hwad är det här för onyttig disputering om ord! Jag frågar ej efter betydelser och läror. Min wän, war stilla! Det är en helig sak du har att göra med, när du har detta lilla **för** framför dig. Tänk, om du låge sjuk och swag, så att du knappast kunde röra ett finger; om det derjämte wore någonting mycket wigtigt,

som du skulle uträtta och som fordrade starka och friska krafter; om det då ropades till dig: gör, gör, du måste göra! så måste du ju i din matthet framhwiska: jag förmår ej, jag kan ej röra mig till att göra något. Om då någon sade: jag har gjort det för dig. Nog wore det då för dig wigtigt att weta, om denne hade gjort det, som skulle göras, för dig så, att det är gjordt, så att du sluppe göra det om igen, eller om han gjort det för dig blott så, att han med sitt görande wisat dig, huru ock du måste göra det samma. Ännu mer wigtigt är det, när det är fråga om Jesu död för dig, att weta, om Jesus dött för dig så, att det är gjordt, så att du slipper dö för dina synder, eller om Herren Jesus dött för dig blott så, att han med sin död blott gått före och wisat dig, att du ock måste sjelf dö för dina synder. När man nu säger, att Kristus dött i ditt ställe, så är detta skedt så, att du sjelf slipper dö den död, som är syndens lön, ty den döden har då Kristus dött; men förnekar man, att Kristus dött i ditt ställe, då har Kristus blott dött till din förmån på det sätt, att han med sin död wisat dig, huru du ock sjelf måste lida syndens lön, som är döden. O, du kan icke tro, hwilken wigt det ligger på detta lilla uttryck i stället för.

Förnekelsen af detta lilla **för** såsom ett **i stället** för beröfwar dig hela Kristus.

Har Kristus **lidit, dött** och **fullgjort lagen i ditt ställe**, då får du i tron **på denna hans en gång** för **alla gjorda gerning** blifwa salig, men har Kristi görande och lidande lydnad icke blifwit en gång för alla fullbordad **i ditt ställe**, då heter det till dig: **gör om igen** hwad Kristus gjorde, gör, lid och dö lika fullkomligt som Kristus, om du will blifwa salig. Hwilketdera behöfwer du för din hjertefrid i lif och död? Antingen måste du tro på Kristi fullkomnade gerning och död såsom din salighetsgrund, eller ock måste **hos dig** ske lika fullkomliga gerningar och en lika fullkomlig död som hos Kristus. Du ser och märker, att om Kristi död skall wara en död till **werklig** förmån för **dig**, så måste hans död wara en död **i ditt ställe** så, att han i sin död utstod dina synders straff, så att du sjelf slipper lida förbannelsen för dina synder. Men Kristus uppstod ju ock **för** mig? Skall jag då ock slippa uppstå? frågar du. Ack, min wän, du ser ganska wäl i Guds ord den åtskilnad, som här måste göras, om du will se. Märker du ej, att det är en skilnad mellan det, att Kristus skulle befria oss ifrån fördömelsens död, och det att han skulle **winna** samt

gifwa åt oss en ewig salighet? Det wäste wäl wara någon skilnad mellan en förbannelse, som wi behöfwa **slippa**, och en **wälsignelse**, som wi behöfwa få. Så dog Kristus, då han wardt en förbannelse för oss, **i wårt ställe**, på det wi skulle slippa **förbannelsen**; så uppstod ock Kristus ren, helig och fri från wåra synder, som han burit i **wårt ställe**, på det wi skulle slippa uppstå i och **med wåra synder** till ewig död, utan att wi i stället skulle få uppstå **utan synd** till ewigt lif och salighet.

Af outsäglig wigt är det ock, när det blir fråga om Kristi laguppfyllelse, att Kristus har gjort äfwen detta **i wårt ställe** och derför till **sann** förmån för oss. Tänk om du skulle lefwa det nya lifwet i Kristus på ett sådant evangelium som detta: Kristus har wäl för sin egen del **fullkomligt** hållit lagen, men detta har blott skett till din förmån så, att du må se, huru ock **du sjelf** måste **fullkomligt** hålla lagen till rättfärdighet. Hwad säger din dagliga erfarenhet om en sådan lära? Du, som lefwer inför Herren i ett werkligt waket samwete, är det dig icke saligt, ja, omistligt att få tro den fulla och wissa läran om **ställföreträdelsen**? Tager du ifrån Kristus den äran, att han lidit och dött samt fullgjort

lagen i ditt ställe, så måste du göra detta allt sjelf, och när blifwer du då färdig att ingå i himmelen?

Betänk framför allt, att Kristus tjenade och gaf sitt lif till återlösning. Många hafwa tjenat och offrat sitt lif för Gud, men endast en, Kristus, tjenade och gaf sitt lif till återlösning. Guds barn wilja tjena och äfwen gifwa sitt lif för Herrens sak, men de kunna aldrig gifwa sitt lif till återlösning.

Förnekar du, att Kristus i ditt ställe gaf sitt lif till återlösning, så måste du sjelf gifwa ditt lif till återlösning, men du kan det ej, det kostar för mycket (Ps. 49). Derför låt Kristus wara den, som i ditt ställe gifwit sitt lif till återlösning. I tron därpå får du lefwa.

Du i mitt ställe korsfäst blef,
Mitt straff du sjelf utstod,
Benådningsdomen Fadren skref
Med strömmen af ditt blod.
I tron jag derför säga får:
Allt ditt är äfwen mitt!
Si, allting för min räkning står,
Allt får jag taga fritt!

Laguppfyllelsen.

Men då tiden wardt fullkommen, sände Gud sin Son, född af qwinna, gjord under lagen; på det han skulle förlossa dem, som under lagen woro, att wi skulle få barnaskapet. Gal. 4: 4, 5.

O, huru enkelt och tydligt Guds ord talar! Hwilken wiss och tydlig lära bibeln gifwer! Ack, att wi nu också enkelt och barnsligt hölle oss till Guds ord, sådana de stå skrifna för wåra ögon!

När wi se, att Guds ende Son blifwer människa och bor en tid på jorden, så måste det wisst wara något högt och outsägligt stort ärende, några obeskrifligt underbara gerningar han här skulle uträtta och göra. När wi se, att Guds egen Son dör på förbannelsens träd, så måste sannerligen en sådan oerhörd och outgrundlig **död** hafwa en djup, ewighetswigtig och öfwer allt förnuft och menniskobegrepp upphöjd betydelse. Hwad war det då ende Sonen skulle göra, då han sändes hit och föddes här af qwinna? "Han skulle förlossa dem, som under lagen woro, att wi skulle få barnaskapet", säga de klara Herrens ord. Huru **många** woro **under lagen**? "Så weta wi,

att allt det lagen säger, det säger han till dem, som under lagen äro, att hwar och en mun skall tillstoppas och all werlden skall för Gud brottslig warda", Rom. 3: 19. Är icke detta swar på frågan tydligt nog?

Men, när Kristus skulle så förlossa, i hwilket tillstånd måste han sjelf wara, under det han förlossade andra? **Gjord under lagen**, säger ordet. Huru **mycket** måste Kristus wara gjord under lagen? Lika **mycket** och lika **werkligt**, som alla de, hwilka han skulle förlossa, woro under lagen? Om någon skall förlossa en **mängd andra** från deras bördor, så är det ej nog, att han tager **ens** börda, utan han måste taga **allas** bördor, annars förlossar han ej alla dem, som woro under bördorna.

Men war det ej nog med att Kristus tog dem, som woro **under** lagen, **undan** lagen utan att sjelf gå **under** lagen? Nej. **Gjord under lagen**, heter det. Se noga på orden, sådana de stå skrifna af Herren! Under **lagen**? Hwilken **lag**? **All Guds lag.** Se det föregående 3:dje kap. i Galaterbrefwet. **Under** lagen, hwad är det? **Under** lagen kan icke wara det samma som att få barnaskapet. **Under** lagen är något helt annat än att få barnaskapet. Hwad det är att

wara **under** lagen, kan du mycket tydligt se af de ord i Rom. 3: 19 wi nyss anförde. "För Gud brottslig warda", heter det der om dem, som woro **under** lagen. Wardt då Kristus **inför Gud brottslig**? Ja, wisserligen. Det är orimligt, säger du. Är det orimligt, då är det ock orimligt, att Kristus wardt gjord till **synd** för oss enligt 2 Kor. 5: 21. Den, som är gjord till **synd**, är i sanning brottslig nog **inför Gud**. Att wara **under lagen** är ock att wara under detta: "gör det, så får du lefwa." Att wara **under** lagen är då att wara skyldig att **lida allt**, som lagen pålägger såsom syndens **lön**, och äfwen att wara skyldig att göra och fullkomna **allt**, som lagen **kräfwer** såsom rättfärdighet. War då Kristus så **under** lagen? Ja, heliga Guds under, tusenfaldt högtlofwadt ewinnerligen! Han war så **under** lagen, wår Jesus, syndares **Frälsare**. Derför är det ock, som Skriften talar så mycket om Kristi **lydnad**. Se Rom. 5 kap., Fil. 2 kap. och många andra ställen. Derför talar Jesus sjelf så mycket om att han war kommen till att **tjena**. Se Matt. 20: 28 och annorstädes! Se din Jesus sådan han war **under** lagen, tjenande i görande laguppfyllelse och i **lidande laglydnad** intill **döden**, ja, intill **korsets död**!

För hwad skulle han så wara **under** lagen, **göra, tjena, lida, lyda, dö? På det han skulle förlossa dem, som under lagen woro, att wi skulle få barnaskapet,** säga oss Herrens ord. Skulle **wi** wara **under** lagen, tjena, göra, lida lyda och dö för **förlossningen** och **barnaskapet.** Nej; wi skulle få barnaskapet. Är det att få någonting det samma som att **tjena** för det man får? O, nej och åter **nej!** Kristus **fick** icke förlossning och barnaskap åt oss **för intet!** Han måste **lyda,** tjena och dö **förbannelsens död** derför; wi få utan wår lydnad och förtjenande död för **Kristi skull,** emedan han warit **under** lagen **lydig** intill korsets död. **Så warda ock för ens lydnads skull många rättfärdiga.** Rom. 5: 19. Icke **wår** lydnad för rättfärdighet och barnaskap hos Gud, men **ens** lydnad måste wara, att wi måtte få barnaskapet, hwaraf såsom frukt följer lydnad hos oss.

Här ser du nu ock, att **lagen** måste fullkomligen hållas och **fullgöras** i görande och lidande lydnad, om wi skulle få det himmelska barnaskapet. Det war **allwarlig mening** med Guds på Sinais berg utgifna **lag.** "Skulle Gud säga något och icke görat?" Wår Gud är helig och annfärdig. Han är lika sannfärdig i sina bud,

hotelser och domar som i sina löften. Tager du bort Guds sannfärdighet och ordhållighet i det ena, så har du dermed borttagit Guds sannfärdighet i det andra, och dermed har du gjort Gud till en lögnare, som ej wore att lita på. Gud låter ej gäcka sig Du will gerna efter ditt förnuft räkna ut en sådan nåd hos Gud, att han skulle gifwa efter på sina **buds fordringar** och **kraf** samt upphäfwa sin lags **fördömelsedom**; men en sådan Guds nåd wet ej Skriften om. Men en sådan Guds **nåd** wet Skriften om, att ende Sonen wardt "gjord under lagen, på det han skulle förlossa dem, som under lagen woro, att wi skulle få barnaskapet." En sådan Guds **nåd** wet Skriften om, att **näpsten** låg uppå ende Sonen, på det **wi** skulle frid hafwa, att han förlossade ifrån lagens förbannelse, "då han wardt en förbannelse för oss". Ende Sonen wardt således **samma** förbannelse, som war öfwer oss. Lika mycket som wi woro skyldige att uppfylla lagen och lida för wåra synder efter lagen, just så mycket gjorde och led Kristus. Huru war han **ensam** i stånd att göra och lida hwad alla menniskor skulle hafwa gjort och lidit? Jag skall swara dig härpå, om du säger mig, huru mycket större och starkare **Kristus** war, än

du, jag och alla menniſkor. Kriſtus wiſste ock, att han war kommen att ſå hålla och fullborda lagen. Han ſäger: "Jag är icke kommen till att upplosſa, utan till att fullborda". Matt. 5: 17. Hwad de orden tala! Ser du några andra ord i Skriften, ſom ſäga det ſamma? Göra wi lagen om intet med denna tro och lära? "Bort det; utan wi upprätta lagen."

Nu ropa dock många wid denna lära ſåſom på Pauli tid: "låt oſs göra ondt, på det der kommer godt af". "Deras fördömelſe är all rätt". Men du, ſom med ett waket ſamwete ej kan wara under lagen utan att förtwifla, du wet, hwad det gäller för dig, att Kriſtus war under lagen i ditt ſtälle.

Han fullgjorde, hwad wi borde,
Och blef wår rättfärdighet.
Han afwände wårt elände
För båd' tid och ewighet.
Han förwärfde, att wi ärfde
Ljus och frid och ſalighet.

Getsemane.

Min själ är bedröfwad intill döden — —. Min fader, är det möjligt, så gånge denna kalken ifrån mig; dock icke som jag will, utan som du will. Matt. 26: 38, 39.

Här inbjudas alla syndare på jorden att se en syn, på hwilken de saliga änglaskarorna i himmelen, hwilka dock på nära håll se Guds under, måste hafwa lust se ned (1 Petr. 1: 12) såsom på det största af Guds millioner under. Och du, om du will se denna syn, drag din förnufts-wisdoms skor af dina fötter, ty rummet, der du står uppå, är ett heligt rum; här i Getsemane bor wisserligen Gud i den djupaste, omätligaste förnedring.

Allt hwad här sker, allt hwad här ropas och bedes, det göres allt för din skull, o, syndare. Se först tillbaka på hwad Adam och i honom du och hela menniskoslägtet gjorde i Paradisets lustgård, då Guds, den heliges, bud första gången af mennisska bröts; se tillbaka på den **Guds dom**, som dref Adam och med honom dig och hela slägtet ut från lifwets, fridens och saligheténs paradis ned i wredens, förbannelsens och

dödens öken; se tillbaka på ängeln med det bart huggande swärdet; se äfwen på det första Guds löfte om förloſsning och frälsning; rikta ock din blick på ditt eget hjerta, ſom genom din delaktighet i fallet är wordet en alla ſynders luſtgård; erinra dig jämwäl de många ſtällen, der du ſwäfwat ut i allehanda ſynders luſt och yra; betänk, huruledes genom dina och dina likars ſynder hwarje fläck och wrå af jorden är worden till en ſyndens och dödens ödemark. Och ſedan du kaſtat en allwarlig blick tillbaka härpå, ſå wänd ditt öga till honom, ſom ligger på marken i Getſemane.

Hwem är han? Menniſka är han, ja, menniſkans Son, ſå att i honom hela menniſkoſlägtet är ſammanfattadt i **en** man. Men han är mer: han är ock ſannfärdig Gud, himmelens och jordens Herre, Gud och menniſka i en perſon. Han är den, ſom med ett **enda** ord kunde tillintetgöra hela ſkapelſen, lika wiſst ſom han med **ett ord** kunde gifwa hela det ſtora werldsalltet deſs tillwaro. och nu i Getſemane, hwad är han? "Maſk och icke menniſka", "ſmärtornas man och lidandets förtrogne". "Min ſjäl är bedröfwad intill döden. Och han wardt betagen af en mäkta ſtor ångeſt och bad länge; och hans ſwett war

såsom blodsdroppar, löpande ned på jorden." När den **starkaste så lider** och "offrar bön och åkallan med starkt rop och tårar"; det måste wara ett lidande utan tal, mått och gräns. När du hör den i tålamod starkaste wanliga menniska högt jämra sig och ropa öfwer lidande, då tror du, att det är werkligt lidande; men hwad tror du nu, när den starkaste bland de starke, himmelens och jordens Herre i menniskonatur, så lider? Tror du, att det är ett lidande, en bedröfwelse, en ångest öfwer all beskrifning?

Och orsakerna till denna outsägliga ångest, hwilka äro de? Är det af **menniskofruktan** wår Medlare lider i Getsemane? O hädelse, wik bort! En hjelte går i en drabbning mot kanonernas eldgap utan fruktan, en martyr bestiger det glödande bålet under gladt leende och jubelsånger, och wår Jesus wardt betagen af en mäkta stor ångest, när dödskalken närmade sig honom! Hwad är detta? Det är outsägligt. Ett är wisst, att lidanden, som menniskor kunde tillfoga wår Frälsare, icke kunde hafwa åstadkommit hos honom en sådan ångest, att han swettats blod. Tror du, att Herren Jesus war feg, weklig och swagare än en martyr i lidandets stund? Beware dig Herren från sådana försmädelsens tankar om

honom som, **bar förbannelsen** för dig, på det att du måtte få ärfwa wälsignelse!

När wi allwarligt beskåda Jesu själslidande i Getsemane, så måste wi se, **att det war endast Gud, som kunde slå sådana slag, att de kändes så djupt af honom, som war Gud och menniska i en person.** Menniskor woro allt för swaga, till och med de hårda judarne och de härdade romerska krigsknektarne woro allt för weka att slå de slag, hwaraf Jesus led så, som han under sitt lidande med starkt rop och tårar betygar, att han led. För öfrigt nämner Guds ord ingen menniska, som slog wår Ställföreträdare i Getsemane. Det är sant, hwad wåra fäder sade: "Jesus lider **hos sin himmelske Fader** i Getsemane". Ännu mer, det är sant, hwad Jesus sjelf säger i Matt. 26: 31: det är skrifwet: **Jag skall slå herden.** Och detta sade Jesus just wid sin ingång till sin himmelske Fader i Getsemane, dermed förklarande, hwad slags lidande han skulle lida. Och de menniskoslag, som du sedan ser under Jesu lidande, äro blott den yttre swaga bilden af detta: **Jag skall slå.** Det war **Guds lags förbannelses slag** Jesus utstod, **då han wardt en förbannelse för oss.** Det war hela den obeskrifliga, öfwer wåra syn-

der fälda **Guds** doms slag Jesus led, då han wardt betagen af en mäkta stor ångest, ty han war **i ångest och dom**, emedan han wardt tagen utur ångest och dom. Es. 53. Hwad wore det för **wärde** i Jesu **lydnad** intill döden, ja, intill korsets död, om det hade warit endast **menniskors** dom, för hwilken han warit lydig? Till sin Fader beder han i Getsemane, icke till menniskor. "**Min Fader, är det möjligt?**" Hwilken fråga! Sätt ett mångfaldigt **Sela** här och stanna. "Icke som jag will, utan som du will". Märk: som **du** will, o Fader. Jesus talar ej i sin bön om judarnes eller Pilati wilja, utan om **Fadrens** wilja. Men hwarför talar då Skriften så mycket om att Kristus skulle lida **af** de äldste och **af** de öfwerste presterna och **af** de skriftlärde? Hwarför ropar Petrus till judarne: I hafwen korsfäst härlighetens Herre? Dermed borttager icke Skriften kraften och betydelsen af de ord, som säga, att Kristus wardt af Gud slagen, utan hon will med sådana "**af**" bewisa, att de synder och de syndare, **för** hwilka Kristus led, woro gräsliga Mesias-mördare. Det är icke, när wår Frälsare blifwer kindpustad i öfwersteprestens palats; det är icke, när han bespottas, hudflänges och törnekrönes; det är icke, när han af sina bödlar

obarmhertigt twingas att bära sitt kors eller när han under denna börda dignar på wägen till afrättsplatsen; nej, det är icke ens då, när hans heliga lemmar med spikarne genomborras och fästas wid förbannelsens träd — det är icke wid dessa tillfällen, som wi om honom läsa de omätligt innehållsrika orden: "och han wardt betagen af en mäkta stor ångest" m. m.; utan det är, när han i Getsemane är alldeles ensam med sin Fader, som det talas om hans ångest och blodswett. Under sina bödlars händer är han såsom ett lam, det stilla tiger för sin klippare, men när han under ytterste själslidande på korset ropar med hög röst: **min Gud, min Gud, hwi hafwer, du öfwergifwit mig**, är han ej under menniskors slag. Märkligt är ock att akta på, huru det dels heter: "detta är eder stund och mörkrets makt", dels åter: "**Hans** stund war ännu icke kommen". Sådant bör du närmare läsa i Skriften för att se, huru Kristus både led **Guds** straffdom öfwer wåra synder och judarnes slag, hwarmed de måste bewisa sin synds gräslighet.

Här i Getsemane skall du ock se det undret om Guds rättfärdighet, att det är både en rättfärdighet, som straffar och slår, och en rättfärdig-

het, som är **lydig** intill döden, ja, intill korsets död. Här ser du **Sonen** i den djupaste ringhet och förnedring, under det **Fadren** icke är förnedrad, utan blifwer i sin härlighet. Här ser du Fadren bewisa rättfärdigheten uti **befallande, dödande och straffande**, och Sonen ser du bewisa rättfärdigheten uti **lydnad, lidande och död.** Det är ej **Fadren**, som **lyder, lider** och **dör.** Hwilken olikhet mellan Fadren och Sonen, och dock äro de ett! Allt är under, bara under, frälsningsunder! Här i Getsemane är det du skall lära, hwad det will säga, att Kristus war gjord **under** lagen och att all werldens alla synder lågo på honom, så att han wardt gjord **till synd** och war **brottslig inför Gud** för all werldens synd. Wardt Jesus bönhörd, då han bad under blodswett i Getsemane? Ja, han wardt bönhörd så, att han sjelf blef en **förbannelse**, blef **näpst** och **plågad** för wåra synder, men förlossade mig och dig från **förbannelsen** och **näpsten**, på det wi skulle frid hafwa.

I Hwad säger du, arme syndare, är det icke nog till din frälsning? Kan du låta bli att falla i din Frälsares famn?

Så hjelper du min arma själ,
O trofaste Immanuel!

Ifrån så stort elände.
Din ång'st i denna örtagård,
Din kamp och strid med döden hård
All fara från mig wände.
Jag bör derför
Dig loffjunga:
Själ och tunga
Dig må prisa,
Som will mig den nåd bewisa!

Golgata.

Och jag såg och si: ett Lam stod på Zions berg. Uppb. 14: 1.

Man har undrat, hwar den plats på jorden månde wara, der sjelfwa den skapade naturen som skönast afspeglar Guds kärlek, godhet och nåd, och hwar den ort måste finnas, der sjelfwa naturens majestät predikar Guds helighet, majestät och domaremakt. Är du twekſam, hwareſt en sådan plats på wår jord är belägen? Kan du i all werldens reseteckningar uppsöka beskrifningen på en plats, som så talar om Guds kärlek till syndare som Golgata, dit Fadern sände ende Sonen för att lida och dö för werldens synder? Kan du i hela werldshistorien uppleta teckningar af ett slagfält, som så talar om syndens lön, som är döden, såsom Golgata det gör? Kan du, om du än uppsökte hwarje ort på denna jord, finna en plats, som så ropar om Guds heliga, stränga och rättwisa dom öfwer synden, som Golgata, på hwilket ende Sonens blod nedströmmade, förkunnar derom? Den plas, som för wår Medlare och Öfwerstepreſt war den allra förskräckligaste och ångestfullaste, då han der led all menniskosynds

fulla straff och lön, döden, den platsen är nu för syndare den allra skönaste och ljufwaste, ett frids-hem för fridslöse brottslingar.

Men hwad? Skall en hufwudskalleplats wara jordens **fridshem**? Ett galgaberg denna skö-na jords allra skönaste berg? "O, hwilken orim-lighet", utropar mången. Röj bort **dödskallar-ne, blodet, korset** och den **korsfäste**, plantera le-ende rosor, oskuldsfulla liljor, melankolifka tår-pilar, ljufliga skugg- och fruktträn der, tag bort det barbariska namnet och kalla platsen **Lustgård**, så will äfwen jag besöka det fordom s. k. Gol-gata." Så tänker och talar mången. "Tag bort den grofwa läran, att Kristus blef af **Gud slagen** för wåra synder, den barbariska teolog-uppfinningen om Guds wredes utgjutande öfwer ende Sonen och tala i stället om judarnes grym-het och de hedniska soldaternas råhet samt om Guds ömma kärlek och menniskornas förbrödring i kärlek utan läror och dogmer; kasta bort de orim-liga lärorna, att Kristus led **straffet** för wåra syn-der och uppfylde lagen i **wårt ställe**, och tala blott om att wi skola efterfölja honom i öm, förlåtan-de kärlek och i en i wårt hjerta tillwäxande rätt-färdighet och dygd, som med glädje utstår äfwen

de swåraste lidanden; och jag will wara en kristen."

Sådana anwisningar till Golgatas **förskö**ning hafwa många gifwit. Hwad säger du om sådana planer? Tror du icke, att Golgata är allra skönast efter den plan, som Gud sjelf af ewighet har uppgjort? Hela jorden har för syndens skull enligt Guds heliga domsutslag blifwit en döds- och hufwudskalleplats. Hela ewigheten wore ock för hela det mensklige slägtet en mörk dödsplats, om icke Golgata wore en sådan döds- och hufwudskalleplats, der Guds egen Son, såsom en sannfärdig ställföreträdare i strafflidande och död, under outsägliga qwal hade utgjutit sitt blod till försoning för hela werldens synder. Betänk dock, hwad det är, att all werldens synder äro samlade på Ende Sonen och tillräknade så, att dödsdomen för alla dessa synder går öfwer honom! När han, som är det ewiga lifwet, sammandrabbar med den död, som är alla menniskors synders lön, det är wisserligen werldshistoriens underbaraste fältslag. Den outsägligaste förnedring och nederlag, den underbaraste seger, winnandet af det härligaste rike! Ack, hwad Golgata är för syndare! **Deröfwer** går wägen till himmelen för alla syndare, som skola komma till härlighetens land.

Ja, Golgata är den station, der alla måste stiga på, som wilja wara med på tåget, som går till det återwunna paradiset. Biljett och allt, som behöfwes för resan hemåt, fås wid Golgata. Bröllopskläder och allt, som behöfwes för deltagande i Lammets ewiga bröllopsfest, fås wid Golgata. Twagen i Lammets blod måste hela den skara af syndare wara, som skall stå för Guds stol. Uppb. 7 kap. De största syndare, hwilka anamma honom, som hängde på förbannelsens korsträd på Golgata och i och dermed tillegna sig hans lidandes och döds frukt, warda frälste.

Will du se ett exempel på hwad Golgata och det, som der skedde, har för betydelse för syndare, så se noga på den botfärdige röfwaren. Der hängde han, den arme röfwaren, såsom ett exempel på den hemska och fasliga lön, som synden redan här har med sig. Der ser du i denne röfware gestalten af en den mest förlorade son bland de många jordens förlorade söner. Öfwergifwen af alla, afskydd af hela samhället, med ett helt lif förflutet och förspildt i de gräsligaste missgerningar, kämpade han, den olycklige, dödens bittra kamp; ingen fans, som fälde en tår af medlidande med honom wid åsynen af hans qwal. Och ewigheten sedan, som wäntade den beklaganswärde! O we!

o fasa! Dock en, men endast en, fans, som kunde frälsa en så djupt fallen missgerningsman. Hwem war denne frälsare? Ingen annan än den, som sjelf hängde fastspikad på förbannelsens träd. Jesus, Gud och menniska i en person, korsfäst för werldens synder, kunde frälsa en korsfäst röfware. Läs om och om igen samtalet mellan röfwaren och Jesus! Kan du i hela bibeln, som dock är full af berättelser om nådens underwerk, leta upp en berättelse, som mera öfwerwäldigande talar om Golgatas betydelse? Sedan du läst berättelsen om denne röfwares frälsning, tyckes det, att du utan widlyftiga tal borde inse, hwad Golgata och det, som der af Jesus gjordes för syndare, betyder. Men märk! Det war Golgata med blodet och den **korsfäste** Kristus, som blef porten till himmelen för röfwaren. **Utan Jesu blod, utan** en för werldens synder **korsfäst** Frälsare hade Golgata blifwit en förtwiflans port till det ewiga mörkret för den arme röfwaren. Syndabekännelse, böner, nödrop hade icke hjelpt, om icke Jesus hade hängt på Golgata, bärande förbannelsen och lönen för röfwaren och wåra synder. När Jesus på Golgata bar förbannelsen, som röfwaren och wi förtjent, då fick röfwaren det himmelska paradisets ewiga wälsignelse. O, hwad detta Jesu blod ta-

lar bättre än Abels blod! Men o, hwad den andre röfwarens exempel ock talar om otrons gräslighet, den otros, som föraktar den Kristus, hwilken med sitt blod wunnit paradiset för alla! Den som icke tror Sonen, han skall icke få se lifwet, m. m. Joh. 3: 36.

Mins du de wäldiga undren, som skedde på **lagutgifningens dag** wid Sinai, då hela naturen på Guds befallning bar witnesbörd om lagens helighet och allwar? Mins du de stora undren, som skedde den **stora laguppfyllelsens dag** på Golgata? "Och solen miste sitt sken. Och wardt ett mörker öfwer hela landet. Och si, förlåten i templet remnade i tu stycken, ifrån ofwan och ned igenom, och jorden skalf och hällebergen remnade, och grafwarna öppnades", m. m. Luk. 23: 45; Matt. 27: 45—53. Äro icke dessa under nog och öfwernog såsom en predikan om, hwad som skedde för syndare på Golgata?

Ser du, hwad Golgata är och betyder för dig? Du behöfwer ej resa till det Golgata i Palestina, der Jesus dog, ty du har Golgata i **ordet, dopet och nattwarden.** Gå dit och tag i tron, hwad der gifwes.

Du pilgrim, qwald och trötter,
Kom rasta här och bed,
Lägg för Försonarns fötter
Din syndabörda ned!
Gå sedan och förkunna
Med fröjd för menskorna,
Att wägen till Guds himmel
Går genom Golgata.

Det är fullkomnadt.

Joh. 19: 30.

Här har du det under-ordet, som i sig innefattar allt, som Jesus gjort och lidit för arme syndare. Tror du, att Jesus wisste, hwad han sade, då han uttalade det ordet: **fullkomnadt?** Tror du, att detta ord är fullkomlig sanning? Tror du, att Jesus är **sanningen** ända in i dödens ytterſta ſtund? Ja, Jesus är **sanningen** i lif och död. De störſta under bewitnade och sannfärdigheten af detta: "det är fullkomnadt," så snart det war uttaladt. "Och si, förlåten i templet remnade i tu stycken, jorden skalf och hällebergen remnade, och grafwarna öppnades". Detta war det wäldiga **ja**, som hördes i himmel och på jord som swar på den frågan, om ordet **fullkomnadt** är sant. Mins du det dundrande **ja**, som hördes wid Sinai såsom swar på den frågan, om Gud **kräfwer lidande, blodsutgjutelse** och **död** för wåra synder? Ser du de stora undren wid Golgata? Hör du Jesu starka rop i hans dödsstund, hwilket swarar **ja** på den frågan, om **Jesu** blodsutgjutelse och **död** är en full-

komlig uppfyllelse och tillfyllestgörelse af detta Guds kraf?

Det är fullkomnadt! Hwad och huru mycket? Hwad och huru mycket hade Herren Jesus åtagit sig att göra och lida? Hwad och huru mycket war det, att han "wardt gjord under lagen", att "han wardt en förbannelse för oss", att "Herren kastade allas wåra synder uppå honom", att "han wardt gjord till synd för oss?" Hwad och huru mycket är det, som hela Skriften witnar, att Kristus skulle göra och lida för werlden? **Allt, allt är fullkomnadt!** Allt, som hela menniskoslägtet har brutit mot Gud, är godtgjordt, betaldt; allt det lidande, som enligt Guds lag är straff för hwarje synd och alla synder, är utståndet; allt, hwad lagen kräfwer såsom lydnad till rättfärdighet af hwarje medlem i hela menniskowerlden, är **fullkomnadt.** Kan du räkna de lidanden, som äro **fullkomnade,** de rättfärdighetsgerningar, som äro af Jesus **fullbordade** för dig, mig och alla menniskor? Här räcker ingen mensklig räknekonst till. Du tycker det wara oerhördt, när du hör, hwilka räknesätt, som behöfwas för att beräkna stjernerymderna; men hwad är allt detta mot **rymden** af det ordet: **fullkomnadt?** I intet menniskohjerta, i intet

menniſkolif af de millioners millioner menniſkor, ſom lefwat från den förſte Adam och ſom komma att lefwa intill den ſiſta menniſkan, kan af Gud ſjelf uppletas en ſynd, för hwilken icke Kriſtus lidit fördömelſens dom ewigt tillräckligt och nog; intet bud och ingen tillämpning af buden i lifwets alla förhållanden kan uppſökas ſå, att Kriſtus icke ſkulle hafwa uppfylt det budet **till rättfärdighet** för allt, hwad menniſka heter.

Men om wi wilja ſkåda in i den outſägliga betydelſen af det ordet **fullkomnadt**, ſå måſte wi allwarligt höra ett annat ord, ſom Jeſus utropade på korſet. Då Herren wille uttala höjden, bredden, längden och djupet af ſitt lidande, ſå ropade han: **Min Gud, min Gud, hwi hafwer du öfwergifwit mig?** Här ſkall det pröfwas, om du will **tro** Guds ord utan att förſtå. War Herren Jeſus wid full ſans, då han ſade deſſa ord? O, du gräsliga otro, ſom ſlingrar dig likt en orm för att komma undan tydliga Guds ord! Månne Herrens Jeſu känſla icke war öfwerdrifwen och bedrog honom, ſåſom wår känſla bedrager oſs? Will du nödwändigt göra Jeſus till en bedragare? Han är **ſanningen** i allt, ända till den minſta bokſtaf af allt, hwad han talat. Men hör! **Hwi hafwer du öfwergifwit**

mig? Ende Sonen af Fadren öfwergifwen! Gud öfwergifwen af Gud! Hwarje blodsdroppe i wår förderfwade natur skriar: omöjligt! omöjligt! Hwarje tanke i wårt öfwer sitt förmenande så stolta förnuft ropar ett tusenfaldigt "huru?" Ja, huru? huru? brusar det inom och utom oss. Det hjelper ej. Herrens ord är sannfärdigt. Om än himmel och jord fölle samman, om än allt, hwad mensklig skarpsinnighet heter, mistade förståndet derwid, likwäl — Guds ord är sannfärdigt.

We dig, om icke det wore sant, hwad Jesus sade, att han wardt af Gud på korset öfwergifwen, ty då måste du warda ewinnerligen öfwergifwen, såsom du med dina synder förtjent. Att warda af Gud öfwergifwen är just den ewiga dödens innersta och outsägliga wäsende och betydelse, såsom du kan se af domsorden på den ytterste dagen: gån bort. Att Jesus i sanning och werklighet smakade denna död för oss alla, det är den outsägliga tröften för arme syndare.

Men du undrar, huru detta, att Kristus wardt af Gud en stund öfwergifwen, kunde till djup, kraft och betydelse wara likmätigt med det, att du och hela slägtet hade genom synden förtjent att ewinnerligen warda af Gud öfwer-

gifna. Huru kan en ſtund wara en ewighet? frågar du. Hwad den **oändlige** och **ewige** lider i en punkt, i ett ögonblick, det är ett lidande och ett werk **oändligt** och **ewigt** till ſin **betydelſe, kraft** och **wärde.** Det är denna ſanning Guds ord förkunnar med talet om Kriſti **en gång** ſkedda offer och talet derom, att detta offer **gäller ewinnerligen.** Se noga på detta **en gång, ett offer — ewinnerligen gäller,** ſåſom du ſå rikligen kan läſa derom i Ebreerbrefwet.

Och nu, du arme ſyndare, ſom klagar, att du ej kan få förlåtelſe för den och den eller de och de ſynderna, ty de äro för ſtora, menar du; o, träd fram, ſe och läs detta ord: **det är fullkomnadt.** Håll fram alla dina ſynder inför detta ord **fullkomnadt,** får du ſe, hwad de alla, ſå ſtora och gräsliga de än äro, gälla emot **det** allsmäktiga ordet. Tror du, att dina omätliga och oräkneliga ſynder äro större, ſtarkare och betydelſefullare än den **Kriſti lydnad, Kriſti blods utgjutelſe och död,** ſom äro **fullkomnade,** och ſom högt predikas för **alla** arme ſyndare i det ordet **fullkomnadt.** Sätt upp dina egna goda gerningar å ena ſidan och det ordet **fullkomnadt** å andra ſidan; hwilketdera wäger tyngſt i Guds rättfärdighets wågſkål? Sätt upp alla dina ſynder å

ena sidan och det ordet **fullkomnadt** å andra sidan; hwilketdera gäller mest inför Guds lags domstol? Och du, som aldrig finner något fullkomnadt **hos dig**, se upp **till korset**, huru mycket gäller det **fullkomnadt**, som möter dig der? Månne det gäller så mycket, att Herren will wara den **usle** och **fattige nådelig**? Ja, **fullkomnadt! fullkomnadt!**

Men du, som i otro förkastar detta **fullkomnadt** och förtrampar Jesu blod, för dig står intet offer igen för synderna, utan en förskräcklig domens förbidelse.

På korset du sagt: Allt fullkomnadt nu är,
Men ej, det fullkomnadt skall blifwa.
O Herre, gif nåd, att jag enfaldigt lär
Min tro med ditt ord införlifwa!
När du hafwer sagt ditt "fullkomnadt" en gång,
Då lefwe mitt hjerta, då ljude min sång:
Ett ja och ett amen i själen!

Han lefwer.

Hwi söken I den lefwande ibland de döda? Han är icke här: Han är uppstånden. Luk. 24: 5, 6.

Du har kanhända som bäst warit sysselsatt med att bewisa, att den oändlige icke kan ändas, att Gud icke kan **förnedra sig** och **dö**, att Gud således icke kunde ligga på jorden i Getsemane eller hänga på Golgata kors. Du torde derför wara benägen att antaga åtskillige gamle irrlärares sats, att den himmelske Kristus wid lidandet, korsfästelsen och döden lemnade menniskan Jesus, så att det war endast en menniska, som utropade: **det är fullkomnadt.** O, min wän, här kan satan i hast kasta ett så tjockt täckelse öfwer dina ögon, att du i Guds tydliga ord ser hwarken Kristi död eller uppståndelse. Här gäller det att tro det nakna och blotta ordet, om du will behålla din andliga syn och warda frälst. Tänk, om det war blott en menniska, som dog för dina synder och uppstod för din rättfärdighet! Då är du ännu i dina synder och utan rättfärdighet, om du än är aldrig så wiss på att du är ett Guds barn. Kunde Gud bliswa sann menniska utan att upphöra att wara sann Gud, så kunde ock Gud stiga

ned i den djupaſte **lidandes-** och **dödsförnedring** utan att upphöra att wara Gud. Skriften witnar, att **Kriſtus är död för wåra ſynder.** 1 Kor. 15: 3. Och ſamma Skrift witnar, att detta är det evangelium, genom hwilket wi ſalige warda, och att wi ſåledes utan **detta** evangelium icke kunna warda ſalige. Läs hela 1 Kor. 15 kap.! Men hwad för en **Kriſtus** är det, ſom är död för wåra ſynder? Är det en blott **menniſka** wid namn Kriſtus? O nej! Den heliga Skrift giſwer icke det höga namnet och ämbetet att wara den ſanne **Kriſtus** åt en blott menniſka, utan åt **Ordet, ſom wardt kött.** Du måſte förſt wara wiſs på Kriſti ſannfärdiga **död**, om glädjebudſkapet: **Han leſwer**, ſkall haſwa någon betydelſe och kraft för ditt hjerta.

Det är ock en annan ſanning, ſom måſte wara wiſs för ditt hjerta, om du rätteligen ſkall kunna glädjas öfwer Kriſti uppſtåndelſe, och det är den ſanningen, att Kriſtus **bar wåra ſynder i ſin död.** Icke i ſin **uppſtåndelſe** bar Kriſtus wåra ſynder, icke i ſin uppſtåndelſe led Kriſtus och bleſ förſoningen för wåra ſynder, icke **med** wåra ſynder uppſtod han. **Wåra ſynder**, lidandet, döden och förſoningen för dem höra helt och hållet till Kriſti död; icke till hans uppſtåndelſe.

Så witnar Skriften. "Hwilken wåra synder offrade i sin lekamen på träd." 1 Petr. 2: 24. "Men nu hafwer han försonat eder med sin kötts lekamen genom döden". Kol. 1: 22. Handskriften, som emot oss war, följde icke med Kristus i uppståndelsen: "den hafwer han tagit oss af wägen och naglat wid korset". Kol. 2: 14. Häraf ser du, hwad du skall tänka om dem, som halka förbi Kristi **död** och betydelsen deraf, men säga sig wilja tro och predika en uppstånden och **lefwande** Frälsare. Att få tro och predika ett **Guds Lam**, som är sannfärdeligen **slagtadt** och **dödadt** för wåra synder, och att i sammanhang dermed få tro och predika en uppstånden Frälsare, som **lefwer**, det är fast, wisst och saligt i lif och död. Har du endast en **skendöd** Frälsare, så är ock den uppståndne för dig endast ett sken utan lif och werklighet. En Frälsare, som **werkligt dog** för wåra synder, tro och predika wi; derför få wi ock tro och predika en Frälsare, som **werkligt** uppstod för wår rättfärdigbet och nu lefwer, men icke mer dör: "wetande, att Kristus, som från de döda uppstånden är, dör intet mer: döden får intet mer makt öfwer honom, ty det han blef död, blef, han synden död en gång; men det han lefwer, lefwer han Gudi". Rom. 6: 9, 10.

Derför kunde Paulus utropa: "Ty jag höll mig icke derför, att jag något wiſste ibland eder, utan Jeſus Kriſtus och honom korsfäſt". Men ſamme apoſtel kunde också härligt tro och predika Kriſti uppſtåndelſe. Läs 1 Kor. 2 och 15 kapitel i ſammanhang.

När wi ſå efter ordet i tron få utropa om Kriſtus: **Han är död**, ſå få wi ock efter ſamma Guds ord i tron med wiſshet ſjunga: **Han leſwer.** Han, den ſamme, ſom dog för wåra ſynder, **leſwer.** När han är **uppſtånden** och **leſwer**, då finnes ock lif, nåd, frälsning och ewig ſalighet för hwarje ſyndare, ſom tillhör menniſkoſlägtet. Lika ſannfärdigt ſom han i ſin **död bar alla** wåra ſynder och förſonade för dem, lika wiſſt finnes nu ock förloſsning och förlåtelſe för alla ſynder, ja, en ewig rättfärdighet för alla orättfärdiga ſyndare, derför att han, ſom dog, **leſwer.** Ack, hwad deſſa ord: **Han leſwer**, tala och ropa öfwerljudt, när wi höra dem tillſammans med det ordet: **det är fullkomnadt!**

War det underligt, om himmelens härſkaror woro i en ſärſkild underbart liflig rörelſe på uppſtåndelſens morgon? Du ſer ju, huru medlemmar af deſſa ſaliga änglaſkaror ſåſom budſkap från Gud ſwäfwa omkring den tomma grafwen i

ljusskyar, strålande som ljungeld och i kläder hwita som snö. Det war utan allt twifwel i himmelen en högtidsdag, om man kan tala om högtidsdagar der — och man kan det; det blef i himmelen en outsäglig högtidsdag, då det förkunnades: **Han lefwer.** Wi läsa i Uppb. 8: 1: och wardt en **tystnad** i himmelen. Och säkerligen hade der warit en **tystnad** i himmelen bland änglaskarorna under Herrens Jesu lidandes stunder och under det **lifwets Herre** låg i dödens tystnad. Man firade säkert den **stilla** weckan i himmelen under outsäglig, beundrande tystnad. Tror du, att den himmelske Fadren och den helige Ande woro känslolösa, då ende Sonen led fördömelsens outsägliga dödsqwal? Tror du, att Abraham, Isak, Jakob, David, Esaias, som skrifwit det 53 kap., och andra frälsta syndare, som redan woro i himmelen på grund af Jesu död, tror du, att de woro känslolösa? Funnes icke i himmelen de djupaste känslor, så funnes ingen salighet der. Men ack, hwilka jubelrop, hwilken segersång, hwilken owäntad fröjd wid det ordet och den sanningen: **Han lefwer!**

Och du, hwad säger du wid detta budskapet: **Han lefwer?** Jag tycker mig höra rösten från mängen betungad syndare, som ropar: **Han lef-**

wer, men **jag är död**, i öfwerträdelser och synder. Arma själ, skall du låta satan och otron göra dessa wäldiga glädjeord: **Han lefwer**, till en lögn för dig? Hwarför **lefwer han**? Skall ditt lif wara grunden till att han lefwer? Eller skall detta, att **han** lefwer, wara grund och orsak dertill, att du, som ser dig död, skall ock lefwa för hans skull? Wisst får du lefwa för hans skull, du arme, eländige syndare. Han lefwer såsom den, som dog för dina synder. Derför har nu han tagit din synd bort: du skall icke dö, utan du skall lefwa; af blott nåd för hans skull skall du ewigt lefwa, om du will, om du tror.

Men du, som icke frågar efter det nya lifwet, som är fördoldt med Kristus i Gud, känner du aldrig någon åstundan att sjelf få erfara, hwad det är att lefwa med Kristus? Hwi will du dö och warda död, då **han lefwer**, och du kunde få lefwa nu och ewinnerligen?

Hwad ljus öfwer griften!
Han lefwer, o fröjd!
Fullkomnad är Skriften,
O saligheds höjd!
Från himmelen helsad,
Han framgår i glans,

Och werlden är frälsad,
Och segren är hans.
Bortwältad är stenen och inseglet bräckt,
Och wakten har flytt för hans Andes fläkt,
Och afgrunden bäfwar.
Hallelujah!

Rättfärdiggörelsen.

Hwilken för wåra synders skull är utgifwen och för wår rättfärdighets skull uppwäckt. Rom. 4: 25.

Hwad kan wara wigtigare för dig, du som will blifwa salig, än den frågan om **rättfärdiggörelsen**? Huru skola wi kunna wara så rättfärdiga, att wi hwad stund som helst, när döden kallar oss, wå wara werkligt **färdiga** att ingå i himmelen? Om någon fråga hörer till **det ena nödwändiga**, så är det wisserligen frågan om rättfärdiggörelsen. **Rättfärdig**, hwad är det? Du hör på sjelfwa ordet, att det säger dig, att det **rätta** måste wara **färdigt**, fullkomnadt och fullkomligt. **Det rätta**, hwad är det? Det är endast **Gud**, som har rätt att bestämma, hwad det rätta är, hwad som är rättfärdighet eller orättfärdighet. Finge wi sjelfwa eller andra menniskor bestämma, hwad det rätta är och när det wore färdigt och fullkomnadt, så wore wi snart färdiga med rättfärdigheten. Fariseerna företaga sig alltid att sjelfwa afgöra, hwad det rätta är, och derför äro de snart färdiga med görandet af det rätta, d. w. s., de äro snart i **sina egna ögon**

rättfärdiga. Nu är det dock Gud allena, som afgör, hwad det rätta är och när det rätta är färdigt. Det **rätta** är då endaſt det, som fullkomligt öfwerensſtämmer med **Guds lag, bud och wilja,** och det rätta är **färdigt** endaſt då, när Guds heliga lag är till punkt och pricka **fullkomnad.** Snarare ſkola himmel och jord förgås än en titel af lagen falla. Luk. 16: 17. Se ock Matt. 5: 18. **Fullkomlig laglydnad,** det är rättfärdighet. Har du med hjerta, håg, ſinne och alla krafter till alla delar uppfylt Guds lag, har du aldrig haft någon ſynd, då kan du med ſkäl ſäga, att du är rättfärdig inför Gud i dig ſjelf.

Nu är dock "all werlden inför Gud brottslig." Rom. 3: 19. "Den är icke till, ſom rättfärdig är, icke en." Rom. 3: 10. Så ſtår det till enligt Guds rättwiſa dom, och det är Gud allena, hos hwilken den högſta afgörande domſtolen är, då det gäller att beſtämma, huru det ſtår till med wår rättfärdighet. Huru ſkall nu den **brottslige** kunna bliſwa rättfärdig? Huru ſkall den, ſom har bara orättfärdighet, kunna få rättfärdighet? Du märker, att den **brottslige ſyndaren** måſte förſt friſägas och löſas från ſitt brott, från **domen** och **ſtraffet** öfwer brottet. Att en ſådan friſägelſe från brott, dom och ſtraff hörer till

en syndares rättfärdiggörelse inför Gud, det märker du af apostelns ord: "Hwilken will åklaga dem, som Gud hafwer utkorat? Gud är den, som rättfärdigar." Rom. 8: 33.

En fullkomlig **syndaförlåtelse** måste derför syndaren först och främst hafwa, om han skall wara rättfärdig inför Gud. Syndernas **förlåtelse** — fattar du hwad Gud menar med det ordet? Kanhända du menar, att syndernas **förlåtelse** är detsamma som syndernas **aflåtelse**. Torde hända du menar, att synderna förlåtas allt efter som de aflåtas eller tagas bort ur ditt hjerta, så att de icke mer der finnas till. Menar du så, huru stor **syndaförlåtelse** har du då? Menar du, att syndernas **förlåtelse** och syndernas **aflåtelse** är ett och det samma, då wandrar du i mörkret och wet icke, hwart du går. Syndernas förlåtelse, det är det stora nådesunder, att Gud friságer och löser syndaren, som tror på Kristus, från hans synder, från answaret, domen och straffet för synden, midt under det syndaren ännu är i sig sjelf en syndare och har synd qwar i sitt hjerta. Det är derför apostelns kan utbrista i den triumferande segersången: "så är nu intet fördömligt i dem (eg. för dem), som äro i Kristus Jesus", midt under det han just har be-

skrifwit den inneboende syndens gräslighet hos dem, som hafwa syndernas förlåtelse. Se Rom. 7 och 8 kap.

Men då nu de, som tro på Herren Jesus, hafwa syndernas förlåtelse, är då **tron grunden** och **orsaken** till syndaförlåtelsen? O, nej! Tron blott **undfår** och **mottager** syndaförlåtelsen såsom en gåfwa. Så säger ock aposteln: "Honom bära alla profeterna witnesbörd, att hwar och en, som tror på honom, han skall få syndernas förlåtelse genom hans Namn." Apg. 10: 43. Icke tron eller någonting hos oss är grund eller förtjenande orsak till syndernas förlåtelse. På hwad grund får då en syndare syndernas förlåtelse? På grund af **Guds nåd**, säger du. Ja, det är sannerligen så: du får förlåtelse **af nåd**, **för intet** d. ä. utan någon din förtjenst eller gerning. Men hwad gör du då med **Kristi dyra blod** och med den stora **Kristi gerning**, att "han är genom sitt eget blod en resa ingången uti det heliga och hafwer funnit en ewig förlossning?" Ebr. 9: 12. Ser du, hwad Kristus måste **göra**, på det du skulle få syndernas förlåtelse, då du intet kunde göra? Kan du af hjertat instämma med Aposteln: "i hwilken wi hafwa förlossning genom hans blod, nämligen syndernas för-

låtelse?" Kol. 1: 14. Och hör: "Jesu Kristi, Guds Sons, blod renar oss af alla synder." 1 Joh. 1: 7.

Men skall du wara rättfärdig inför Gud, så måste du icke allenast wara frisagd och löst från answaret för din **olydnad**, utan du måste ock hafwa en **fullkomlig lydnad**, ty rättfärdighet är fullkomlig **laglydnad**. Wet du om någon **lydnad**, som är **färdig** och **fullkomlig**? Märk wäl, att Guds ord icke talar om rättfärdiggörelsen så, att wi så småningom och efter hand skulle blifwa rättfärdige. Aposteln utropar: medan wi nu **rättfärdige wordne äro** af tron m. m. Rom. 5: 1. Wi warda således fullkomligt rättfärdige på en gång genom tron på Kristus. Wet du då om någon färdig och fullkomlig lydnad, som gäller till rättfärdighet? Aposteln Paulus wet om **ens** lydnad, men endast **ens**, som gäller till rättfärdighet för den stora menniskomängden, ibland hwilken "ingen är till, som rättfärdig är, **icke en**." Hwad för **ens** lydnad är det, som är så färdig och fullkomlig, att den gäller till rättfärdighet för alla, som anamma **denne ene**? Du har wäl läst Rom. 5. kap. Der heter det bland annat: **så warda ock för ens lydnads skull många rättfärdige**. Rom. 5: 19. Hwem är denne

ene, och hwad är hans lydnad? Det är **Ende Sonen**, och hans lydnad är det, "att han wardt lydig intill döden, ja, intill korsets död." Fil. 2: 8.

Men huru kommer denna lydnad oss till godo såsom rättfärdighet? Jo, "Kristus är lagens ände, till rättfärdighet för hwar och en, som tror." Rom. 10: 4. Huru kunna wi hafwa en sådan rättfärdighet? Den **tillräknas** oss, såsom det heter: "Saligheten är den menniskas, hwilken Gud tillräknar rättfärdigheten utan gerningar." Rom. 4: 6. Men är det icke sjelfwa **tron**, som räknas oss till rättfärdighet enligt Rom. 4: 3? Innan du söker swaret på en sådan fråga, så fråga först: hwad är tron och hwad har tron? Tron är det, att wi hålla oss till **Kristus**; **tro på Herren Jesus**, heter det; tron **har Kristus**, men har **intet i sig sjelf**, ty tron bortkastar allt förlitande på sin egen förtjenst, gerning och rättfärdighet. Wår berömmelse är utelyckt. Rom. 3: 27. Hwad slags rättfärdighet har då tron? Då tron har **Kristus**, så har hon ock **hans** rättfärdighet, och den sanna rättfärdigheten, som för Gud gäller, har den troende genom **tillräknelse**. Se åter Rom. 4: 6. Kristus heter och är "Herren wår rätt-

färdighet.“ Jer. 23: 6. **Han är rättfärdig,** 1 Joh. 2: 1, och när tron då har Kristus, så har hon med det samma all den rättfärdighet han har. Besinnar du detta efter Skriften, så wet du ock, hwad det är, att Abraham trodde Gud, och det wardt honom räknadt till rättfärdighet. Hwilken **lydnad** är det tron håller sig till såsom sin rättfärdighet? **Ens** lydnad. Rom. 5. Denne **enes** lydnad, är det Kristi lydnad **i wåra hjertan**? Nej, det är den lydnad, som fullkomnades af Kristus i hans korsdöd. Fil. 2: 8. Tron håller sig således ej wid en lydnad, som håller på att bliswa fullkomnad i wåra hjertan, utan tron fäster sig wid den lydnad, om hwilken Herren Jesus på korset sade: **det är fullkomnadt.**

Består din rättfärdiggörelse endast deruti, att du håller dig till den lydnad, som är påbegynt **inom dig,** då måste du slutligen sjunka i förtwiflans djup lika ohjelpligt, som en drunknande sjunker, då han endast har sin egen kropp att fatta uti för att hålla sig uppe. Är din rättfärdiggörelse grundad på den lydnad, som blef färdig och fullkomlig en gång för alla på Golgata, har din tro fäste wid korset, då hwilar du på den **ewiga klippan,** och dödens stormwåg kan ej spola dig **bort.**

Så är jag friköpt. Ingen dom mig fäller,
Ty min förlossare är Herrens Kriſt:
Hans dyra blod långt mer än ſynden gäller,
Hans ſkänkta oſkuld ſkyler all min briſt.

Ja, min rättfärdighet deruppe ſitter
Wid Fadrens högra hand på himlens tron;
Och fienden, ehuru arg och bitter,
Ej den kan ſkada uti minſta mån.

Hallelujah! Jag derför nu må ſjunga:
Lof, ära, pris ſke dig, o Jeſus Kriſt,
Till deſs i himlen med förklarad tunga
Jag lofwar dig med alla helgon ſiſt.

Han uttydde dem Skrifterna.

Och han begynte på Moſes och alla profeterna och gjorde uttydelſe för dem i alla Skrifter, ſom woro om honom. Luk. 24: 27.

I himmelen trodde alla ſtraχ budſkapet: **han lefwer,** ty der finnes ingen otro; i himmelen ſkådade och ſågo alla ſtraχ den Uppſtåndne, ty der är intet öga dunkelt; men på jorden, huru war det der? På jorden trodde ingen ſtraχ det budſkapet: **han lefwer,** ty på jorden öfwar otron ett gräsligt ſkräckwälde; på jorden ſåg ingen ſtraχ den Uppſtåndne, ty der är hwarje öga af naturen mörkt; icke ens lärjungarne trodde, ty deras hjerta war wändt ifrån Skriften till egna tankar och grubblerier; icke ens lärjungarne, ſom kände Jeſus ſå wäl, igenkände den Uppſtåndne, då han gick lifsleſwande ibland dem, ty deras ögon woro förhållna, att de icke kände honom, säger evangeliſten.

Twå af lärjungarne wandrade på uppſtåndelſedagen till Emaus. De wille wända ryggen

åt Jerusalem och allt, ty deras hopp war ute, emedan de wändt sig ifrån Herrens ord och således omöjligen kunde tro. Wi tycka, att de borde i synnerhet den dagen hafwa, likt folket i Berea, sökt i Skrifterna, om det ock så hade sig, som de hade sett och hört wara skedt med Kristus. Men de gingo, lemnade Skriften, Jesus, medbröder och allt. Men — o, underbara kärlek! Jesus gick efter dem och nalkades dem, under det de med djup sorg i hjertat höllo twiflans och undrans samspråk med hwarandra. Jesus lät dem i öppen bekännelse uttömma hela sitt hjertas otro, sorg och ångest samt sitt förnufts wisdom och förklaring öfwer Kristi lidande och död; han lät dem öppet tillstå, att de med allt sitt förstånd woro rådlösa och fridlösa. Sedan han ock sagt dem, att all deras otro war en galenskap, som kom från deras egna hjertan och stridde rakt emot klara och tydliga Guds ord, begynner han öfwerbewisa dem om sannfärdigheten af sin död och uppståndelse.

Men huru går han till wäga wid denna öfwerbewisning? Låter han sin uppståndna lekamens härlighet framstråla omkring dem i ett sken, klarare än det, som lyste på förklaringsberget? Gör han yttre underwerk för att med gudomlig allmakt twinga dem att tro? Nej, ingenting af allt

detta. **Han blott utthydde dem Skrifterna.** Han begynte på Moſes och alla profeterna. Bara Skriftens enkla, tydliga ord och tillämpning deraf, ſe, det war medlet och wägen, hwarpå Jeſus förde otrogna lärjungar till tron. O, hwad han då måtte hafwa talat om **offren, blodet** och öfwerſte-preſten, juſt ſåſom Ebreerbrefwet och andra apoſtlarnes bref derom göra utthydelſe! På Moſes begynte Kriſtus, hwaraf wi ſe, att han måſte hafwa lagt ſtor wigt på offergudstjenſten ſåſom förebildande. Och när han genomgick alla profeterna, ſå lär han icke hafwa glömt Eſaie 53 kap. och andra ſådana ſtällen.

Så bewiſade nu Kriſtus med Skriften och Skriftens rätta utthydning, att han **ſkulle (måſte,** Apg. 17: 3) ſådant lida och ſedan ingå uti ſin härlighet. Luk. 24: 26. Lärjungarne hade ſäkert talats wid och befrågat hwarandra, **hwarför** Jeſus, om han war Kriſtus, **måſte** ſådant lida. De hade icke kunnat gifwa ſig något annat ſwar på detta "**hwarför måſte**" än det, ſom wårt förnuft wet att gifwa, ty Skriften hade lärjungarne glömt taga med på ſin ſorgegång från Jeruſalem. Och ju mera lärjungarne anſträngde ſitt förſtånds ſkarpſinne för att gifwa ſwar på detta: **hwarför måſte Jeſus ſådant lida,** deſto mer ſwartnade det

för deras förnufts öga, desto ödsligare och tommare blef det i deras hjertan. I förtwiflans mörka natt hade denna dag ändats för desse wandrare, om icke Jesus och Skriften hade kommit med i deras resesällskap. Men under det Jesus uttydde för dem Skriften, begynte deras hjertan starkare och starkare "**brinna**" af wiss trosöfwertygelse och innerlig, outsäglig fröjd och frid i tron.

Se, Skriften och den **korsfäste** Kristus såsom Skriftens kärna och stjerna kunna allena gifwa ett twiflande, förjande och oroligt syndare hjerta ewig, orubblig wisshet, fröjd och frid. De skarpsinnigaste förnuftsbewis, den mest hänföra nde mensk liga wältalighet uttorkar, förmörkar och isar hjertat; Guds sanning, den heliga Skrifts enkla och kraftiga witnesbörd om den **korsfäste** och **uppståndne Kristus** upplyser, wärmer och gör hjertat **brinnande** i barnslig tro och frid, som öfwergår allt förstånd. Paulus hade lärt och erfarit detta, derför höll han sig icke för att weta annat än Jesus Kristus och honom **korsfäst**; "**och**", säger han widare, "**mitt tal och min predikan war icke i konstelig ord efter menniskors wisdom, utan uti Andens och kraftens bewisning, att eder tro icke skall stå på menniskors wisdom, utan på Guds kraft**". 1 Kor. 2: 4, 5. Då Je-

ſus hade uttydt Skrifterna för lärjungarne och med dem ſuttit till bords, öppnades deras ögon, att de kände honom. Af Skriften lär man känna Kriſtus, och af Kriſtus lärer man känna Skriften.

Och nu, hwad ſäger oſs detta: han uttydde dem Skrifterna? Du klagar måhända, att hela denna lära om Kriſtus, hans lidande, död och uppſtåndelſe är ſå dunkel och orimlig, att du ingenting begriper och förſtår deraf. Du undrar: kunde man icke få en lära, ſom wore klar och tydlig för förſtåndet, en ſådan predikan om Kriſtus, att man kunde tänka ſig den? Du är derjämte iſrigt ſyſſelſatt med att upptänka allehanda konſtiga frågor, öfwer hwilka du will befråga dig med dem du träffar på wägen. Du tycker dig och måhända wara ganſka qwick i frågor och ſwar af ſådan beſkaffenhet, ſom ditt förnuft kan gilla. Eller kanhända du blott hetſigt ropar: **det ſtår ſkriſwet**, under det du ſamwetslöſt går förbi eller förtyder Guds ord, ſåſom det lyſter dig? Huru handlar du med **Skriften** under ditt befrågande öfwer Kriſti lidande, död och uppſtåndelſe? Glömmer du alldeles bort Skriften, eller tager du blott wiſſa ſpråk derur, dem du förſtår, eller låter du alla Skriftens ord wara leſwande **Guds** ord, äfwen då du icke begriper dem? Märker du icke, att, då du

låter ditt förnuft råda och disputera i Guds ords hemligheter, ditt hjerta blifwer mörkt, ödsligt, kallt och fridlöst? Men märker du icke äfwen, att ditt hjerta blifwer brinnande i stilla troshwila **wid korset**, då du låter Herren tysta det **stormande** förnuftet och då du tror såsom ett barn, hwad Herren har sagt?

Och du, Guds barn, som ofta går i mörker, kanske äfwen nu, menande, att du har förlorat Jesus, huru skall du åter komma i hans sällskap? Han har ej glömt dig, han är med, fastän dina ögon äro förhållna nu, så att du ej känner honom. Slå upp din bibel, och Jesus skall sjelf genom sin Ande göra uttydelse för dig i alla skrifterna, som äro om honom. Du får se honom i ordet, ditt hjerta skall ännu blifwa brinnande, och du skall ännu få förundra dig, tacksäga och sjunga öfwer hans underbara wägar med dig och hans underbara ord, i hwilket ännu samma lif och kraft är qwar. Men glöm ej Skriften; hon ware dina fötters **lykta** och **ett ljus** på alla dina wägar! **Till korset** leder Skriften dig, **wid korset** håller hon dig, så länge du är här, och när döden nalkas äfwen dig, må han hinna dig — **wid korset**. Der har döden mist sin udd; der är ewigt lif. Hosianna!

Ditt ord är i wår nöd och sorg
Wår säkra tröst och fasta borg;
Derwid behåll din kyrka ren,
Och fria henne från allt men!

Gif, att ditt ord oss lyser så,
Att wi i mörkret icke gå,
Men genom denna jämmerdal
Må wandra till din himmelssal!

Herrens Jesu medlidande.

"Derför måste han i alla stycken wara bröderna lik, på det han skulle wara barmhertig och en trogen öfwerstepräst för Gud att försona folkets synder.
Ty deraf, att han wardt pint och frestad, kan han hjelpa dem, som frestas". Ebr. 2: 17—18.

Wi hafwa talat om Jesu lidande **för** oss. Detta hans lidande **för** oss är fullbordadt en gång för alla och gäller ewinnerligen för alla. Wi skulle nu ock höra något om hans lidande **med** oss, wår Herres Jesu Kristi **medlidande** med oss alla. Wår Frälsares lidande **för** oss kan och bör icke skiljas från hans lidande **med** oss. Likasom kraften af hans lidande **för** oss aldrig upphör, så upphör aldrig hans **medlidande**.

Medlidandet är ett underbart ting. Wi pläga anwända ett främmande ord för att försöka innerligare uttrycka denna hjertinnerliga sak **medlidandet**, wi kalla det **sympati**. "När en lem lider, så lida alla lemmarne med", så beskrifwer

apoſteln Paulus medlidandet. "Hwem är ſwag, och jag warder icke ſwag? Hwem förargas, och jag brinner icke", utropar ſamme apoſtel.

Månne det nu är ett ſådant band mellan Jeſu hjerta och wårt hjerta, att han genaſt känner, hwad ſom rör ſig i wårt hjerta, att han lider af det ſamma, hwaraf wi lida? Frågar du ſå af nyfiken förwetenhet, eller behöfwer ditt hjerta Herrens Jeſu **medlidande**?

Har du någon gång känt hwad det är att wara enſam med ſorger, freſtelſer, lidanden och twifwel? Har du någon gång ur djupet af ditt hjerta måſt utſtöta denna ſuck: ingen förſtår mig, ingen bryr ſig egentligen om mig. Eller finner du dig alltid fullt tillfredsſtäld med **menniſkors** ſympati och medlidande? Du har nära anförwandter och förtrogna wänner. Kan du hos dem alltid finna, hwad ditt hjerta behöfwer?

Du kaſtas oförmodadt i en bitter ſorg, du förmår ej uthärda detta hårda ſlag enſam, du behöfwer en wäns hjertliga medlidande och hugſwalelſe. Finner du alltid hos dina menſkliga wänner det warma, hjertinnerliga, uthålliga deltagande, ſom du behöfwer? Märker du icke efter någon tid en wiſs twungen kärlek hos din wän, den ſamme, ſom till en början talade ſå warmt

och så hugsvalande? Suckar icke ditt hjerta: ack, ack, denne min wän känner dock icke djupet af min sorg, han är redan trött på min klagan, ehuru han försöker bewisa sig som en wän. Begynner du då icke fråga: finnes det i något hjerta ett djupare, starkare och ihärdigare medlidande än i en moders och makas hjerta? Ja, Jesu hjerta är fullt af ewigt, outtömligt medlidande och förbarmande.

O, min wän, spanar icke ditt öga mången gång i rymden, ropar icke hela ditt inre: finnes det ett allsmäktigt wäsen, ett gudomligt hjerta, som hyser ett **outsläckligt** medlidande och förbarmande med mig? Finnes det en Gud, en nådens och kärlekens Gud, som trånar efter mig, som **aldrig kan glömma mig, som aldrig kan giswa sig ro och lugn, förrän han får göra mig lycklig och salig?** Ja, ja, denne Gud finnes, och det är den Gud, som är uppenbar worden i Kristus. "Den mig ser, han ser Fadern". "Han måste i alla stycken wara bröderna lik, på det han skulle wara **barmhertig**".

Du kommer måhända i swåra frestelser; fina, hemska, förföriska synder angripa dig med sataniskt makt, du känner, att du står på branten till timlig och ewig undergång. Hwad will du göra,

du skulle önska yppa ditt elände för din förtrognaste wän, men du ryggar tillbaka, ty om du säger allt uppriktigt som det är, så mistar din wän på en gång hela sitt förtroende för dig. Du har ingen, för hwilken du kan utgjuta ditt hjerta. Här är Herren Jesus den ende. "Deraf, att han wardt pint och frestad, kan han hjelpa dem, som frestas". Tror du det? Tro det, och du är räddad. Jesus är **barmhertig**, såsom endast Gud kan wara barmhertig, hans barmhertighet är så mycket högre än all blott mensklig barmhertighet, som himmelen är högre än jorden.

Eller du är redan fallen, djupt fallen, skamligt sjunken i synd och elände. Hwar fins någon, som är stark nog att hjelpa dig upp och som icke skämmes för att kalla dig broder och syster? Jesus allena är den, som icke blyges för att taga sig an de djupast sjunkne syndare.

Du råkar i swåra twifwel, twifwel på det och det, ja, kanhända twifwel på allt heligt. Du skulle wilja tala med en förtrogen wän, men du har orsak att frukta, att din wän icke förstår dig, du skulle blifwa utskriken såsom en fritänkare, om du sade för någon menniska dina inre strider. Säg det allt för Jesus, och blif wid din bibel, äfwen om hwart annat blad deri wore kolswart;

ljus skall uppgå i mörkret wid den kärlekseld, som utstrålar från Jesu hjerta.

Eller du blifwer rådlös med afseende på din lefnadswäg, du söker wisshet och ledning hos erfarne Guds män, men intet ger ditt sinne lugn och ro. Du arbetande och betungade hjerta, slut dig till Jesu hjerta, der finner du wederqwickelse och ro.

Det wärsta af allt, du uudrar, om det någonsin skall blifwa slut på synd, lidande, ångest och nöd, du ser din och hela menniskoslägtets framtid swept i ogenomträngligt mörker. I Jesu Kristi outplånliga sympati och medlidande finnes nyckeln till lifwets gåta. Salig den, som förwarar denna nyckel i sitt hjerta, äfwen om han icke ännu kan rätt anwända den samma.

Det är det djupa, alltomfattande **medlidandet**, som skiljer den menniskan Jesus Kristus från alla andra menniskor, som någonsin funnits på jorden. Det är detta innerliga deltagande, som måste gripa ditt innersta, när du med uppmärksamhet läser den heliga Skrift. Här klappar ett gudomligt och mensklig hjerta för mig såsom i ingen annan bok. Det är min Frälsares hjerta, som här klappar, ett hjerta, som räcker till för

millioner och åter millioner menniſkor, huru många de än måtte wara.

Ack, hwilken ſkada, att wi känna ſå litet af detta Jeſu hjerta! Läſte wi mera Guds ord under bön, ſå ſkulle wi mer och mer lära känna Jeſu hjerta. "Det är ewinnerligt lif att känna dig allena ſann Gud och den du ſändt hafwer, Jeſus Kriſtus". Hwad ſäger du, när du i evangelierna betraktar honom, ſom gick omkring, gjorde wäl och hjelpte alla? Hwad ſäger du, när du ſer honom, ſom aldrig kaſtade ut någon hjelpbehöfwande?

Sådan, juſt ſådan måſte Gud wara! O, nu känner jag Gud! "Den mig ſer, han ſer Fadern." Alldeles ſå, min wän. Det tyckes, att du borde få en brinnande luſt att läſa evangelium om Kriſtus. Behöfwer du något ſtarkare bewis för bibelns ſanning är evangelierna, ſärſkildt Johannes' evangelium? Är det icke, ſåſom om en elektriſk ſtröm genomfore ditt hjerta, när du läſer deſſa ord, ſom glöda af Guds kärlek? Men ack, huru tröga wi äro!

Guds wäſens afbild, och likwäl
En menſkoſon, på det hwar ſjäl
Må glad till honom ländа,
Han kommer, följd af frid och hopp,
De willade att ſöka opp

Och hjelpa de elända,
Wärma, närma
Till hwarandra
Dem, som wandra
Kärlekslöſa
Och ur usla brunnar öſa.

Han tårar fälla ſkall ſom wi,
Förſtå wår nöd och ſtå oſs bi
Med kraften af ſin anda;
Förkunna oſs ſin Faders råd
Och ſötman af en ewig nåd
I ſorgekalken blanda,
Strida, lida
Dödens ſmärta,
Att wårt hjerta
Frid må winna
Och en öppnad himmel finna.

Helgelsen.

"Skola wi bliſwa i ſynden, på det nåden ſkall öfwerflöda?" Rom. 6: 1.

Wi haſwa ganſka mycket talat om Kriſtus för oſs, ſkulle wi icke ockſå höra något om Kriſtus i oſs, om wår heliggörelſe? Har icke läran om förſoningen bliſwit grufligt misſbrukad och dragen till lösaktighet? Tala wi icke om nåden ſå, att wi bliſwa qwar i ſynden? Kriſtus kom att nederſlå djeſwulens gerningar, att utrota ſjelfwa ſynden ur menniſkohjertat och menniſkoliſwet. Skola wi förtiga den ſanningen? Bort det!

Outſägligt ſtor är den nåden, att wi haſwa en fullkomlig ſyndaförlåtelſe genom tron på Kriſtus; ſtor är den nåden, att Jeſu Kriſti fullkomliga rättfärdighet är oſs tillräknad, ſkänkt och giſwen ſåſom wår. Härlig öfwer all beſkrifning är den ſanningen: "wi äro rättfärdige wordne af tron". Saligt, mer än wi kunna uttala, är det, att rättfärdigheten giſwes oſs icke ſtyckwis eller litet i ſender, utan ſå, att wi kunna ſäga:

"wi hafwa nu blifwit rättfärdiggjorde af tron". Aldrig nog kunna wi bepriſa den nåden, att hela Guds kärlek och wälbehag hwilar öfwer oſs i Kriſtus, ſå att wi äro "täcke i honom, ſom kärkommen är", "benådade i den älſkade".

Likwäl finnes ſynd, mycken ſynd, öfwerflödande ſynd ännu qwar i wår natur, ty "om wi ſäga, att wi icke hafwa ſynd, ſå bedraga wi oſs ſjelfwa och ſanningen är icke i oſs". Huru är det, trifwas wi med denna ſynd, ſom wi hafwa, wilja wi behålla den ſamma ſå länge ſom möjligt, ja, om ſå wore, i ewighet? O nej, tuſenfaldt nej! Kunde wi i detta ögonblick blifwa fria från hwarje ſpår af inneboende ſynd, hwad wi ſkulle jubla och loſſjunga! Tänk, hwad wi nu måſte dagligen ſucka, klaga och bittert ſörja, emedan wi ännu hafwa ſynd, mycken ſynd! Hwaraf kommer denna ſorg öfwer den inneboende hjerteſynden, hwaraf denna outſägliga glädje, i fall wi redan nu blefwe befriade från alla widlådande ſynder? Sådan ſorg och ſådan glädje kommer af gemenſkapen med Herren Jeſus, af tron. I den lefwande tron på den korsfäſte finnes ſåledes kärleken till helgelſe och hat mot ſynden. "Hwar och en, ſom hafwer detta hopp i honom, han renar ſig, ſåſom han ock ren är",

säger Johannes. Alltså, den som tror på Kristus, som är ren från synden, han renar sig, såsom ock Kristus är ren, ty den troende will nödwändigt blifwa alldeles lik sin Frälsare.

Så snart Jesu Kristi kärlek är utgjuten i en menniskas hjerta, så blifwer denna kärlek en ny lefwande kraft och lag, som begynner strida mot synden. Då heter det: "Kristi kärlek twingar oss så, efter wi det hålle, att om en är död för alla, så äro de alla döde. Och han är för den skull död för alla, att de, som lefwa, skola icke nu lefwa sig sjelfwa, utan honom, som för dem död och uppstånden är". 2 Kor. 5: 14, 15. Men att lefwa för Kristus, det är att dö från synden, och genom lifwet för Kristus måste slutligen synden dö helt och hållet. Hufwudsaken är sålunda att få en lefwande och werklig kärlek till Jesus. "Haf kärleken, och gör sedan hwad du will", säger en gammal kyrkofader. Ja wäl, ty "kärleken gör sin nästa intet ondt; så är nu kärleken lagens fullbordan", säger en apostel. Ingenting annat än kärlek kan werka kärlek. "Älskom honom, ty han hafwer först älskat oss", säger Johannes, kärlekens apostel. När Petrus skulle på allwar begynna sitt helgelseli, blef han af Herren Jesus tre gånger tillfrågad: "älskar du

mig?" Huru kunde Petrus älska? Emedan han fick tro på Herrens Jesu kärlek. Tron på Guds kärlek och nåd i Kristus Jesus werkar kärlek i wåra hjertan. Ju storre nåden är, som wi tro på, desto större blifwer kärleken hos oss, och desto allwarligare blifwer helgelsen. Läs om qwinnan wid Jesu fötter i fariseens hus! Luk. 7 kap. Tron föder sålunda kärlek. Ja, kärleken är trons frukt. Alltså kommer helgelsen af tron och nåden.

"Så förmanar jag nu eder, käre bröder, **wid Guds barmhertighet**, att I utgifwen eder lekamen till ett offer, som är lefwande, heligt och Gud behagligt", heter det i Rom. 12: 1, sedan aposteln på det djupaste och skönaste beskrifwit nåden i Kristus. På försoningsoffret och försoningen följer tackoffret.

Hafwa wi nu **wid korset** sett och mottagit **försoningen** för wåra synder, så skola wi ock **wid korset** offra **tackoffer**, det är, wi skola "wandra i ett nytt lefwerne, icke uti det gamla wäsendet efter bokstafwen, utan uti det nya wäsendet efter Anden".

Wid korset skall allt det orena, det är synden, uppbrännas. "Ty hwar och en skall med eld saltas, och allt offer skall med salt saltas"

Här gäller det wisserligen frid, lidande och död från synden på allwar. Så ropar aposteln Petrus: "Emedan nu Kristus lidit hafwer i köttet för oss, så skolen I ock wäpna eder med det samma sinnet; ty den der lider i köttet, han wänder åter af synden". Förstå wi nu, hwad Gud menar med de pröfningar och lidanden, som Guds barn måste genomgå på jorden? "All aga synes nu icke wara till fröjd, utan till ångest; men sedan wedergäller hon en fridsam **rättfärdighetens frukt** dem, som deruti öfwade äro". Ebr. 12: 11. Nu förstå wi ock, hwarför de trognas helgelseliv af Herren Jesus kallas ett **kors**. "Och hwilken som icke tager sitt **kors** på sig och följer mig, han är mig icke wärd". Matt. 10: 38. Äro wi **wid** korset, så måste wi wara **under** korset; wilja wi hafwa kronan, så måste wi först hafwa korset, ty "utan kors ingen krona".

Gud, trefaldig, statt oss bi,
Och låt oss ej förderfwas!
Gör wår själ från synden fri,
Låt himlen af oss ärfwas.
Styrke oss din kraft, att wi
Det onda öfwerwinne
Och så med kristligt sinne
Det sälla målet hinne.
Hjelp, att dig wi älska må

Och, såsom oss, wår nästa.
Wår tro, wårt hopp befästa;
Gud, hjelp oss till det bästa!
Amen, amen, ske alltså:
Halleluja! Halleluja!

Till härligheten.

"Kristus i eder, härlighetens hopp".
Kol. 1: 27.

Mången skulle säkert wilja anklaga oss och säga: den lilla boken talar för mycket om Kristus för oss och för litet om Kristus i oss. Bör en kristen glädja sig blott öfwer hwad Kristus har gjort för oss, bör han icke lika mycket fröjdas deröfwer, att Kristus genom tron bor i wåra hjertan? Förwisso.

Den stora ledsamheten med oss är, att wi så lätt blifwa ensidiga. Somliga wilja ingenting weta af Kristus för oss; andra wilja icke weta af Kristus i oss. Blifwa wi wid Guds ord, så tro wi både hwad Kristus har gjort för oss och hwad han är och gör i oss.

Tänk, så underbart det är, att Kristus bor i en arm syndares hjerta! Detta Kristi inneboende i wåra hjertan är grunden och wissheten i wårt hopp om härlighet, ewig härlighet. Om wi ock kunde rätt föreställa oss hwad härlighet är, så att wi wisste, hwad wi hafwa att hoppas!

Gör en **yttre** härlighet något intryck på ditt sinne? När du en skön wintergwäll ser upp mot det med glänsande stjernor beströdda himlahwalfwet, säger du icke då: det är **härligt**? När du träder ut i naturen en skön, frisk wårmorgon, så måste du utropa: det är **härligt**! Har du sinne för skön konst, så jublar hela ditt inre wid åhörandet af en högtidlig psalm eller sång eller wid ett majestätiskt musikstycke: det är **härligt**! Det finnes således tydliga spår af **härlighet** redan i naturens rike. Du märker, att den ursprungliga meningen med Guds skapelse måste wara **härlighet**. Men nu suckar och ängslas hela naturen, ty hon är förgängelsen underkastad mot sin wilja, men — på en förhoppning. Hela skapelsen skall warda frigjord till Guds barns **härliga** frihet. Så jublar aposteln Paulus i Rom. 8 kap. Och aposteln Petrus instämmer i samma det härliga hoppets segersång: "Nya himlar och en ny jord wänta wi efter hans löfte, i hwilka rättfärdighet bor".

Har du märkt, hurn din kropp, som hörer till naturriket, suckar och ängslas allt här till? Den, som lider af någon sjukdom, känner i sanning, att den swaga kroppen suckar och ängslas. Man söker läkemedel; ingenting hjelper, döden tar snart

hwarför äro icke de kristne mera glade, än de wanligen äro? Ack, denna tidens wedermöda trycker dem! Synd, sjukdom, fattigdom, bekymmer af alla slag och framför allt otron, som bortskymmer Kristus, härlighetens hopp. Wi kunna ju icke tro, att wi skola warda like Herren Kristus i syndfrihet, härlighet och sällhet. Det står dock skrifwet: "När edert lif, Kristus, uppenbarad warder, då warden ock I uppenbarade med honom i härligheten". Kol. 3: 4. Om wi toge wara på Skriftens ord, så skulle hoppet fästa sig i wårt sinne och blifwa en kraft, som lyfte oss upp öfwer tidens wedermöda. Wi sysselsätta oss allt för litet med Guds rikes **härliga** framtid, derför äro wi så sorgsna under wår wandring. Säge wi efter i Skriften, hwad det betyder, att wi hafwa en Frälsare, som icke blott lidit och uppstått, utan ock "är upptagea i härligheten", så skulle Herren Jesus allt mer och mer blifwa för oss **härlighetens hopp.** Säge wi oss omkring litet närmare i Guds ord, skulle wi med Jeremias ropa till wåra medmenniskor: "Der är hopp för din framtid" (grt. Jer. 31:17). Wi skulle ock med denne den mest wemodige af alla profeter blifwa, såsom han war, de mest frimodige budbärare af det ljufligaste hopp. De

kriſtne äro **hoppets**, det ſaliga hoppets folk. Ingen bok förkunnar ett ſådant hopp för menſkligheten, ſom bibeln gör, och wi äro kallade att wara detta hoppets budbärare i ord och gerning. Här gäller det för oſs att ſtiga wiſſa ſteg med wåra fötter, att ſöka det, ſom ofwantill är, och icke det, ſom på jorden är. Söka wi blott det jordiſka, ſå miſta wi hoppet; ſöka wi det himmelſka, ſå ſtärkes och lifwas hoppet ju mer och mer. Hopplöshet är den werldens ſorg, ſom åſtadkommer döden. Hoppfullhet är en frukt af den ſorg, ſom är efter Guds ſinne.

Herren Jeſus ropar: "Si, jag kommer ſnart". Wi ſwara: "Amen, ja, kom, Herre Jeſus".

I hoppet ſig min frälſta ſjäl
Förnöjer;
I tron jag till ett ewigt wäl
Mig höjer:
Ty jag betänker,
Att dödens länker
Har Kriſtus brutit och mig lifwet ſkänker.

Med honom ſalighetens ſtig
Jag funnit,
Och himlaarfwet han åt mig
Har wunnit.
När jag inſomnar.
Han mig omfamnar,
Och på hans armar jag i himlen hamnar.

LIBRARY OF CONGRESS
0 021 454 091 5